

M. Wierzbicki. Lto. 26

Wierzbicki

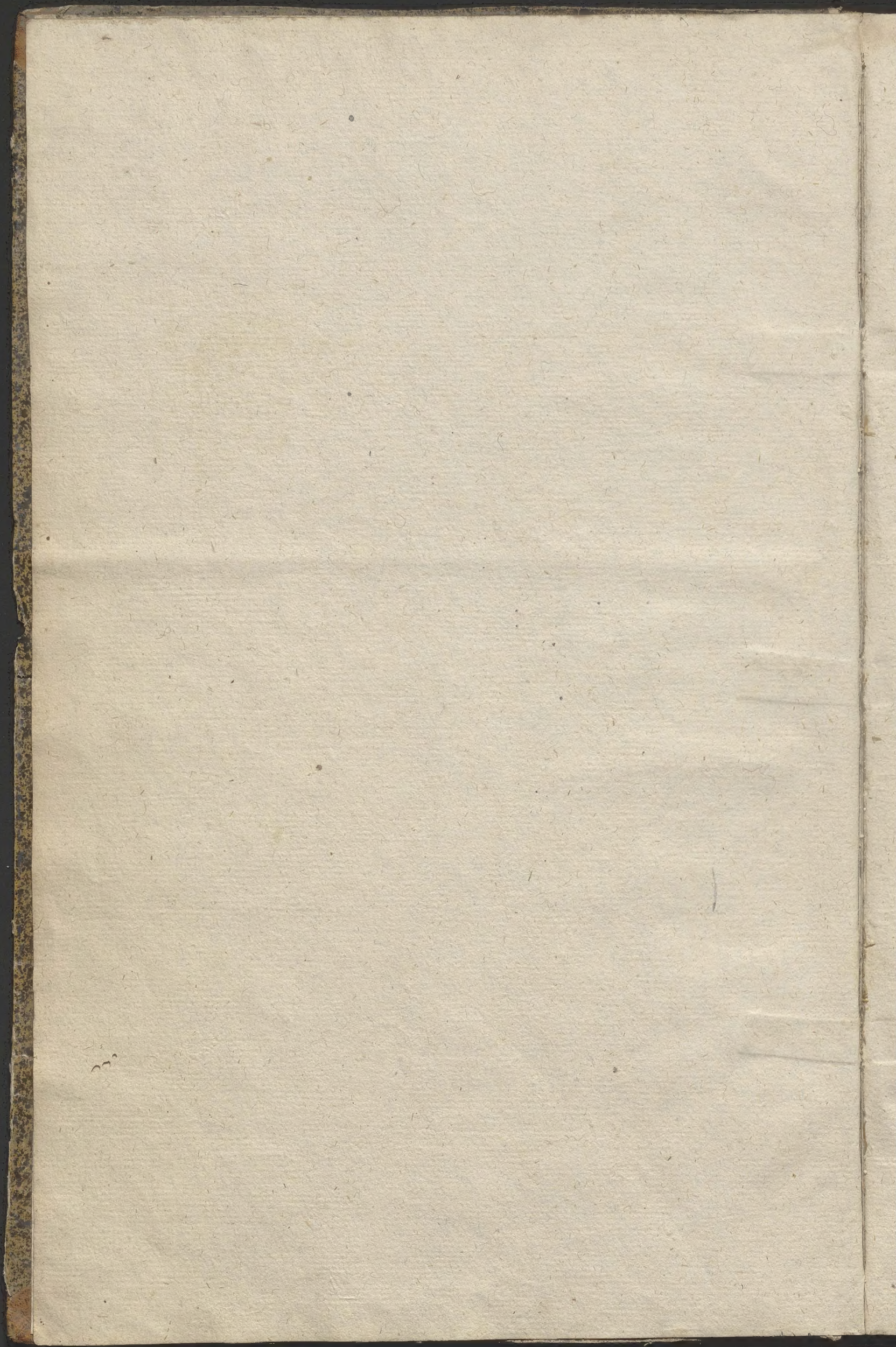
Kupiono od H. Wysockiego
2.8.1933 za 20.5.

N. Inw. 6437

T

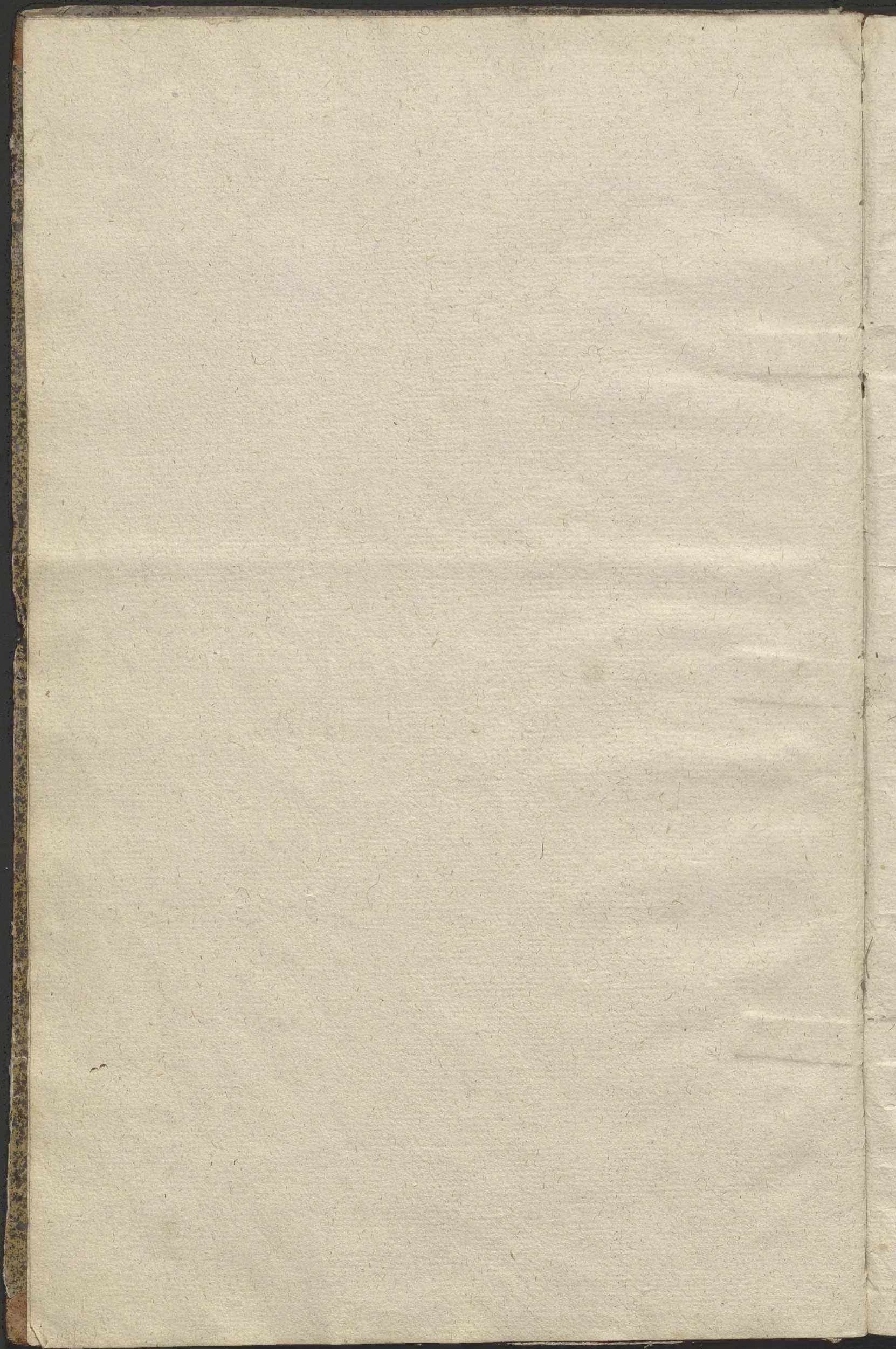

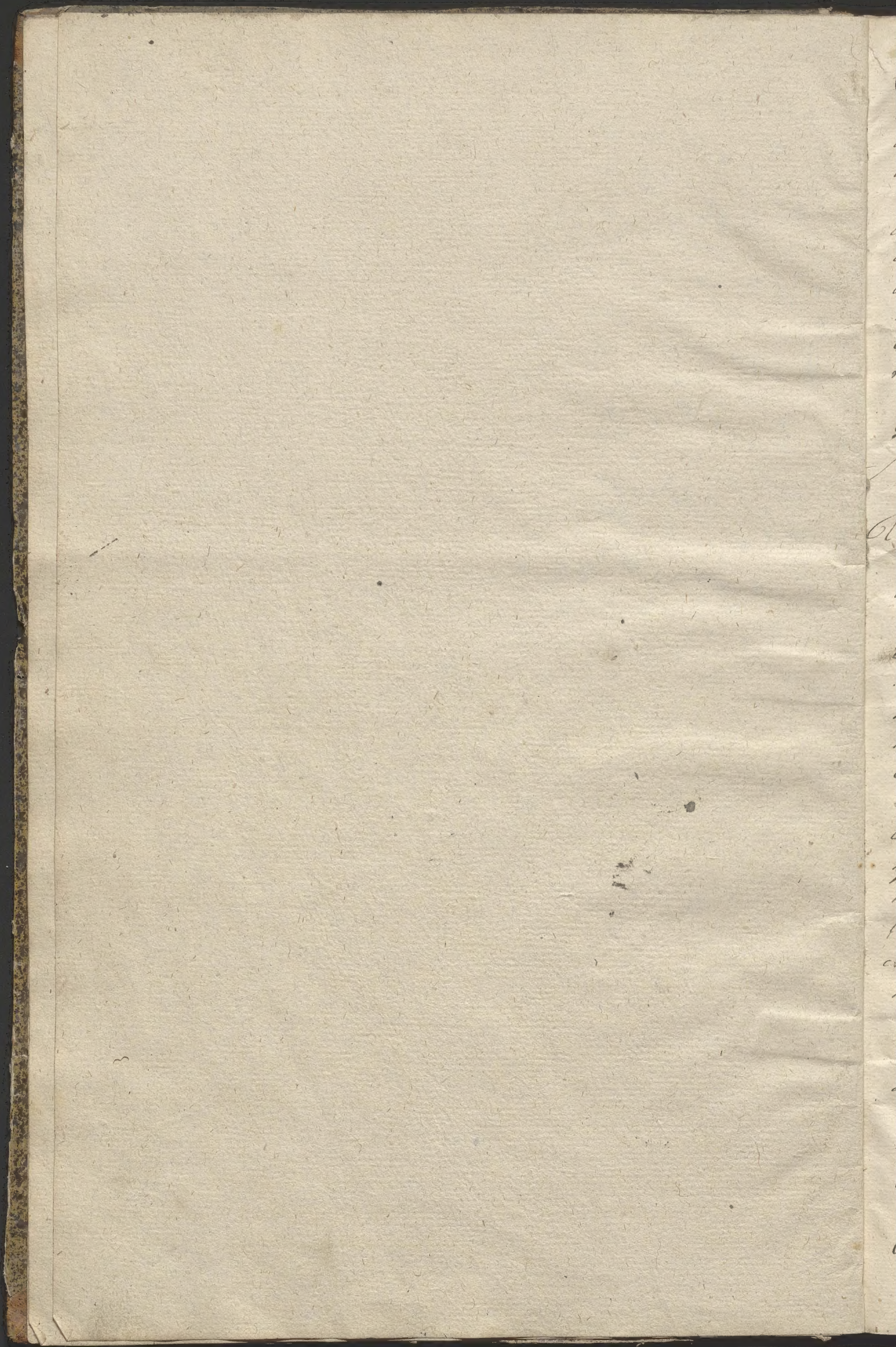

Copia Listu Kcicia Prymasa do Kcia Wlady Brakowskiego¹

Dotrzymując Wspaniałemu Stowa morego Ze ani uweri ani
uwerze bdy wszelkim relacyom, ktorzy go Sub. Amistram poda
wasz maty Interpretationem, co sednak aerebro aerig rume
re, Stypzee przysie, to donak Wspanu non sumo pro peccato mo.
wz tu sparsim iakobys Wspan generalny nasz, Konfederacye
do ktorzy Stanowienia y utrzymancia sam dyktet Consilio et
Auxilio miat teraz oppugnare. inuvalidare et arguere meire
re temu, bydy bowiem magnanimum Cor Wdetaek Wspanu
Orati. Circa Aequum et Ius Mezyey zone ex hac preceptis tener
ritudine ktorzy feror tu Wspanu chey cd niego informari samego
Wdetygm gromit. y konwintowat Delatorow niepewnych re ery
Naco Czekajcie Salicam Sq. Puszkonczony Prymasi W War
saure r. 24 Junij 1733

Leppons.

Usem la dobroie Ze Wlady Mui Lurpletet lumine. rationis
recte non fulgore Lellationis Sinistral dui ducereq. tempu
plicam, nunc Sao Sole Orbatam y try mam Zen aerebro aerig
rumore popularis aude, kora Ordynaryine bdy wana, fallax
verimulcendo obstruat Sensus, ale a consonantia veritatis reso
nantiaq. probitatis Podceciurych ludu baruss Lawre funda
ment naturalis wszelkich w cadomose prebendo Justitiae ac Aequi
tati Aurem dlatego mam gnantowng nadzess Ze te wrystkie
spargamenta, kora tam Omne rdsuware mendaue rum Cul
tray Nicuermg fructus suos ale Ourem Supprimuntur in hcar
ba prez Saruue Wdicyy Mui Delatorow reprehensye, Sa Mui
tylko generalney Konfederacyi oppugnare inuvalidare et arguere
Naimysle, ale Ourem adonay wmay tanquam insignis urbi
li Divina Benedictionis gratiam Inuicibilem Sueha. Prenaycluyt
le ego, Any uformowawpy dono partuclari Omnipotentid Sub
Naypauitay Wsyz Brakowske Konfederacye ty co sa to premia
taram natywano maturare nacyt Generali Convocationis fac
re bonay publicay proficiuas ac exemplares Statuy totius Regni.
Intentiones nostras, modum Sas procedendi nacy przysley Pel
ney Uolentay Konwokey iako nikt wolose y mwnose kocha
igey chwale napowinuen, tak y la ZLurptym Paultem te
chwaty ate Nagany cymy Dyshntay, wyznayic Ze in hoc
te laudo mita Lonowacya, Les nam de klarye Ladizemca Annay
Consentientibz ugnantowata, externam et internam Securitatem

obmyślita.
~~Obmyślita~~, modum et tempus Electionis, postarowita, in hoc tenon
 laudo Ees prorehta contraria Antiquis Constitutionibus, et Novel-
 lae into to Legi postposita protestatione plurium formosata, libe-
 rum veto Egwalcita, Prawa Konne Lidewskie y Pruskie posta-
 mata, Senatorom Prawdy mowie napowolita, Pflow ofron-
 towata, Nawet y clamem ualkeimie Prymasowi nadawem Contra
 Amnem debitam respectum ac reverentiam gtor prerywata, y
 wronych Niesychanych y Niewdanych in republica Wicleny
 Wicnosci Selacheskiej, y wronosci Praterskiej narobita, tote
 takowe se more Sentimenta y oprysctey konwokacyi alem
 sej upore Znemi miodeciwat Chyba da Pan Bog na przy-
 stych c'ymidach donosy Schembrau b'dze Obligatus in
 Consuetudine, uko poprysyiony Senator yndowity Selachue
 Siquid ^{noivi} ~~non~~ Cui Saceru reuelare, Wicriatem se y Wicriam
 Sam uobliwatef nad ualkeimie sey konwokacyi Skorbitan-
 cyami, Ale uko Pater Patet in hac Aesphala tenas re-
 plus machuates, podobno addere dolorem afflictionibus sey
 Oy crydny Oynow prerozwarte wyradene Salow y reterty
 mentu C'worgo, et dum opere pio letus jubabas libertatem
 Plabaris, Dempublicam, Matus lorde flebas Super Impue-
 tatem Sekuli licentiaq; Arrogantiam, spodziwamy sej ze
 La mandatey Wicriy Mui na prysctey da P Bog Plek-
 cy Omnes letabimur in Domino, Consolabimur in D^{eo}
 Salutari nostro wybrauty popoprawionych teradnichyich
 Skorbitanecyich, exuberantiam Solaty Gaudy Universalis
 Wicriy in Panu Zgodnie Obrany w^{et} Smudio Krau Wicri
 alney ruwnosci W Oy crydne tyguych. et Solo Nobilitari
 ad Solium Regni ad Boga wybrany m Chaymy y m se
 sem wprysey parare uas Domine, uctas fauendo Semi-
 tal Gys, prerozwarte zgody y mitose inter Status Univer-
 salny oedaliwty wralku c'uspicy necthcy Prywaty y
 diffidencie ualpewnam ze c'upctny officyuz konfi-
 deneyz Submissy y p'p'ektem ustem naktarde Skene-
 nia y wralku indelibili Characterem.

Declaratio

3
Declaratio Perurza, podcas Konwoiacji d.
Ministri extranei Celsissimo Principi Data,

Sperabam Celsissime, Princeps Primas quod Declaratio a me.
superfacta litteris Augustissimi Imperatoris Romanorum
ad Celsitudinem Vestram directæ, non in alium quam clara
verba sonant explicabuntur Censum.

In Audie Contrarium, nam Sicut antehac Scripto publica
batur, quod legati Ministri, Aulæ Extranearum, declaratio
nes suas minus et terroribus libera nationi inconvenientibus
notum faciebant, quod ad Trithonum Polonum, alium Eligere
non permittuntur sint, nisi talem qui illis ad Plautum esset
ita defacto Contrarius c' pargitur rumor, quod nempe Vicina
sibi sedere punit et potentia ab alijs Republicæ Collega
his timeant disseminando quæ et aquo cuiuslibet illorum
eventurum sit mali, et quod hæc Vicinarum Potentiarum
unus brevi dissolvitur tempore hinc denuo declarare duci
quod vicini non timeant, sed ament rempublicam uti ex
nuperina satis patet declaratione quod libera gentis Suffra
gia, in artos unius Subjeti limites ad Exemplum aliorum
restringere nolint nec ulla vi armorum, sed solum qua veri
amici et confederati vi Pactorum Conventorum et fœderum
ipsæ opponere qui contra Constitutiones et Leges Pacem
Publicam turbare vellent Habent enim adeo sufficientes
sibi concessas vires, ut et contra quoscumque Adversarios
Conatus Liberi Electionis sue Republicæ propugnent
ut se ab his qui hoc impedire illorum contra omnem Injustitiam
offendere vellent, defendant Ideoque nec timeant nec terrent
sed amica, Consilia, et quidem vi Pactorum et Garantiae.
prebent et denuo hortantur, ut liberi ac unanimibus
Poloniæ Suffragijs quoscumque Lex quiscumque illi denuo
sit, Eligatur aquo nec Republicæ libertati periculum
nec vicini excitandarum turbarum metus imminuat
necesse sit prudentissimæ ad futuram Electionem Con
gregatæ Nobilitati, novas ulteriores facere declarationes
sed ut ex hunc ita conveniant ut salva maneat libertas
Electionis sue Republicæ simulque vicinorum ac totius
Europæ

Quid autem de Defensu cum Augustissimo Impera
tore

fore fœdere junctarum Potentiarum, spargitur Præsentis de
clarabunt Ministri, quod Inseparabiles sint, unumq Idemque
Sentiant et rempublicam Nequaquam opprimere sed
illius libertatem Eiusq leges et Constitutiones illas res
conservare Sic pacem et tranquillitatem Reipublicæ
et vicinorum semper defendere velint.

Imputet Republica Sibi et non vicinis Si hæc non consen-
sabitur et si hæc declaratio non satis Clara est declarat
Eventus.

Declaracya druga od Postronnych Minc stow postkonozoney konvolacyi

Si nam sint Sacre Cæsareæ Majestatis Cære totius Supra
Majestatis et Sacre Regiæ Borussiae Majestatis Præ-
sulum Reges Poloniarum directorem animi consensu plus
una, nam vice sat clare ac diluide felicitudini vestre Expositum
fuit

Præter omnem providè expectationem, accidit quod quæ pro
nunc alte fatarum Majestatum declarata hucusq fuerant
vel alter quam par erat serenissima Republicæ, velata vel
saltem intantum haud quidem ab ijs qui Curam Patris
affectibus vel passionibus suis postponunt, detorta fuerant.
Ipsæ vero hic subsistunt pro abalienandis afflictis amicis vicinis
Bona Nationis animis impense generosioris artes, Contra-
reuerentiam iisdem Majestatibus debitam opari complacere
rumores non a veritate minus quam ab honestate alieni.

Turcas Tartarorum inquisitiones quæ Imperio parandem subsunt
propediem irrupturos per Coemptor emissarios pro Certo ac re-
optatissima venditatum ac posthabita omni Religioni ac Fi-
dei cura pro id fieret aut saltem averam Ignari crederet
Nihil Intentatum relictum fuit ac quod mirum quam maxi-
me est aut Enbuerrunt illi ipsi, qui dum leges convellere
stragunt Patris libertatem majori cōtrepitu clamant, minus
ac vi in concives suos, uti et Cooperam omnem Impendere
ut inlibera gente suffragiorum libertas a paucorum arti-
trio dependere ac pro horum libitu, mox extolli, mox res-
trungi, mox adimi posse videretur.

Quanto Animi dolore Augustissimus Imperator hæc perce-
perit, facile felicitudo vestra ex compluribus documentis

Colliget, quod de Constante suo in amicam Rempublicam affectu
non nullo tempore Eadem comprobaret. Exemplo Antecesso-
rum suorum Sponsorem de Polonia libertatis, pro uti illas
Antiquissimis et praesentibus Regni Constitutionibus etabi-
litas, et haecenus professus est, et porro profitebitur. Ac-
denus eius Nomine declarare, non possit Neminem seu in
Polonia Oriundum seu alibi natum vel a se vel a federa-
tis suis, quibus arcto et indissolubili vinculo punctus est
nec in nunc nec in futurum excludi quam qui legibus
jam jam exclusus reperitur hoc vero puncta cum federa-
tis suis opera contra quoscumque iniquos conatus viribus
a Deo sibi concessis tutari, ac quod violentis ausis oppres-
sa reperitur Polonia libertatem vindicare suarum
Partium esse ducat, Sola collati beneficii gloria Contentus
et ab eo quod vel sibi vel augustae Domui suae vel
sibi confederatis ullum aliud quam qui in amicam rem
publicam inde redundatus fructum capiet. Falsi qui
sparguntur rumores nec sacram Caesaris Majestatem
nec fœderatos suos a Constante, quod modi datus est
proponit utinam demovebunt et Eventus dolebit fallere
et falli illos, qui spes vota ac perveras artes tam inanibus
fulcris superstruunt et terrere et terreri nesci, Augustus
sing Imperator, iuxta pacta conventi, quod adusibus saeculis Augus-
tam Domum Austriacam semper inde Polonia Republica felici-
ter ligant ac interveniente celsitudinis vestrae eximia opera
haud ita pridem renovata, fuerunt, Curam, Opem, ac concessas
sibi a Deo adimplendis ex asse fidei fœderati munus pari
promptitudine nunc impendunt ac necessarium id sub finem
præter lapsi anni ab ipsa celsitudine Vestra iudicatum
fuerat cum Polonia libertas et Regni Leges quibus Eadem
innititur in longe minore discrimine essent.

Ne Proinde sibi ne dignitati, ac gloriae suae ne si quod
Aequum et justum est ne susceptis infæ solenni ritu
sponsionibus ne prosperitati amice Republicae ne
quæ Christiani Orbis desit, cuncta quæ haecenus di-
ctae sunt quæ nec celsitudinem Vestram nec rem publicam
in qua Eadem primus nunc locum Occupati lateant

6. Nalam denue de clarare. Jussit

Pietas rer. Zelus, quem Patria sua Celsitudo Vra libet
dubii penevacuam Caesarum Majestatem ac Fadera
tu Eiusdem locum hunc relinquunt quin pro viten
dis malis quae experientis adeo et non minus asperita
no Ehomine quam a bono (we longe alienis. Interibus
certo promanatura sunt Operam et quia in Republica
iuxta Leges pollet auctoritatem edulco et fugile roit
Impensura,

Except Instrukcyi Franciska Lucena Christeletmonta
Woytk Ruskich Estanego od Jmci Imperatorowey do
Wielkiego Xystwa Litewskiego.

Imperatorowa Jmci Pryncipalsky Czynn kondolencyj cnierny
od. broda Jmci y uwerenie ody orliwych Intencyach cnierny
obcegabnie do konserwacyi Dobra Popolitego cnierny
dy Estanow Wk Litewskiego jako dobrym Pryncipalsky
y Estadom cnierny kondolencyj cnierny uwerenie Pryncipalsky
aradomo cnierny Rzeczypospolity ba cnierny Swiatu Le
Panswo Ruskie Jmci cnierny Pryncipalsky podpora Wkno
tu bylo uwerenie y Imperatorowa Jmci cnierny cnierny
prowdow cnierny Swiatu a cnierny teraz przy ta k
uwerenie cnierny bydo deklaracy, zponiewaz cnierny y uwerenie
more Le in hoc Casu futuru Electioni nare faktye uwerenie
ualitatem tak od postonnych iado y uwerenie cnierny k
dy cnierny ktore niepatrze na konstytucye y liberam
odo kandydata Prawom y Swobodom Rzeczypospolitey
Szczodliwego y quovis modo na Tron Polske uwerenie
ctarne dy berdz dlatego Imperatorowa od uwerenie cnierny
takich konkurrentow menaruszenie uwerenie Elekeyi
y asistowae offiaracy dy Imperatorowa Pryncipalsky o
Imerto intendit iak bytko dae dowody cnierny prawu cnierny
ku Rzeczypospolitey adley keyi tudzież berdz ta k bliska
cnierny y dla cnierny Intersyba aby przy tyle Panswo
Swiatu Pryncipalsky y dobra Harmonia konserwowana
byta byc cnierny iakoto Leby Rzeczypospolita przy
Swiatu Prawach cnierny przy wolney Elekeyi berz

Najmniejszy Leryi utrzymana była, Experimentowata 7
Najcięższa Rzeczpospolita jako periculum Wolności
Polskiej, y jak Novum satem Panstwu miec Postionnego
Pana miec Za brata który sam przez się będzie potens przez
Naturalny Ambicję Swoją partykularnego Swoją Interes
Napotrzeba w tym Explanacy gdyż przeto Panowanie ich reer
ti ukardeggo moie bydz. memoria; Imperatorowa Se napostion
nego Dyka teraz mnay reflektoval ale Owszem otakiego
Landyclata Stana de Gdz który tu lornie tak tylo mitosci
Czary Prawiny y wolney nieprymuszoney Elekey Zakon
ny dykowae moy sentimenta Imperatorowy Jmu wz
dawno ewadom Se na takowam Tranquillitatem
w Rzeczypospolitey nie Salubras ydz more tak ludy
Stany punctis animis et manibz Pastr albo tego ex medio
Sui Sui excepto Stanisława Obior. Redendum taule Se
Tranaya y Inne Postionne narody numney y w Polscer
Niekoray wrelki moeubent media pomienionego Stanisława
na Tron cesadzi, Imperatorowa Zas niewytpi Se kardy
fidelis Patnota który Oyoryne locha y wolnoe pastrue
nigdy nato nieporwoli gdyż Superfluens kardy prawdy
Polak cine Cordiali pomienionego Stanisława przeto
wspomniec memore ludy Zopprepye wolności Polskiej
Stamuec Konshyuey Szeregumne Gualenti de armorum
Neodreerypospolitey ale od Postionney Potencyy injuste
krotem był deklarowany ludy de Sumenica wolando
wolnoe Oyoryny Swoy y prawa key koronne Sobie przy
wstaperyt który drudy prawdy Polacy cho wienney
Zastig mieli odraz Potencyy. Akceptowae rkuowali.
Wiaome Zas Swiatu traktaty Za pomienioną Potencyą
Zawarte w których Snaerue Prawa do Rzeczypospolitey Na
tercy utzpie miał, wiadome Calamitates y nepery. i ludy
ktore przeto cate krolestwo doznato scakby tego Stanisława
y pierwszego Protektora tego Paictrom y Interney Cie tego
byto powiedto y Panstoy Woyksa Rydzego na Togosławit
pawneby Polska była doznata pewodam Anonciawst ten
to Stanisław tak bysko waudyck Interestsach Zedrichlany
bydz more bo wtrydy szfady. Rzeczypospolitey Animadver
tere y Zapreciwnoje Przyje mufy, to Sami Polacy wstakby
Labint

8 Labyrinth Sabu'y Gyoryne rualu verulby Stanytau albo
raki Xizze Francuski de Bourbon ktory ter sama Principia
na Polsky korony otrzymat Imperatorowa Niemcy J.P. Inte
restow Szych upewnita ze nigdy tego dopuscic Memore
Zelby pomunomy Stanytau albo Intry pretenden &
wspolnore krolowat wry.oy dę Piedri Polacy oobliwre
czon Chryscjanski y krol Brandeburski niemogę tego do
puscic y bytobyto prawdziwa przeciwn Imperatorowej y
promerionych Potencyi czerene Cyerkiny Intencyi
kiedy lubo Intry przy muprenby byli temudę opponowae
Co jednak Musochy tne Sublegu bymufiato jako dla Do.
bra Pospolitego y dla Effencyalnych Interessow ty Pro
wincyi chocby z tego co Intry Niemcy bij crego tych
Zgledow obawial Lader Griech ani przedzi Ciemi odkuch
acquirere Niepragnie achochy kto Zamyslae chuat
to Imperatorowa fortiter Zabroni ta tego y Takwo penetro
wae more ze te potencye Polity wolnoje suppressare
non Intendunt adyr Integritatem Rzeczypospolitey
wstafny ich Interes potrzebuie y tak niech pospolita Sella
dziej Stanistawa y innych od Francyi dependujących
kandydatow takie Subiectum plierne ktore nabendę Za
wichtane posthonnemi Interessami ale Outrem tranquil
le wdroby harmoniy Zgledami. Ktanne y cheregubnie
prawdziwy Interes Rzeczypospolitey pro norma et me sta
mnie ze chce jako Imperatorowa upewniona jest
a w X Litwaskich Amie Innych jest Sentymentow y
przez Lader faktye uwaga se nieda tak ter szych od
wztekuch Impetycyi utrebb. mi sposobami manu
tenere de blanne Zelby Das Contrarium sentire mus to
to wnetke moze temudę opponowae przy mupronab
hita crego se y od drugich spodruciae upewniam
Zgledow

Coma Listu

[illegible]

Native

Królewu przy Obłoney Instrukcyi aby W. C. W. dał nacy 11
Ta taskawe uko. Oto Imuieim Najasney Rey Re
crasposplyty Walce profoge W. C. W. W. C. W. W. C. W.
Sam cę zapisuje gde do zgonu.

Mowa Pni Pana Lubomirskiego Starosty kaci
mierkiego Posta Zwowodstwa Lubelskiego
na seymie konwołacyalnym

Nicuerge Amaritudinem Cordis utak cysekim Otterocia
tey Oy czyny Stane nietyskiwal nad meporowraną Oyca
y Pana powrzechnego etratę ani to wdrzechnego Seria ani
Potkiego Greniupa rest. Ciumor. Umieimy gde wdrzechni ser
odmiany Dłudziej. Cho Panow naszym Polacy, lubo im Gusz
modung Cy meina, nam dobre, dawimy Sami Umieimy kochac
adomije quori in Principe Patrem krolow naszym tak
Laurie jednokaynym Serem Obranych Prastuizę Distoy
nife y pamec rakoich Wolnem Serami do Panowania
nad sobę wybudamy, iakże tedy yterat custos gemitus, Super
trasy Hekoni Exwra. Gmariego Najasneyzego krola
Augusta Synowstwu Zabronu Seru, iako Otterocia Re
crasposplyty Staz Opisae Cytuacyę krola Si. Muben ngyffe
geku Commenta fuyssent gauderet Nioke Ipsi fore Neutalita
by pewnie nigdy Sprawudliwych Szych Zalow lubo u no
tyle Serie druchi de Synow naszym orbata tanto Patre
Patria Oyoryna naszym nigdy by nie takiego wtoke. J. O. O.
Xyre Nymasie. Naydowata Eredya, iakim cę ad Solatun
tera. Dnuytych ad Exemplum, przytlych Casow a Laurie ad
perennem gloriam Imienia tego pokazuię. Ty to uffer on
Barrysty. Amoris et prudentia. Trachio Sclny y pewny po Oter
druy. Stetney blisko fadyde Spocrywaziego terat Atlanta
dobrany Succollater do Dargania Nuba Oyoryiego Hircules
naktorym. Seduo non tota mite reumbit Staranie publicznego
Dobru. Ty ow luminare Mniejzy prater nomen. Cetera
Soti habony, nieprzetakowaney Lu Oyoryenie mitejcy. Miciawie
driney wdrzechliwych rady. nieustraszonym wpreciwnoskach
Sentymetow y Inrych godnych Subellio. hoc Cnot wal kich
formienmy zaccernionemu iak gubę nową powrzechną. Patet
pracydrucaigay naszymi Swatru. Ty ow dystyngwowany
probata. Dexteritate agendi Argonauta przy Oryryeliwym
loryra Nymacyalnego y Herbowney pilany. Tyre quovela

regente

[illegible]

Libo Las megodre tobydy inter talia Bracula philosophari 13
dary adnad zym uszystkiem uszcz minge memozz lue
gory do ktorey wnie siena nie Linstruky to prawda wo
swodstwa ale jak natural. Obtrichy estem arelym dy
przyty pieruryj funkcji mozej iada hay unidensy insinuo
wat Submisyjy Prokeji y Lajce Jo Longrejsu. Ludy bo:
wien nieporwolot mi Pan Bog Oryscia tego aby mie
byl dycei moze oddae mogt Reprektour temu Jo WWP.
ktorym dy az do smierci Zaferycat wje do ustug ieh
clame moze iak ney wreszcie mogt garnge dy applicacya
pamyca przyraymni tego wprychylnych y do botliwych
tu wzbudzonym Sercach mech mi dy godzi iak oso bie
mouy taktawe Consilare Sensus kontynuowae Gdrie ter
iakieloluek Wyoryznu Lastugi puti y mme. Bog wry
czy Zycia memori gratag Parens Sam proles Superstes.
Abt Ldani dy Lcomi gto przymanu Lchane Oyca mego
manes extallo Oim Sae do uszystkich tu Prylao T
y do trodicyow Suroch WWP. Naby mowicuzo Oum
o pewnych Surotach powiedzianiem do Tymnskiego
Senatu Mory. Patres Conscripti Ego Adolescentes Orpha:
tos Parente uobis trado pices ad vos Conuerto Dyz et
Coram Patria Obtestor Pupillas has ad uestra beneficia
genitor ducipite Regite meamq ad uestram explete
vicem. Consilium Lasti y Parow wraz zebte y dora
tem meim rucagge 4.

Copia Listu Xycia tmei Primara do Jmci
Pawlowy Kradomirze.

Nelawateli uiany avaris rumoribus otym zech Wpu
napadla pecta lortedecacya ale widre metaficam
tego ofuso uotum ce intus att chwalebnie pectore cam
redthg bona nryznac Selyty non una inconuenientia
ale to uirtium zepsowanego y uprawionego non utupe
raty exemplis waku ad turbida et uolenta. oregor
Cam Wlan na praktykowat na chwale Scy naeh
to much bytes repositis uicibus godnym y chwalebnym
Duxctorem. Nicmore cę to poprawie mady chęba circa
correctionem Exorbitantium y pod D. Inim Droua
Lryga. Pcia tow stony albo bych naryczuic a nasya

dowia

odwrócić a republica Międzyrzeczowi. Za nam Senato 15
rom in conscientia, ta Minatery Podatwek Szodliwego
Cyrynu urdwe murem inozym dysymulacye dor:
niawne tam gdzie Chodra o Catole Prawa conserva
uz Dela popolitogo et o Summa prima Staty
Mudopye iest natym re non committimus mala. Nouay
Republika opera Aliter et Bona omittere pod gze.
chem cniert elrym namozmy Summae honor
y przytygi nasy obliques nas Senatorow ut loquamur
veritatem Cuiusma utrymae od sey ktorzmy nar
poprzytygi Bogu y Cyrynu obliques nec metus
nec spes nec uita fortunae Amor uiterach y
ustach. Senatorach per diffimulationem ven
muyka znawdowae namaz dawce y aperte
che y effesso ore moue prawde y sentymanta na
se manifestowae powinnymy ut bene sit Pa
trid Amicisatorwey Polityki ani przywatny ch
Mewarazce Interestow Sa Dyktue. Wdy cey
mi iak, nayunkzeni przy Summae cerdecny
kochanych noz. Izo Les wdryorue przygi ra
oryt Effusionem Cordis uhiue Cyrynu Staty
Cwego dawce Takawe retelnosci nasy Summa y
inz addendo. Nas prawdrwey Ochocce. Wdny manau
praw Swobod y wolnosci nasy proz sprawiedliwe wed tyg
Boga uznanie multarion przytey konwalcacy Inconueni
entiam, ktore alj ucto zeprowanego y uprawnionego
non utuperatis exemplis uisku ad turbida et uolen
tu. Microscopu Sy in peccatum Status quodammodo Necepha
rum hoc. Qpat hic labor est truba nam komecmo man
wrejmie y wspolnie wzrytkom pracowae. Zebymy wsulkie
dalsze poruciwmy konwencye tolleracye y respecta uida
dnygo in kaktate non fesa. Story S. Pana odwarne
upomineli non licet tibi gualue prawa deptae wolnosci.
Hemibraterska rownosci. clowego tenat naysposobniaym
Craf m. m. ludy libertas kendze. Summa. Inuicibilis
dema wolno podawae moue y dopominacie alryady
publiczne Senatorem. Confederacya. Nas. Lada. Praw
y konstitucyi dawnych. Znosie nie more y niepowin na

[illegible]

17

of 12 May 1875.

z Torunia 19 Maj pisanego 1735.

motZyn

możym Poznanskim y tymi wszystkimi którzy equaleni ze mną ponoszą ad ver-
 sitatem tej porządnej wolności y rozumiem że iż tak dbiem zapewnić że się będzie
 mógł Laszaryca coram Fratribus y Nij być utilis Królowi Jmci y Królestwu
 Za który odebraniem Taberac się Lasar będzie do Łowicza dołączył abym mógł
 bezpiecznie Łańckich przez o Biskupa y pójść do Jmci Jana Worendy, Kijowski
 go Regimentarza Koi. Mmusłana. możyć aby mi go namaczył y posłał z
 Komputowcy Dragonij. Prawda że mam wotum wprzód być w Gnienie
 y podziękować tam przed Świętym Wojciechem Patriarchy y Antecessorem
 moim Bogu za moje uwolnienie, ale jeżeli by to miało jakieś za sobą poży-
 gny Ryspię który do tych czas innocentem protegatem Ław Super:
 seculia do Łowicza quantocius spiechły być dla etgoreniusz z
 Wmumłany y dla przywizania mnie usługom Króla Jmci oraz prze-
 czy pospolitę opo mnie więcej Jmci Prezydent Oretenus któremu ja wy-
 nietem y otworzyłem Serce moje, uprząm przy tym Wd Mli archym
 pro majori officio do usług Króla Jmci kę mógł mieć Łaskę aby wyszedł
 do Dobr Morck na Prowianty Pałty Orobline, circa Residentiam meam
 niebyły esegowane gdyż dla dauniętych dwin dosyć sposoby moje y
 intraty upadły coz dupiero gdyżby folgi niebyło teraz. Żekam tedy y wolno-
 ści Zapetney y tych Ordynansow abym mógł ztyd Łaskę Łaszy y Promo-
 cyi Wd Mli Skuteczny uweselon y icha do Łowicza Łatym Podarogier
 Kiedmiennemu Affektowi y Mitosi etc. Teodor Potocki Primas.

Kopia Listu powtórzonego Wd Mli Prymga do Jmci Biskupa Kraka
 z Torunia 29 Maj 1735.

Gdy ty Pocztę nie odbieram iękoze od Wd Mli clariores wolności mojej
 declaratio res ani Responsu od Jmci Jana Feldmar Batka Menucha Mmusłan
 wysyłam dzis Jmci Prezydent Ław z Pedyę z daunię nagotowanę wko-
 rey tako wespółkie pro pożytych pedię iuxta mentem Wd Mli Oretenus
 mi doniesione tak rozumiem że więcej nie może nie do nich desiderati.
 Posyłam y Jmci Jana Starostę Kiełbawskiego który obrył Serce y inten-
 cyę moją do Pluzenia Wojpawskiego zemu Królowi Jmci Augustowi III.
 y do uspokojenia Ryspię pod panowaniem Jego ponieważ się tak
 Bogu podobna. Nie niecierkam co koluek widobitur Wd Mli Pamięnu
 wespółkie chętnie usy nie Łaszy da Bog do Łowicza in libertate ple-
 na Wierz mi Wd Mli iż nie mam iniego in regnu Ładnych nieman
 sestrykcyj sedyna tylko we mnie wola y chęć reduendi i Complan do de-
 klości do Łowicy y uniwersalney Mitosi erga hunc Principem który
 niezapomniony nigdy Cies a Serce nasz przez Dobrodziejstwa które
 Orydy nie in Publicum Mnie in Privatum Lincione Liji niesmuel:
 nie wmoję Pamięci y Obligacyi. Jaz tedy teraz spodziwam się pe-
 wney wolności Za który odebraniem abym się nie dāt morari y čas
 protrahere ad operationes Publicas potrzebny Rozmowi się Tenże Jmci Jan
 Starosta Kiełbawski z Wd Mli względem Honoru dla mnie, uprząm
 oraz będzie abyś wyrobił alterationem Dobrom Moim które ze uszko emun-
 guntur Mam y teraz wiadomości et Saerymas Podanych Morck Żekam
 tedy iur rzetelney y Ostatney deklaracyi oraz zruszonem moim zyspanem
 propozycy y Rekognicy etc.

Resultatus

Przystomnych ad Latus Jhmfi Konfederowanych Rzeczyppolity
Stanow w Warszawie Dnia 6 Miesiaca Sierpnia 1735. Sub Vm:
culo Generalney Konfederacyi Spedyowane

W Imie Panskie Amen

Wszem wobec y kazdemu osobna komu o tym wiecie nalezy wiadomo
czynimy iz jako Konfederowane za po wzroku zgody tytulo Zatrzymanie do Sey:
mu Generalney Konfederacyi zlozyl w roku nastepch potrzebne pro ratione kon:
iunktur Zarzycie Onyke tak consistendo illi Ancito na Dzien dzisiejszy Przy:
tomny Senat Ministran Status y Star Luceycki Obyga Narodow z Wrodzonym
Marzaskiem Konfederackim Marzaskami Konzyliatkami y Rerydenta
mi od Wodetis konwokowawzy Onym ze Super Propositionibus. etc.

Ch gdy iaz z Laski Posply wplythie prawnie Wrozwodztwa Ziemi y Powiaty tu:
dziesz Wroysko kon: y Wroalt. utrzym. Authoremanti przor Publiceni Poselstwa Swiet
alterar rozni Senatorowie Ministri Status y niektore Wrodtwa per Liberos acceptus
uznaly Nas za Wrola y Pana Duzego rite Obranego y Konnowanego O prasyzwoty
oraz wedlug Praw Swich Wolnosci y Posluszestwie Nas assekurowaty Urcie my
pokornie Nayprz. Regi Regum w ktorogo Roku Sz Percaudithies od daige
dzieski potym chege y pragnie to Laene desuper Nam powierzzone Krolestwo jako
Nayprz. Zey wyprowadzie z tych nieszczelinosci w ktore praz Demowz Nie:
zgode wpadlo przyprowadzie oraz Rpplyt ad Pristinam formam Rrady
ich wedlug Praw y Staro dawnych Lucey alio in Cortibus et militariibus wply:
stnie Subsellia Szdy et Magistratus dla Administrowania P. Sprawiedliwli:
gruntownie ustanowie Syny Zey Obyzyny rozroznione pojednac wypro
zzone zgromadzie y wszelkie aspekta wykierowac in vias planas Seym Pac:
ficatiohis Pres. medietny tu w Warszawie in mense Tbril Roku Terazniejszy Be:
go zlozemy y naznaczymy, Nam ter y z Najprawniejsz Matrony Nasz
Naymilsz in Regno Rerydency, Nasz Lintry nowac bydziemy a dla tym Po:
myshliet szego Seymowania Silekku sakosny in antecapum wszelkie
czynili Staranie favore Nayprawniejszego w Bogu Lcia Prymasa Ko:
rony Polskiej y Wroalt. tak y teraz czynie go nieprzestaniemy azabyby
przedy z Nam y Rpplyt (jako sie iaz Nam cum asseku blary gwarant)
usilnie okolo powstehnego pracowat upokoienia

Jakosmy rz zas Starali kazdego z Synow Sey Obyzyny poniz gae
do Prebie funiculis charitatis dobroci Lasleawosci y Lagodnosci tak innego
dotyd niechecny braci przed sz Sposobu y lubo Konfederowane Rpplyt. Nam
na pomienio nej przetyl Radzie Warszawskiej Szdy Konfederackie daty
w Lece Nasze abyomy iak na przetomanie uporu Zapamietanych Zarzki se:
dnak my Clemency wplythim Regnantom Naywstawniejsz Nayprazzwoty
u Prebie preferuiz Tym wplythim ktorey wply orz Lestais usurpuiz. Pobie
contra Leges Regni za Granicz aliqua Consilia w rzeczy Las Camer publi:
cam felicitatem morando y Prebu y in ryck Zawodcz Zadnego politowania
nad wstapnz Matky Swiez Obyzyny niemaiz. isseze interitum Prasu ad

resipiscantia

resipiscantiam do Peymu przyszłego ultimarie indulgemus Obowiazując: Ich: Bostę y Dobra Pospolitego młosciz aby niechcieli protrahere mala Publica offensa tym przedszego Onych oddalenia powracali do swoiey Obyczayności winni: Komory Prerogatywy fortuny y wskazywco cokolwiek legitime maiz naymilszego y naydrozszej pierch by zas avertant superius multi dluzej trau in eadem Contumacia Na ten czas iur bysmy niemozgli Zatrzymac in mansuetudine et ulteriori patientia Panow Rzeczyktore jako go: rago magną powstzech nego upokosienią Zgody y iednosci y Zupetney konfideney niechegz tuzdy Zostawac sub pendere Belli et drum naruntak peunie urzebunt ze byd ziemy postypie musiel: ad Preuentionem Rigom Praw dawney Bych y Posledneyzych circa Turbatores Pais et Tranquil: litatis Publica postanowienych.

Interca chegi iako naylepizy inter nam Securitatem providere tak aby nie tylko kazdy w domu swoim byt bezpieczny ale tez aby ekspedycja Seymowa tute et Seure do wskazywch Grodow w ktoronie y W. A. Litt. podochodziła Za Powstzechng Zgody Obliguiemy Generalnych Regim entarow Woysk Obrzyga Narodow Lojst Urelmę. Lozefa Polockiego Worendę Kijow: skiego Urelmę Michala Wisniewskiego Kanclerza W. A. Litt. aby woysko pomienione w nakazytym Nam y Rzeczyktore Postupstwie y uiernosci tuzdy et disciplina militari wedlug Konstytucyi 1717 utrzymywali Zepy Prawolne ieden by się iakie gdzie pokazac miaty Znosic Tapac y do Pgdow Edsanac starali się. Okolo Granic Obyczaych iako naywidszgi mieli wigilancz cum vicinis pryparn y dobre Pamietstwo obserwowali Za co unas y Rzeczyktore gratam bydgi mieli Recognitionem. Subueniendo Potrzebom Artyleryi Kor: dla Nakazytego Fortey Kamienca Podolskiego Ammuniacy opatrzenia Sum: mego Skarbu Kor. Piętnasie Tysięcy Polskich niewodwloerme Zaplacie do Dyke y za Zewitem Wredzonego Chorgzego Kor. Generata Artyleryi rozkaruiemy co Rzeczyktore in rationibus przyniemy

Ktore to Resultatum aby tym przedzy do wiadomosci wskazywch przysztu ad Acta podac y wydrukowawczy do wskazywch Grodow rozestac y Publikowac z Podpisami Pierzeczars y Seuerami w ktoronie z ktoron: ng a W. W. A. Litt. z Litt. Zecamy.

Manifestum ordinum Regni M. D. Lituanid etc. Annearum Provin: ciarum Circa Liberam etc Legitimam Electionem ac tutionem Majestatis Serenissimi Augusti Tertii Regis Polonid et Electoris Saxonid Confede: rationum una cum informatione Cora de Circumstantiis Sciendi necessariis Die 16 Mensis Aprilis Anno D. 1735
Manifestum

Nos proceres dignitarii, Officiales totusque Equestris ordo Regni Polonid magni dilectus Lituanid et annearum Provinciarum circa Liberam Electio: nem nec nra Circa Tutionem Majestatis Serenissimi Regis et Domini nostri Clementissimi Augusti Tertii, Confederati pro certo et in dubitato habentes, non solum abruptam epe spem de Seniore Consilio Partis Stanislae Leszcynski ad herentis verum nullum superere nobis modum immoderata praeventam se tot rocia ad quomodocumque agitationes quas longe facilius Conscientia: Leges

Leges, Patriæ amor Pauperum gemitus pacis dulcedo Boni publici Commo 21
dum ac deniq. piissima Regia Clementia persuadere conarentur. Cum itaq.
ad eos perditissimarum intentionum illarumque executionum pervenerint
pæpsum obtemerariam contumacem et malitiosam, Personæ Regni et toti Eu
ropæ fatali adhaerentiam pro cuius interesse gravissima Seculique memoranda
contra Leges publicas, communem Libertatem Patriam Thronique et nominis
Polonici honorem perpetraverint crimina, ut ea augere potius quam ces
sare aut corrigere parati idcirco Nos in tam periculosa Reipubli. Statu et per
ventissimo extremæque Ruinæ statu, ulteriusque obvianda periclitui ne simul
et semel ad ineluctabilem deveniat casum hanc Solennem Coram D^{no} Tre
mendo Iudice Causeque Nostre protectore et vindice coram Sacra Sede A.
postolica Domino et Patre Communi tanquam vicario Dⁿⁱ Potestate coram
universo denique mundo generaliter contra Reverendissimum D. Theodorum
Poteli Archiepiscopum Gnesensem et Primatem Regni ac contra totam Par
tem Stanislas Leszczyński cum oppressione Libertatis et everfione Status
adhaerentem una cum Solenni ratione infra Scriptorum protestatione facimus
Manifestationem idque in Co. Quia prædictus Reverendissimus Dominus
Primas, cum suis affectis nominato Stanislas Leszczyński adherentibus obli
to timore Divino, omnia mala semper puniente contemptis Legibus Regni
talibus vetantibus. Extincto Patriæ debito amore et respectu postposita Paritate
et equalitate nostra contra fas et equum contra Solennia notius repetita ju
ramenta sua, contra fidem Publicam, contra denique Primatalem Dignita
tem, Legibusque limitatam ac Circumscriptam suam Potestatem a Pri
mo Statim Serenissimi Regis Augusti Secundi d. m. factorum instanti solo
privati lueri sui domusque sua cui intra limites equalitatis pars arcta vide
tur ductus amore adjuncto Triumviratu in perniciofa Reipublicæ et Paci
Communi Secretissima cum quibusdam Extoris Personis intravit Confilia pro
assumendo in Regem Polonici Stanislas Leszczyński, non considerato illius
ad Regium fastigium in habilitate in perpetuumque Legibus totius Reipubli
cæ exclusionem, Super quam ipsemet Reverendissimus Dominus Primas in Con
federatione generali Sandomirensi personale, liberum et Solenne præstitit ju
ramentum, præferendoque unius personæ Civiliter mortui magis et potius eleva
tionem quam Regni Patriæ, Libertatis, pacisque universalis conservationem
in quem finem adeo violenta inter se pacti medio, ut non tantum ad oppri
mendam libertatem, Status everfionem Legumque Convulsionem Sufficerent
verum ad turbandum totius Europæ Pacem universique Mundi exitum lat
efficatio quæ nemo dubitaret instrumenta. Quod ut Clarius Sacra Sedi A.
postolica conetisque pateat potentius, Seriem malorum quæ hucusque et passi
sumus, et cogimur pati non ea methodo qua Pars solet adversa vera Suppri
mendo ea quæ sibi Somniant, pro veris sine pudore divulgando illustres
et pro totum Orbem Celeberrimas ac Reverendas Personas indigne Circum
scribendo innocentiam arguendo, mala et iniquissimos actus suos pro licitis
bonis Reipublicæque utilibus et necessariis interpretando Sed Teste D^{no}
nostra

Nostraque conscientia ac tot illustrium virorum Externarum Potestiarum
 Ministrorum ea omnia Spectantium dignissimo testimonio praesentique
 Authentico documento fideliter deponimus.
 Quem admodum itaque res per se modo nunquam iustis rationibus tueri
 nec congruis stare aut promoveri valet mediis ita ad auctorisandam Personam
 per publicas totius Reipublice Leges exautoratam, et non solum ad Regium
 fastidium pro inhabili in ducem declaratam, sed pro hoste Patriae Tyrann
 no ac invasore reputatam ex cordeque Regni ejectam et expulsam non alia
 interire media et Consilia nisi violenta ferocia et desperata.
 Per absolutam ergo ante Interregno Primatiam Potestatem affectarumq;
 eius tanquam instrumenta ad omnia exequenda pro visa effectum nil
 contentatum solitam Stanislaeque Throno repositio tanto furore sub inter
 rectione et continuo minis urgebatur ut omnino id quod in illo Conclufum
 Triumviratu suo potiretur effectu Personaque semel destinata seu p
 Electionem novam si succederet seu quo-cunque alio modo Regio desu
 meretur Throno, ne vero rei privatim conclusu curfus in publico et ex
 pectatio impediretur in Electione omnia raptim confusa et violenter
 brevibus expedita Consiliis, rejectis omnibus solennitatibus et gradi
 bus tam consuetis quam legibus de scriptis tam proutilitate Reipublice
 quam pro Securitate Actus et Libertatis Peruenientibus tanto excecata tu
 multa ut rerum inter se gestarum difficultas omnino agnitis et distinctis
 apparuerit, Negotiorum tandem Consequentibus cuius effectum tota praestola
 ta Europa, ut nullius Auctoritatis tractabatur opus non consideran
 do, quod Electio sit boni vel mali fetus Mater significans aut interim
 ens Reipublicam actus omniumq; Curium Praerogativarum et immunita
 tum nostrarum Universalis Paucis ac Securitatis Publice Conservatrix si
 Saluberrimis et Concordibus votis ac Consiliis optatum sortitur effectum
 Cum vero magnis private quam publice tempestive provisum commodo nul
 lum in Electione sana Consilio habuerant secura nec optata sperari
 potuit Unio dum dum proclama sole tanto certabatur furore, Venit er
 go illa Reipublice et toti Europae fatalis dies quo funesta Stanislae
 Leorogisli excecata imposita per infaustissimam Primatiam No
 minationem seu verius malorum omnium provocationem obliquis Pri
 matif auribus ad continuas solennesq; tot illustrium virorum et totq;
 nobilium Electorum protestationes adversis oculis, ad Considerabilem
 Magnatum Senatorum Ministrorum et Nobilium Pragae receptum
 restitutionum liberi veto gloriose pretenduntium zelo, malori deinde
 aliorum tam Securitatis gratia quam ad Salvandam libertatem
 et ad Succurrendum Patriae, in Periculosis finem inducto statum
 numero illuc congregatorum. Venit illa dies ira calamitatis et miseriae
 qua multis Vivat Stanislaus clamantibus vita adempta Panguisq;
 fraternus Electoralem aspergens Campum jam eorum metum et
 omen

Et omnes futura rerum, ex ipso monstravit presagium impavidi. 23
 omnes sequi Patris libertatis fratrum, interfectis et parricidis
 de reliquis incipit latam viam operuerunt viam.
 Solida ergo remoneda perennem millenisq. probata exemplis de:
 speratis capis desperatis semper curant remediis. nihil itaq.
 ab illo pectore Deo, quod fidei relictum erat, nihil opus
 quod gravissimum non sequeretur crimen, vel non caperetur iure
 vim et robur haberet consilio. Et cum impositam Ironia in hanc
 et omni capacitate totam personam extrudebant Leges ale
 gionibus quodvis Audium cretoq. tumultuaria adruam
 et Cetera magis Deo milite quodvisquam memet romen
 primo huiusmodi nos Prag. agredi insultare, turbari alios in
 cautos nullam hospitalem ab devalibus sperantes occidere
 curus et impedimenta interciperet et spoliare institum
 regiminius Panislai, fuit quod plus ultra crebro fama
 de appropinquantibus non permittit Duxers de quorum in
 Libania ingressu mentis paulo ante pro immine, fuit
 sed extrema gaudij occupant luctus, dum in presentibus
 mo Panislai periculo non aliud saluberris temo
 dium Padum nisi prospera gaudium fuga ubi perentosa
 terra maris spargebantur subsidia. Itaq. quamvis minus
 honestum sed opportunum amplecti consilium. Pellidus Rex
 Primas et totus quantus amicorum numerus omni quadate
 via tota Pampa in prospera ma. consistente fuga perveni
 runt Padum cui tam famoso totius Europae impio o
 miferiam et rursam tota memorandam etate Reg. res
 salubritate utcumq. Securitate reliquos adherentes in Regno
 se cum Populo in militiam conscribentes et intolerabiles
 ab devalibus contributiones exigentes Bonag. rete. Consi:
 erant hospititer invadentes ad hos anstabant augus
 quibus facile totum everteretur Regnum ad eumq. dedu
 ceretur statum quo nullus miserabilior et deplorabilior
 unquam
 Nevero nullam suam relinquere fugam in punctum
 Deona novo Regi mentare. Minus propter plenipotentiam
 orum ceterorum Potentiarum Barones residentibus
 iure gentium Caero Principes atas singulariter aulic.
 Ruffa cel. cum spiritibus et tormentibus bellicis aggredi
 et invadere indeq. viginti quatuor milites mediantibus
 hinc papas Potentatibus pro custodia residentibus
 conduci. nec non Equos Caesentiprims Dns Comitibus de
 Leve. tota interciperet Arrestare et detinere in ipso
 cum alijs Caesentiprims Dns Ministris in residentibus
 Caesentiprims Dns Comitibus de Leve. Legate Cesaris

Seuristodis majoris causam magnam combinationem
 ac curis ipsi inveni nullis, pariendo personis opugnatione
 deinde Palaty Serenissimi Regis et Domini nostri et non
 typime adori potuit defacto sufficiter cum numero
 armato milite continuas tormentorum explosione
 ad alteram usq. diem oppugnationem in quo Serenissimo
 Militibus ea consensu et eadem Primatibus pro custodia
 huius conducti post ingentem suorum et eadem per capita
 lationem armis potuit intercepti Spoliatis captivis
 locus Regis mobilibus Novdy Militibus in aliqua parte
 permixtis ut eo alacrioribus ad Similiane darentur
 obsequia et quamvis ob uno criminali et eue rubi
 dictu totu adimpleri ipsa mensura necdum tamen
 Zelosa pro sub Panis lae fidelitas Saviella ne ad ma
 jora sumeret audaciam attentata

Ac sicut finis unus mali gradus est futuri ita completum
 unum facinus, aliud sequebatur. Preconcepia sui electi edicta
 manutentis tanto illos preoccupavit et poscebat furor ut re
 timor, ne pictus crudelibus oculis ausus, Ad nos iterum
 ferocia versa, ne id quod Deus operatus in nobis succederet ulla
 tenus. Obsequia vidimus armis tormentis bellicis militibus
 eundem conductu ex parte bargavid, Erstula ripam, consilium
 audemus et speculationibus per aliquod dies contra nos torren
 tem explosionem, magis comatibus legationem Electio
 nem nostram, interurbare et impedire volentes Sen sinus
 sed frustra contra torrentem ridentes reliquimus facientes
 nostra, Faventes super auditis, Dei Operi Propter et Evidenti
 Panis et voluntate sub Signo cum summo plausu
 unanimiter et concordibus votis in optima legationum Ele
 ctionum forma consensu gradibus ac solemnitatibus, Sen
 nupitium Regem, die 27 Januarij Anno nunc Currenti
 cum admodum curatissimo pompa et Decore, jam nobis
 feliciter regnassem in Colatum publicum eligimus ver
 bate intoto libero voto Liberis electiois puri, Spontantes
 ultionibus pro obice malis, D sufficiens adesse remedium
 Sed ut post totaliter perditum ipsum causam pro Serenitate
 meridionali solis non juvatur summe itaque illos in umbra
 sui Electi a Serenissimo Regum Partibus legibus exclusam
 lantes Sacra Regis maiestatis Domini nostri Propter eadem
 que Serenus omnia clementer condonans ad rationem rediens
 eam corpora emori incipientia, putridos Similione Cadaveri
 Ordinaria non sanat indicia, nisi extrema curatio.
 Plausibiles ergo ubiq. de electo Serenissime Rege Augusto
 Tertio fama, solis sedamensibus displis curat Hospitibus indant

que sui rapuit obliuionem, ut quid vellent quid in commune sua
clerent ignari Turrisq, Babilonice Condicionibus obstupuerunt Cum
les. Sapienter personis illi, qui perniciosis sumis erat. Consequitur
rei ad conuictum admissus qui non tam estisima Sorensione
Plebe Populo, Electoribus totiq, Regno uideret et proledeur mala
sue ad conuicta, calumnias inuictuosas Electionis, Pactorum Con
uictorum aborumq, subsequendum Actuum interpretaciones
destruunt apud Aulas Principum relationes ab omni veritate
alienas omni iniquam euentes, et his Similia procerum
quod facile sublate timore Durino calatisq, legibus Evenit
Pumpius brevis ciuiciam superbia, contemplet boni et honesti rati
onem inaptia surrexit par contraparem, sustulit fas et agitur
nefas ab uno cadet ab alio bona legibus et Securitate publica mu
nita inuasa ab omnibus rapine, contribuliores et spolia ubiq,
locorum nil tutum nil legibus eantum licitorum Mysterium No
bilitum, captiuitates, sub armis Sequestrationes ad fortalitia
tanguam mancipia remissiones, ne domus, que in itinere, nec
in templis, que extra Regnum ulla Securitas postarum vio
lenta interceptio, in me Cursorum Literis tunc Comiectus
instruitorum, prehensio Spoliatus et cadet Cuilibet ad omnia
nefaria permixta licentia dum modo a Stanislaw partibus
staret Nobilitum opprobrio sine exemplo, Miseris inuictisq,
Alia de Respublica Status et conditio ubi cunctis et uolentem
sub specie libertatis ad usus trahuntur ruitum et cumbris
remidys intra Regnum fuctur Stanislaus nec Samonby
ab extra. Ius suum stabilire curat consilijs.
Missi ad Amiceas Aulas qui falsa proceris hararent quon
ulus Partes, externas inclinarent potenteras qui cuncta
cum Summo Despublice damno et prejudicio largis
fluerent promissis Quod ad Aulam Bohemanicam quod
ad Crimensem cum ingenti Erarij publico dispendio cum
esurgendis propositis rebus, tota Christianitate non minus
scandalosis de ac periculosus pro breui Stanislaw Rege mure
capite. Nec puduit privata auctoritate quibudam Aulis
totas Respublice offerre Prouincias ut tanto pretio empti
Stanislaw Sue ciberet Regia potestas
Minima hui sequentibus comparata legentur ad quod horret animus
non passibus iam magnis itum ad metam malorum sed tote
et effuso festinatum cursu, cum id quod Deo inuictum spem rati
ad me nostrorum omni tentatum curatu id quod nihil horribi
luis unquam damnata exegitare potuit inabilis quod nulli
non exegendum honeste genus nempe hominum, Domus
sup subditum eque et inuictum, ad rebellionem animare
multis promissis ad uia uocare audilia rustici illorum
sup iungere armis Cracoviam Metropolitani Regni Regum
q, Coronam et Silesiam antiquitus ab innumera Paruo
rum corpora, Sacrasq, reliquias Paruam uocatam Roman

et omnibus oppugnare et invadere partibus muros contri-
quos quaterre terrentis hostili circumfusa vastare rabie.
eplosq. Portes hominibus, qui rigores temporis frequantur legi-
bus, hujus tuere subere causam, qui contra Regem Domestorum
Benefactorem suum cum ingenti et memorabili Despectu
mensa et damno, multosq. Sanguinis discurio, non praedem
cristas erant rebellis.

Nec in his gradibus de huius steterat furor, nec illa extensa in
immemens ferocia liones, Timor Divinus amor, Honestiq.
ratio non erant tanta, ut suum haberent respectum. Et non
peccator dum in profundum venerit contemnit omnia ita
effratata licentia nullis arcari patitur legibus nisi his
quae ab eis dependent arbitrie. Ergo quod seculi intra plu-
cunt ab eadentare infernalis vastis malitia dum Populos
Augustissimo Imperatore et Caesare Caesaris majestates sub-
itos, Despectus et Principibus Dominiq. suis fides Concede-
ratularem Legem omni re noviter factam, Typo impressam,
et paucis ad id personas, tanquam diabolica instrumentum
ad rebellis animam Spiritus omnibus conabantur modis
Quem Deo abominabilem? Offensus Christiane nominis
causam? On fas impium? Honestis mentibus insolitum
omnibus gentibus exitium? abspersq. damnatum barbaris?
Deo ejusq. resistere Potestati crimen quod non puniunt
leges? ad resistendum autem Deo et Dominis fidelem impel-
lunt populum qui furor et quod clementia Praesidit ad am-
veritate mundi conjugavit exitium.

Cum ergo se nos quotidie vadant, ut ea quolibet actu ingens
Despectu sentiat damnum longeque ferre cogatur inania.
Nos quibus verus Fides Catholicae Religio. Cuius ingens Sacra
Romana Ecclesia, mirabilis Dei audit emolumentum
gratia super Serenissimi Electi res Sacrae decessa ma-
gisq. per exemplatissimam Serenissimi Regis Augusti
Terrij felicissimi regnantes pietatem quotidie elucens
Nos quibus Sincerior Patriae et libertatem amor senexius
inest cordi ad conservanda tota Republica restat aliud aliud
Pace providere manumq. ad amovendam Securitatem jam ad
radicem positam apprehendere, et agmine in nos rueritibus
obviare satis, purior intentio haeret. Solen nem hanc de su-
perius caput iterum atq. iterum repetimus Manna
seruatiem. Supplicantes Sacrae Sedis Apostolicae Do-
mini et Patri Communi decernat Causam nostram a
Gente non Sancta, exuat nos ab homine inique et delecto
Obtestamur omnes Potentias et Respublicas ne malitiosus
Adversarios conatibus ulloq. instant modo imo tanquam faus
inveniantur usq. catinque carent nec Primatibus Artibus
Motu manibus Supp. bello praesenti nostro et incendium suffragant
nec curam illorum adhibeant fidem inauditosq. dimittent
Nepotem et communem Causam prode et longevitatem commo-
dum. Supplicantes et recognescant quos justus induit Arma Causa quod
justior legitime delecta. et in Curia ut de veris ea sup. cognoscant

Informatio de Statu Perus

27.

Tempore illo fatali quo p. d. Primas Regni Cardinalis Radu
 jowski curis factionibus Reipublice promissis nocivis implicatus
 atrox et impregnable libera genti intulit exemplum, dum per
 potentiam, quendam ad novam Electionem Regis, veniente et legitime
 Regnante Serenissimo D. m. Rege Augusto II. impulerat. Quorum
 causa tota Reipublica permota ausu ut ita genti nosse conatur
 se est quatenus illibellam semper Regibus Dominisq. Nostris in
 tegra. Servemus fidelitatem apud Actus perniciosi, notitue
 partem viridem, id est per Generalem Palatinum Capedunum
 partem per Deputatos sub Sandomeriam a 20 maj 1704 congre
 gata cum Summo Deo pro sustinere maiestatis Regis
 et Domini sui comparuit, et multa in et contra factionem
 Primatalem statuit, cassando annullando et condempnando
 omnes qualescunque, vel jam executos vel exequendos Actus
 in eum q. solum finem Generalis Ordinum Confederationis
 instituta In qua pro maximo objecto fuit impugnatio
 promulgata pseudo Electionis ut ea Regentibus de verbo
 ad verbum inferis patet

Abortivum partum horum aliquot plus vel minus
 scilicet eorum capitum ipsumq. illorum convertit
 eum Varsoviense pro infame et condemnato Regis
 bus Patrie congressu declaramus futuramq. tenere
 et rebelliter divulgatam Electionem non tantum libe
 ris suffragiis et solennibus protestationibus in iure
 retanti, ut gens libera impugnamus verum et ipsum
 Candidatum suum Electum pro hoste Patrie in omne
 deum in iure ad honorem Regum sine pro in iure,
 Tyranne et impostore declaramus

Eiusdem Confederationis ulterius itatus

Similiter omnes cum prelate A. Archiepiscopo N. B. me
 shens. coniectos eiq. adherentes precipue Illust. Franci
 slawum Leporynski Posnamiensis Palatinum et alios
 qui fuerunt suntq. Actu Consilio et Auxilio complices
 hostis pecuniamq. ab illo acceperant et eacruentis
 spoliis Nostris participaverant obliti tot beneficiorum
 quibus a Serenissimo Rege ornati, et proventuum
 quibus ampliatu et quibus saltem pro verecundia
 peccando sufficeret tam effusa bonitas et clementia
 Principis attamen in reprobum alierunt sensum, pingu
 omnium factionum facti Cooperatores quapropter
 illos

illos una cum alijs adherentibus Comitibus Lublinen-
sibus condemnatos pro hostibus Patrie et amplius
indignis beneficio libertates communis declaramus
et eadem Res publicae eximus

Conclusio ejusdem Actus

Hunc ergo Generalem inter Ordines Respublicam
constitutam et iuxta comitia Pacificationis Statutaque
Motus Generalis sub Penultima Considerationis
que sub solo nec non iuxta ultima Comitia Lubli-
nensia Generalis Unionis Animosum et Electionis
Sanctionem, firmissime stabiliendo, pro Deo Lege
et Lege, robore et auctoritate, modernis Generales
Considerationis quae ut in omnibus punctis et
clausulis perpetuam omni et validitatem habeat,
inviolabilis maneat Proximo Nunc Juramento
rum et Subscriptionum Nostrarum hoc salutare
opus corroboramus

Scyitur Notitia Juramenti in eodem Actu prestiti
ab omnibus Senatoribus Spiritualibus et Secularibus Mun-
ditiis Status totaque Nobilitate ibi congregati
Ego H. Iuro Deo Omnipotenti etc. Quod Honoram Dei
Defensionem Sacrae Romae Ecclesiae Majestatem et Salu-
tem Sacrae Legum Majestatis Augusti II Libere electi
integritatem Respublicae indivisam Liberam Electionem
Juray Spiritualia et Nobilia contra quemlibet
hostem tuum et iuxta Senatoriam meam obligationem
ad juramentum ad plenam Respublicae Pacificationem
tam ab intra quam ab extra in praesenti Generali
Consideratione, ad extremas vires Sanguinis guttur
et reductam fortunam manebit nullum respectum
habere pro colligationibus proximis amicis
etc. quicumque Respublicae illi sit ab hoc generali reatu
num Respublicae reuocans quemlibet talem et futurum Ele-
ctum, si inueniretur vel Candidatum pro hoste Pa-
triae habere, in ipsiusque interitum insurgam. Quom-
odum vero Detractionem Sincera mente
exurari ita et cavillationem obedientiam per pro-
prietatem denegorum Patriae filiorum et later-
nam Potentiam impositam exuro et desistor Hoc ergo
Juramentum sine ulla imaginaria dispensatione

in omnibus punctis manutenebo et Servabo Summe 29
us adjuvet. etc.

Super eandem Rotham mutatis illis quæ ad Senato-
res spectant verbis, Dignitarij, Consiliarij, et Aquestris Ordo
juramentum præstitit quofinito, secunda subscripfit epus
medi

Stanislaus Denhoff venetiar MDLXXV. Mareschalcus Confessarius
Regis Generalis Rei Publici

Ludovicus Latuski Episcopus Pticensis

Andreas Latuski Episcopus Varonienis et Samb. Supremus Rei Cancellarius

Alexander Wylowski Episcopus Lucorienis

Joannes Bodum Episcopus Przemyslensis Dominatus Cracovienis

Theoderus Potocki Episcopus Caloniensis et Pomer.

J. Gorniski Episcopus Sejovici

Lubomirski Castellanus Crac. Supremus Aerarium & Qua-

Stanislaus Morzycki Palatinus Sandomien.

Janusz Dorybut Princeps Ursini wicki Castellanus Vlnensis

Franciscus Dulecki Palatinus Calisiensis

Joan. Jablonski Palatinus Rypry

Nikodemus Zabollski Palatinus Podolici

Marcus Chomgrowski Palatinus Masovia

Petrus Krowczycki Palatinus Margemburgensis

Joannes Korni Polski Palatinus Bratavici

Gladius Capicha Palatinus Micevici

Franciscus Latuski Palatinus Gornicki

Joseph Merck Myszkowski Castellanus Sandomien.

Casimirus Bickinski M. Mareschalcus Rei

Marcian Wollowicz M. Mareschalcus MDL

Carolus Princeps Radziwiłł M. Cancellarius MDL

Joannes Stembek Pro cancellarius &

Georgius Przeworski M. Thesaurarius Regni

Ludovicus Poiey M. Thesaurarius MDL

Stanislaus Latuski Referendarius Rei

Constantinus Ransawski Referendarius MDL

Georgius Lubomirski Pucumerarius Regni

Boguslaus Donhoff Pucumerarius MDL

Castellanorum aliorum & 15

Paulus Ostrowski Integ. der Regni

Senatores et Equestris Ordo majoris Polonie Palati-
natuum Posnanienses et Calisienses aliorumq. in his
generali congressu sua nominata eduxerunt Juramentum
juxta Rotham et Super Considerationem eandem
adimplerunt

- 1mo Palatinatus Cracoviensis
- 2do Ducatum Latorien et Periclimensis
- 3 Palatinatus Ermenis cum sup. Districtibus
- 4 Palatinatus Sandomiriensis
- 5 Palatinatus Trojensis
- 6 Palatinatus Sieradziensis
- 7 Terra Belsunensis
- 8 Palatinatus Lancicid
- 9 Ducatus Comogitid
- 10 Palatinatus Kyovida
- 11 Palatinatus Kinsladziolavensis
- 12 Terra Dobrinsensis
- 13 Palatinatus Rypid Terra Lepoliensis
- 14 Terra Premisid
- 15 Terra Canocensis
- 16 Terra Chetmensis
- 17 Terra Chabud
- 18 Palatinatus Gethyrid
- 19 Palatinatus Podol
- 20 Palatinatus Lublinsensis
- 21 Palatinatus Betzensis
- 22 Palatinatus Novogrodensis
- 23 Palatinatus Placensis
- 24 Palatinatus Brzescensis
- 25 Palatinatus Masovid
- 26 Palatinatus Podlachid
- 27 Palatinatus Ravensis
- 28 Palatinatus Bressianensis
- 29 Districtus Pseensis
- 30 Palatinatus Brastaville
- 31 Palatinatus Mienjensis
- 32 Palatinatus Livonid
- 33 Palatinatus Czerwiechovid

*Quod Confederatio ab omnibus supra specificatis tanto
 Deo, et studio confecta subscripta et solemniter juramento
 iuxta Potiam superius expressam Sponte et libere preste-
 to firmata et roborata, ut nulli in mentem venerit
 dari quengquam, qui aliquando perjurus contrarium tam
 strictae legis et juramento molietur cum praecipue illi
 Generales Ordinum Aetus, alijs Praecedentibus usq. ad
 Annum 1717 Semper profusi et fundamento fuit ergo
 re iuxta Confederatione Generalis Tarnogrodensis Anno
 Supradicto 1717 mediatione Petri Moschovid Crari-
 fieri maxime Auctoritatis ratione Personae Fran-
 cisci Leyser, nati, id quod Sequitur statuit*

Præcauerunt Specialiter quod beneficio Amnestiæ. Pans. 31
 Hæc Legem yndis, et assensu ejus extra Regnum commoran-
 tibus, nisi intra triennale a data præsentis Tractatus sub-
 scriptoris, ad Corpus Resp. redierint gaudere ac se salutem
 non licebit eorum intuitu in casu non respiciendum. Salva
 Executio prædictarum contra eos in legibus expressarum
 reservatur.

Periculi hoc monito omnes penes Stanislaum commo-
 nantes, Singulariter fidelissimus ejus D. Patria. Hic ad
 corpus Resp. redierunt tantamque experti Regiam Clemen-
 tiam, Perenipsum D. M. Regis Augusti 11. et et ipsemet
 Stanislaus perterritus adversæ fortunæ vicibus, ab omnibus
 delectus, has meditari cœperat cogitationes ut se Regie
 committeret clementiæ, nisi ad Hægelum Resp. totiusque
 Europæ succedens obitum poneret circumstantiis
 ex allatis ergo documentis redignitur cuiuslibet judicis
 si juramentum in ea ut superius exprimitur forma
 sit validum vel non? Si sit obligans ad manuten-
 dam inhabilitatem, et exclusionem in auctoritate
 Stanislaui, aptis Ordinibus uniformiter declaratur
 vel non? creditur rationabiliter, quod nec ipsi Pans
 si auctoritate aliter poterint ad interrogata respondere. Tunc
 in ut justitia et conscientia Radet et jubet. Omnia
 manutenebam esse legem ab universis Ordinibus
 factam et ab eodem juramento firmatam. Qua ergo au-
 thoritate et conscientia se cavinculaverint, atam
 stricto ligamine omnes illi qui personam Legibus
 in auctoritate exclusam, Violente Trono imponere præsum-
 ptum ubi et quando restitutioni ad habilitatem
 et absolutiōem a neau juramenti questum remedium
 et levamen. Potuit ne lex publica tanta solemnitate
 sancita, tot Constitutionibus et Actibus publicis a
 plena Resp. successive firmata temere et absolutape-
 testate ab adherentibus Stanislaui tolli et cassari.
 Juramentum tam strictum pro manutenere
 ejusdem legis in omnibus punctis favore contemni
 et reici. Non nequod per tres Ordines in plena Resp.
 constitutum acceptatum et solenne juramento fir-
 matum ab omnibus etiam Ordinibus in plena Resp.
 revolutus debeat nec valet quod prædicti Stanislaus etc.
 allegant Legem prædictam solum modo ad vitam

tempora D^m Serenissimi Regis Augusti et valitum
non enim in perpetuum vult promissa Serenissimi
Legi, hoc ad hunc possumus inferre. Quod Constitutiones
post mortem eiusdem Regis Regnante ipso sane illae
amplius non valent.

Hoc ergo fundamentum Ordinum D^m veram non perjuriam
neque interpretam sed legum suarum tenacem
et conservatricem representantium non admittere ad
Thronum Stanislaw Leszczyński suscipere quod per legem uni-
versalem ab ipsis met meternis eius adherentibus san-
ctam et iuramento sine ulla imaginabili dispensati-
one admittere firmatam est in divinis caelestibus
a Throno, imo pro hoste, Invasore ac Tyranne et ea Regno
ejectus declaratus, et promulgatus, penisque super
ipso partim executis partim ob spem subjectionis sus-
pensis. Cupus non admissurus resolutionem sequentes
demonstrant rationes

- 1 Propter ligatam voluntario et deliberate iuramento
sine ulla imaginaria dispensatione conscientiam
- 2 Propter manutenendam Legem publicam qua semel
te esse et frivole contempla omnia ruerent sancta
- 3 Propter conservandum honorem Throni et Fastigij Regni
Regni Poloniae ne ea Personae sive legibus circumven-
pta et ad iudicata admoveantur
- 4 Propter manutenendam libertatem et immunitatem
libere Electionis et liberi veto per violentam impe-
ditionem Stanislaw Leszczyński a Trunivratu con-
stitutis oppressi
- 5 Propter amputandum illicitum ambitum et aspira-
tionem ad Thronum vivente Rege, Libere Electioni
et Paei communi perniciosum
- 6 Propter evitandum bellum evidenter ex Electione
Stanislaw toti D^m imminens
- 7 Propter securitatem Pastorum Conventuum quoniam
enim Perspica Secura esse poterit de manutenendis
ab illo quoniam Lex publica pro Hoste Tyranno et iniure
sue agnovit et declaravit
- 8 Ob metum Gallicae potentiae et successoris eius tibi
ho Stanislaw obligatus et devinctus, quo enim magis
sibi prop. er.orem habere, Stanislawum ce. facilius in

negotia Resp. admitteretur persuadentq. quae vellet ut 33
 eodem enter. in Pactis illius Conventus ap. hunc in quibus
 lineas de summis Stanislaw directe descendenti eadem
 propria prerogativa, quae Domui Reg. d. Non
 me persecutum Resp. apertenda exinde se expiunt
 9 Propter numerosam Stanislaw Consanguinitatem cuius
 respectus longe potior esset quam merita aliorum
 10 Propter metum ultionis et vindictae ex illis qui Zelenius
 pro libertate et libera Electione legem contra illum
 statuendam urgebant
 Propter legem per Considerationem Sandomiensium
 Stanislawum Leszcynski excludentem a Throno sunt
 plurimae antiquissimae Constitutiones pragmatice
 quae omnes vivente rege aspirantes a Throno non
 solum excludunt a capacitatem Regnandi sed a curis
 contra illos decessunt rigores
 Cuius ergo validissimis rationibus et fundamentis a
 moribus a Throno Stanislawum Leszcynski et eligimus
 Principem Regum Polonia et Electorem Saxoniae in
 Regem et Dominum nostrum Cerequissimum Augustum
 Tertium Clementissimum in Deum et Gloriosissimum per totum
 Orbem Regis Patris filium, felicissime nobis regnantem
 die 17 Januarij Anno nunc currenti cum ingenti et rara
 pompa Regniq. decore Caeli et Coronatum Catholice
 Piusimum Clementissimum et omnibus Regis virtutibus
 Ornatum et quidem hunc ipsum, Cui illi tempore propter
 leges vetantes id renuunt, sponte adherentes Stanislaw
 pro eligendo suas Sponsiones toties quoties offerebat
 quod Morum testantur viva documenta
 Inque Electo, Legibusq. injuriam libertatis quale periculum
 Respic. quod incommensurabile quod conscientiae gravamen
 respondeant iurium Libertatis Pacis et Reunitatis
 publice oppugnatores et Violatores.
 Lex contra extraneos Candidatos in Convocatione Curiae
 propter violentiam absolutam potestatem tumultus et
 plurimos excepciones abusus in scissione lata nullo modo
 pretendi potest pro regali propter rationes recentiores ex
 prephas. Sed dato non concepo est illud quem soli adha
 rentes Stanislaw pretendunt, Ligaret ne Principem
 Regum Polonia terminus pure ad extraneum Prin
 cipem spectantibus magna intercedit inter Principem

Regum Poloniae Leges generalium Comitiorum in anno
 1760 possessionem approbatam in regno habentem
 et extraneos simpliciter Principes differentia. Ideo ea
 praesentia contra quam tot protestationes ubiq. factae
 nullo modo ad illum ut ad Domum Regiam de qua nulla
 fuit mentio extenditur. Hactenus Electoris domine
 nuperrime Augusti si quavis electio Praesuli unanimiter
 sancita tamen Serenissimus Princeps Jacobus ut filius
 Regis, natus Domus Regiae, multis suffragiis pro se
 debatur ad Thronum non obstanti Praesulis exclusione.
 Velum Regis Poloniae nemo nisi fatuus, et legum igna-
 rus pro extraneo reputabit qui Patre suo, propter quan-
 dam proprie iuramentum magis Poloniae incorporatur et ad
 illum ipse titulus pertinet, ideo dicitur Princeps Regius
 Poloniae nec amplius pro extraneo haberi potest, Electus
 ergo est legitime manente contra extraneos lege, ut ex
 Domo Regia evenit id est altero fundamento ratione
 stirpis Jagielloonicae, quae etiam transmarina ad Regem
 querebatur, tanta enim Connaturalis Polonus ad illam
 fuit inclinatio et innatus amor. Nec obstat quaedam
 circumstantias in Instrumento Convocatorio obstantes
 Princeps Regis Poloniae appositae esse dolo et privati Pro-
 motis pro praesenti infavorem Stanislaus Authoreitate
 quarum nulla fuit in publicis memoriis, imo deinde cum
 stupore omnium imprope legentur, sed quoniam
 ea Aureo atramentario verba apposita, Authores et
 Fautores illorum ab illo tempore nimis interpetati in
 tanta manere procurarunt. Sed nec pure extraneos haec
 dicta ligant, excludereq. a Candidatione potuit quod
 enim per legem publicam in materia graui constituta
 vel a persona Republica, vel saltem ab indubita constituta debet
 consentientibus omnibus. Deinde cum damno Respublicae
 quod summum patiretur si ille Princeps excluderetur
 a quo plurimum accederent et sperarentur utilitates. Id
 quo plures sunt candidati et utilioribus inter se certant
 propositionibus in commodum Respublicae tertio in iudici-
 nutum aut oppressionem libertatis, quae non est integra
 et libera, si in adeo considerabili circumscriptetur
 ne libertate quae maximam libere Electionis in se continet
 Patrem, imo veluti Anomalia eius sit. Quarta sane in iura
 tertij Nam si aliquis inagolarum Qualitatem Extraneus

Principes & pestive preoccupando sibi fauores futurorum Ple:
clorum dato aliqua occasione multa prestaret Respicimur 35
successu vero temporis similiter adhereretur extraneis nonne
inferretur ipsi injuria. Resp: Sine damno esset dum suis
in aliquo necessitatis casu prouideretur eodem modo nemo
enim amplius amica ei prestaret officia si primis esset elusg
et quomodo non eligeretur. Dei enim est eligere. Reges
sufficeret ei concubentia acceptatio et potius ut am:
Pius ad coronam Adestremum esset contra manifestum
Dei voluntatem et euidenter contrariaretur consuetudini
sive cano Spiritus Sancti assistentia. Quis enim in
Divina intrauit Consilia cui manifestus de celo Respitu
rus? Confugimus ad auxilium Dei ut benedicat et regat
corda nostra neminem ergo anticipative, constituisse nec
excludere possumus, nec debemus, Expectantes quem Digi
tus Dei monstrauerit alias impia Dei esset tentatio seu
potius elusio, hunc et non alium etiam sub dissonia ne
Pius Libertatis Patrie et videri contrarium velle et con
stituisse cum Deo alium ab eterno praedestinauerit et
disposuerit

Deperjurio ab his ubiq; falsis tractus conuictis, quibus
verso mundo iustus argus debent de illo, quod pietas
Iuramentum enim spontaneum et delibatum quo:
Legis contra Stanislaum lata, firmabatur robur et
perpetuas temere frangere et contemnere, non ne
est impium, perjurij euidentis crimen. et si laudatur
Stanislaus praesumpserunt legem publicam ab ipsi
met clanculam, iuramentum quodam solenni et adiecta
clausula Sine ulla dispensatione imaginabile manu
tenendum, contemnere, nec erubescere, quod primo facti
perjurij, qua fronte pretendunt ab istis qui vel coacti
vel clero capti vel virorum Resp: fieri peruersi ut
illorum iuramentum vi easterum vitiosum et nocuas
consequentias Regno adferens inuolabiler observaretur
ad quod facilius praestandum Instrumentum Conuocati
onis aliud inprimis aliud in concilio aliud deniq;
in effectum contineret quam obrem multes etiam in fa
ctem Stanislas pertractis, tam aperte displicebat in
realitas et falsificatio.

Nominatio siue per Primatem siue per Episcopum facta
nil conferit ad valorem Actus Electionis haec solennitas ad
Primatalem tantum refertur praerogatiua. Multa

exstant exempla Reges sic tunc electus et Regnans per ep
 scopos Nominatus. Si. ex Primas, alius nōcāe Respublice.
 factus allegatus fuerit, et rēnter experti sumus, id Reges
 Episcopus permittunt. Idem de Coronatione Sentendum. Sed
 et in hoc puncto explicetur maior Reverendissimi Domini
 Primatis partialitas, quam iustitia. adducitur exemplum
 in eodem ipso Electo, Stanislaw Leszczyński quem in illa prime
 pseudo Electione, multis Vangerne et rusia Respublice
 constanti, Episcopo Pomeranensi presentem tum in pōne
 Varsavia, via mille passibus distante Primatē cardinale
 Radziejowski, in summa confusione remanent, modernus
 tamen Deus Primas illo tempore Episcopus Culmiensis
 non observato scrupulo, et iniqua Primatiali contra se
 gem et suum juramenti duplicem personaliter et solen
 niter prestiti et contra Sacra Sedis Apostolica Monita
 prius Episcoporum Stanislawum pro Rege recognovit,
 Resq. et Respuē factus rebellis ac summe Pontifici inobe
 diens filius et contumax. Si itaq. illa Nominatio in Reā
 Electione Respuē necesse est p Episcopum Pomeranensem
 exequuta illo tempore Domino Primati placuit, Cur sine
 later per Illustrissimum et Reverendissimum Dominum
 Episcopum Pomeranensem verum exemplarem Martij.
 simeum et Viridissimum in Electione legitima, et in
 ge meliori forma quam Stanislawi Nominatio expectata
 illi displicet, praeipue in absentia Primatis tempore
 Electionis sedam. pernitiosis Respuē consiliis impediti
 locus Electionis vel nullus vel parvus est confide ad id quod
 ut non est p legem determinatus ita cuiuslibet iminenti ele
 ctioni ad arbitrium designatur, multa exempla docent
 electos fuisse Reges in variis locis, et Henricus in eodem
 ipso loco, ubi Gubernus Serenissimus Rex Augustus III.
 fuit Electus, Sigismundus III in suburbo Varjavienensi
 soli Coronationis per legem positam cracovia designata
 ita ut praeter illam nullibi coronari debent Reges, unum
 tantum extat exemplum pro Eleonora Regis Michaelis
 Uladze Varsavia. per dispensationem ab omnibus. Dm
 kus ex casu cum omni necessitate et rationis accommodam con
 nata. Ipsemet Actus non postrema Considerationis ad ha
 gentium Stanislawi loquens per combustum immediata
 Nominacionem illius Popam seu hominem pro Senatoribus

[illegible]

Niewierat dopiero nieprzyjacieli. Lpłey naszymi podług nasza
 nie. awiać. przez pisma fałszywe na Zasadzie nie tak wiele.
 ludzi podciągłych którzy samym do sprawiedliwej przyurzą
 ranie nam sprzyjają, i aby niestety byle chcieli sobie.
 odnieć używając wojny, podobu ale septe nad to extendunt
 swoje gubernium, ludzi inżym skrytym sposobem niemy
 niesprawiedliwej wojny, chęć, pervertent. Deum naturę kłócy
 czeć i te Sentientium y przytłumiać u nich hanc genera-
 litatem ktorą schodzią z tych niestety wojny interesów.
 Ten jednak modus agendi jest encie y podciwosce z tym samym
 znosi opera które nam calumnieśc attribunt, iatez wydale
 Authorem y utiwersożni. Im dalecy tym bardziej wszystkie p
 ciwosc lechazgich do posito wanią nad naszą Obyczną gro
 kłwie gdy uważam zido-tych przeciwko tym naszym Sturm
 non opponimus tylke prudens et modestum silentium y ze
 pewni pomocy Berlinu Obojczy wiecnego zwałcony niewon
 nym. czekałbyśmy spokojnie. Zeterpsużę się pomsty nad nieprzy-
 jaciółmi naszymi i badożcież żeby ich ile serce odmsienit nie
 karze ich i tożci zostałbyśmy septe, wtey nieczymy obcy
 li gdyby nieprzyjacieli nasi persuadendo użyci użyci i pro-
 bami nas prosequi nuz dalsz nam poznać żeby to było authori-
 tate ich i te interye y użyci użyci complices ich niespra-
 wiedliwosce ktorą exercent nad nami. Casy. Sasat suradum
 ymy nie nie wcieli nad listami recognitionis które przypisuje
 Prymasowi, y gotnie pełno terminów y ekspresz niegłosnych
 asatrywych, iako się to potym pokazało per impossibile in-
 stantiam tej raciey głowy Lpłey naszymi y tak prze sumy
 tego naturalney obojcie iako przyzwosłych Genio tych ktorzy
 gosydzili byle ich capae in, odzucisizmy iatez, cum contemptu
 inozi Scripto pod raciem i imionami fabrykowane, nieducto
 nam i. haurit dimittere iatez uspaniatosze ktorą zdoznu
 winnie aby datamował curum Scripto w pedryet sadu
 pod atusnym consensum N. P. Naszego i Stanisława pi. i tego
 ale tandem eras wysaurc kalumnie nieprzyjaciół naszych co
 ram publice exacto et prudente ktorą omomsc chęć operibus
 tenebriurum ze te które nam przypisuią, calumnie de nobis ne-
 znamy y naszą najez, acrobatur, co wydrukowano w Bazelu

Amsterdamskiej dedykacji zma Juny sub titule Manifestu
 Krola Imi. Najm. wydanego do Wyjścia Koronnego y Chora-
 gus wyprawnych Polwojeboditwacki Zawiazany miedzy roslatem.
 Krola Imi. Najm. Mitosurego catemu Publiku obsawiam ze
 ten Manifest jest falszywy y ze nigdy w mysli Jego nie
 postalo takowe wydać Ordynansie do uwerenych podda-
 tych Swych. Niekhay tak przy tym zley okazy y zleych
 ktore mogq. Subseguo. Krolu. Gdys y uwna co jest zach. ra-
 cter Nieprzyjacieli naszych, poniewaz u intencys Krolu
 Krolow. Imi. y Krolu nie wdrygasq. se wydać y przyznać
 jako cyniq. tym sub falszywym Skryptem mitosć y przy-
 wiazanie ktore całe Krolestwo Puradrytu in mediata
 Throno uicanti zgodq. jedno staj na, ktore Krol Imi.
 Zastat. inter. St. tus y obowiaz. se sollemniter ktoremu
 sq. po czynione swobodabilis fidelitatis, ktoby wierzył ze te
 stwa studio piore nieprzyjacieli wyraża, ale ze samej pra-
 wdq. cheq. Two. Klamptu. popierać y nie wstydzq. se wyznać
 wyznać cheq. sm. nie sq. favorabiles byle fajzous dajemy
 ze w ktorym interes y pożytek cwoy zakładają. Ten sku-
 tek ktorogo se in suppositiwe tego manifestu spodrewnia-
 se jest aby. Braus naszych zwodzic, ktorzy do tego przywoł
 najci obstawali aby sq. tym wrce y pod parima. pod dal.
 Kaczy sq. przelamali uzi. Puz, aby. Kradzie. Krola y Gyczy
 zne sub protestu. Stuchania Jego Ordynansow y aby
 nay uwerenscy si. roz. nie si. ze tym samym contribuiunt
 ad ejus prebendam. Dnieq. motiuium aby dal poznac
 catemu. Furatu. ze nasze Wyjścia naruen. Kraspi. niema
 clanie. Doporu. Nieprzyjacieli. Gusi. Stuzylu, y ze. taruina
 do ktorey. Gyczyzna. przywiedzona. sub pochodzi. Zop. przypy-
 Casow. y. Moskwu. Ktezdy. sq. od. duwek. lat. pustej. sq. ty. ze
 od. nas. Samych. Niedziw. ze. w tym. zmyśle. tym. Manifestu.
 maq. se. za. Prawodawcow. ale. według. ich. Opinij. jako. maq.
 dawac. Prawa. pod. Osmieniem. tego. Krola. Ktorego. non. recogno-
 scunt. władzy. Ktoby. wierzył. Gdoby. nie. wiedział. Zewpodrod.
 Europey. w. naszym. ureku. tak. wyposc. swanym. w. obycrajach.
 z. naszym. sq. tak. grube. Subiecta. Ktore. mogq. imputare. tak.
 Krys. Najtemu. Monarchi. ito. y. sama. wymysli. aby. uweren-
 sic. Klaw. y. reputacy. Ktore. nabyt. u. Catego. Furata. Zosta-
 wanie. public. co. jest. censors. aby. se. i. de. ad. messis. Ktore.
 byly. do. tego. zmyśle. nego. Manifestu. Sufficiat. me. godu. presen-

Peri.

Nemoze naszym dotychczas ugruntuwana bydz nasza wewnętrzna
 securitas sado kuu, fullabydzie amajestate. Metodrych Bras
 narych aurynych poddanych W. M. y oraz Synow Poltu
 synch Laskewego Dyca in Libertate. Plachetka Lmormu
 szym dywalitas in podpory in Chleba Panyliyo udrizy
 redies Metopury Panie. Z Stefanem Batorem ueltem
 quondam Krolew Polkem ktorogo seproie. Superas omnes
 virtutes atq; encomia rouno dnamis dostatnieyszymi egrius
 inuentess. Semper Securos tranquillos ac Patris uti more
 Ga zmeyseca mego venuntio omni ambitioni particulari
 ac prout desideris y serilybym bystat i serest iurym zlym
 meyt merens reho mpense sake, u sprawiedliwey tasce W. M.
 Dobrosliwego Pana y Dyca Naszego zastugami mouni cido fra
 tribus partem mercedis meae. Nichecy bydz solus in Israel
 Beatus ale sake in Communione Sanctorum aeternam Bogu
 Spere ac credo Beatitudinem sake et temperancie huius vite
 bydz sadze postam in Communas fraternobone amoremonean
 ac omniu nostrarum felicitatem ad Mores et Securitas
 interna et tranquillitas publica raybardzily dependue
 Boliu. Secum gradus Omnes nostros beatemur gratijs
 Panyliu Dystrybutyur omnes uiuemeis in pace mouebimur
 in Domino

Zeby nas meyt bydzlym Securon ac firmior utera zony szym
 Sentymenatb mosch. Aladam et vitam et Chres meus de
 rega Pansku W. M. ktorogo sprawiedliwe Serce sado
 in meribus Dei. sity populum sake et iustitia Distributua
 in Imperio ac Pro Regimone epio utem ze peren rabit
 Cota Jch Mojero Panow Senetorow in Senatas
 Consilio Varjauide 8 Gta Junij 1735 to

Ince Ksadz Biskup Lujawski Petradam by na nowe ten
 sentowanie gdy pieruzy raz nadeterminuway od W. M.
 radne zastadam ktorze W. M. ztozyt atauoryne na
 dyspozycy Sejmowu pokazales przez to udrzynym affe
 ktow poddanych Twosch Sejm Sten Nudubny detern a
 re raryt. Securitas interna ad interm mizgory od Jch
 Mojcow Panow Regimontarow opatrora sejt. Interna
 fas consistit na zobopobney inter Majestatem et Liberta
 tem konfiderency la przez Paistidacya ugruntue.

Regalia in conspectu Populi & personalis Securitas depro-
 racyo Seymna prouyabietur gdy WtM roztarep Ludy
 wol e in regno inay duszesu rozpodzi de rego kshMof. p
 Regymientarze obliż wans Wyż. y gdy takie, yst etia adm
 by trahitur

Germani. u Pacificationis rozupsalbym Seycro Budziny
 byz potrzebny obouyrento wansa Polya, y zpetnegospizy
 cygnientia non respiciunt uon, de rego spodziuwam sy nu
 dymnie. zi WtMofe optimo praeibis exemplo

Asqre Jastrellan Grahuyki Tak Boy chciat kregu nie inuene
 wyrwa starog wrec doustaprey przyprawadusz. Determs nacy
 abycie Nay Jastr. ry. WtMofu. brod wolny. Nam przed wet
 ne Jastr. za Pana Swego obrat, a sat. tu. w. n. zama
 rudakay. Boyka. Wsad. Iron tak tez nalezy abyś wedlug
 Boya Ludy nalne nam Prawa od Augusta Pierwzego nadan
 uinarużenie zachowat.

Dr. J. WtM. zi usitata Consistorium forma chesps sa
 nate uulnera. Decry populetay. Seym Duuniedzielny rody
 ydakey. Swazamcy czynic. Jastr. y. za. Jastr. inu
 Prymasem aby kyt. p. ne. yst. Status. Libertate. obligatis
 Jym. sobie. WtM. case. kros. Jastr. y. Jastr. nakt. Jastr. p.
 cy. Jastr.

Securitas interna sako nacalych nalezy Regymientarzech
 takuy. p. nie. potrzeba, zedy. nu. mi. s. s. k. nay. p. s. u. in
 uigilare. oney. Spod. Jastr. u. z. WtM. garrigue. u. de. subie
 Woysh. L. p. s. m. i. s. u. Proceky. p. m. u. u. a. r. u. y. e. d. m.
 p. l. a. n. t. e. r. k. a. r. a. n. o. t. y. c. h. k. t. o. r. y. p. r. a. t. t. a. m. p. r. a. u. r. e. e. d. e. r. e. n. t.
 r. o. z. b. i. s. e. y. d. o. d. i. e. r. a. s. y. p. r. a. u. e. n. a. d. r. o. g. a. t. y. a. m. n. e. s. y. s. t. a. k. o. u. y. n.
 a. d. o. r. u. s. t. o. r. o. u. e. w. l. t. o. r. y. o. n. i. s. i. d. u. e. i. a. m. p. o. n. u. n. t.

Aby Jme Pan Woyewoda kijouys pisat do Hana Tatarzkiego u.
 z. i. s. a. m. l. a. p. y. c. y. e. o. d. J. M. p. r. y. z. i. t. e. b. y. d. a. s. a. k. z. y. d. o. p. r. y. z.
 Ch. i. n. i. s. k. i. e. g. o. a. b. y. P. r. o. c. e. k. y. s. t. a. d. n. e. y. s. i. a. t. u. i. e. i. d. a. t. g. y. m. s. i. e.
 P. a. r. t. y. z. a. n. t. o. m. i. n. y. n. u. o. w. a. t. A. d. e. m. m. e. n. d. o. w. a. t. J. m. e. P. a. n.
 B. r. o. d. o. j. k. i. e. g. o. B. r. o. d. o. w. s. J. m. e. a. b. y. m. u. k. o. m. p. e. n. s. o. w. a. t. s. t. r. a. z. e. d. o. n.
 d. e. d. o. p. r. y. C. o. t. e. m. a. n. s. k. i. y. p. o. n. i. e. s. i. o. n. a.

Jme Pan Woyewoda kijouys. Poni. a. p. s. i. d. u. r. i. n. i. e. w. y. p. y. s. t. i. e.
 Woyewodstwa. Woyewod. y. t. y. e. g. z. n. e. k. o. g. n. i. e. y. g. WtM. p. r. o. u. m. i. a. t.
 Jym. Seym. n. e. o. d. u. d. o. r. o. n. e. p. o. t. r. e. b. n. y. a. r. u. b. y. s. a. k. n. a. y. p. r. o. d. i. e.
 Woysh. u. r. y. n. u. e. u. a. l. u. a. n. y. g. p. r. i. e. d. C. e. y. m. i. d. a. m. s. z. a. s. p. r. e. d. k. y.
 m. e. u. r. o. n. i. S. u. p. p. l. i. k. u. WtM. a. b. y. z. a. l. o. o. p. e. r. a. y. g. J. e. g. e.

użyteczna była Alkemya obciężonym fortunom naszym 4.
alagdy to nastąpi, Securitas internis, et externis propriis.
Błazie Dupesna, Unio est aruby rader z Braci in dyuallitate
lrodzonych niewyrostu cypra nad mpych y upressat Panu
aby wano tumore ductes, nie depressat rosterdae sy ale y luyem
ut supprimeret in herba plantam samdy sey onodotays, y len
surze podaszę gdyby chwał nad wspot Brau, Tueme intumesce
Minister luyodys, Gies Cordibus inuigilent. Buzecia kastellana
Aradwofugo Angelum Pauc ala Interprow krotka y ludy spoty
prauisqęgo rekomendował.

Imperatoria Sandomyris hieronimica et alia in sum
podat ad salvandam Patriam Sandomyris ^{ad rem medietatem} prodest ozi
denique in hris utique publicis Imperia Brodoyrege
Innuant Krolow Pro Securitate interna et externa obli
gitalyq. Regem citantia possit.

Amc Pan Wojewoda Trocki podziękował za Złotnie Rady i
partykularnie Wzgliem Kapitanous pro Zelo in Patram. *propter*
in sensum lego.

An Pam Kajetan Trocki Rodat posol coadunandi animos ex
Seym pacificationis, druzie karta wotczyt ad vota congregando
rum na Seymie.

Jm Pan Wojewoda Brzeski Łukaszi wyraził że subausp-
 cijs przez durne lecie magnis consilijis zatrzymywali
 tabefactantem Republicam y że subauspicijs Illust. porq:
 dany obseramy pożyty redził na doprawienie Sejmu
 pacificationis determinowal czas jesienny podziura
 tci się przyzy do po Wzrosty ch Sejmickich resdum
 Wojewodzie przystąpi Securitatis internae et externae
 sym zajem prodepiemum Ulust Regimendarum

[illegible]

Wszystko zdanie, Wyżko dła przyrzeciu, rełom mendo
wat Scunstatem, mfernam et eadernam aby Ach Moje pp
Legamenturze pro munere suo et popu ad inter omocoy
mne opatrzyh
Insinuans aby dośady i hoim, kuge Jmci Pan wojewoda
dywyski pisat ziby dady protekcy, nicowaw uunkay
Amey de granicy Turckiey abobliue p tpery aflow
Ami Plazessan Wislunys, Leon Tusticationis Tusc
biużstany propter mitem, Intereflow aby u utatuzly
Zto zyc zyczyt apoty. n. y Scubritas interna narzgozu
Unuwersalny fundusguzly tym Samym subseque tur
Tandem do Thronu dławyztuchaniglyow Ministerij
Status doktorow nadayutrz Sejuyq naygodznie g
q 2ma Juni, Ami Margratak Generalney konfederacy
nabstguzt ten bynaymney Atory powiedziat, ze Regum
de Statyjanu mlysa, Curum benaharmonta y Tatak
rozumiem ze dalyte mlyzey, użem Uk Mf, heronany
sako ze zgodne ualkuch Senatorow Sentymen tu
Atore Sekundary powezyg Uk Mf, Jereu Jego Panstw
mne stodka crynca, sentmentum, cystate y mne dy po
debrny rozkozy stuchae dady mowid udrz powagezuwae
sermusq penderosysimio Sentimentis, Drudd crynny
peraoz, użom y Jereu Uk Mf, awpisy dystrylowah
duze nastuwa Jereu na Azylu pokazacz, qm Regem
cultu, qm Patriam amere presequuntur, y takuży
stkie wota konformowad ze stanqly se godzite naruch
mimayce co doprzyworney przyjme Jch Rady, Atke se rezowid
cy Murystreure Status Atory, Secrestory lonsity Skryptych
Jereu Panstwu Intryy Sgblizai niepowiedziat Jmana
Chwego urze stuchamy auidis aurbus co in presenti rno
statu walido lonsike podadzi, qd
Ami Margratak Uk Priuane fatali durus et nugo gup
Inturstatu Minyterij Pauz Dute administruiy naprzod
y Prechmbenofes Bojly Atoralit M natym Thronu i sadzite
adonue potym Atadam mowu in aplaupum Uk Mf ur
Stuuy Cryzyznie Swosey ta d obrotu swego Pana pod
Atorym dławyztuchaniglyow, kuy in ter belli onera ur
duwatesnus, ad Paes opera y ztyg ipodziuwamisy nileomy
one podykuy uprzykzotney sup uoyuy uipodsienia

48

48 Prizyemnyy i vysochyshcheyshchey Voinnyy General Shvach y. Tomich vna
accipuum Vovsk. Vyssa. Marodov. Leticimie. prante u ny. sporob. Ho
dy. Seym. Pausificationis in dori. circa med. p. alba. ultimis. ejusdem.
de. H. rego. k. z. y. u. ny. z. ab. on. d. en. i. n. a. l. e. b. y. i. a. p. r. a. s. t. i. t. e. C. o. n. s. i. l. i. a.
de. l. e. g. e. r. u. a. l. e. d. e. M. i. n. i. s. t. e. r. u. m. N. a. y. S. a. y. n. a. y. s. t. e. y. I. m. p. e. r. a. t. o. r. u. m. y. a. l. y. u. a.
d. e. t. e. r. m. i. n. a. t. i. o. n. u. m. S. e. y. m. i. u. V. o. y. s. k. a. Q. u. e. s. t. i. o. n. e. e. v. a. c. u. i. o. n. t. u. r. a. l. i. a. u. s. q. u. e.
l. i. t. u. a. n. e. l. i. d. e. y. o. b. y. s. t. a. c. u. d. a. P. o. l. a. p. i. u. s. y. u. s. p. r. i. d. S. e. y. m. e. n. u. y. a. l. y. i. n. p. r. e.
z. i. n. i. m. a. t. o. r. y. e. m. u. v. e. c. h. e. d. z. i. t. y. t. u. l. k. o. n. a. n. t. e. n. t. i. s. f. i. d. i. D. o. p. t. i. s. e. n. s. u. r. a.
A. M. f. z. d. o. b. n. o. y. e. y. p. o. t. e. n. i. e.

Securitate internam (Attici Padoletti) pro attorney A. M. G. pro

pp Regimentar now proceedore rays but exnny potrafi

Amst. instancy, o uwolnieniu Kizycia Am Prymasa

Wojciech Marjatek Wł. Litt pociągował Pana ze swojszego sp.
sobu przez Henryka Patra i Chłutem, Popule Paem przywróci
mogł wyrazić, że Paemnie obligowałi się przez imię Państwa
y Regimentarza Litt aby starał się przyciągnąć resztę Wojska
Litt do obediencji Panu prosił o Sejm Państwa nie, na któ-
rym aby same tylko pilniejsze Materye rozstrzygnięto i po-
zasz nęch determinowały, Główny Sejm centralny maryjny
alla utaliwiona Innych Intereów, Chłutitas interio i sado
jest przez Generalną Konferencyą, cokolwiek prawja tak
aby Regimentarze oni tak najpilniej opatrzyć

Łastugi Krzyżowa Ince Kapitulana Krakowskiego Magistratu
L. Włody, dyrektora reprezentował Adolus

Przytężyć może Państwu Prymasem także aby Im
Panu Biskupowi za pracę kompenzować czas na
początku przerwanych także do Teymu Pańskich prze
stąpić radzię non plus ultra

[illegible]

Seuristas internabdzic p. onja kiedy J. H. Maj P. P. Regimen
tarze przytęza aplikacy do znozenia kup Suawodnych

haustru music scymu y uspokoszenie bydra iustitii me trum luv
 luayaluysh. ludzomyskub osterey goylysmu braci nuytych upe
 wneli; zapuone traherentur wplysy de luv uerjaly lidnoje
 elazego donoszy. Dancie muel aby Postoure zuy Ledy dussgoiny
 de Ministrow Nay Isnyy zuy Imperatoreuy Smii Apostoluy
 znysh czestelnu Deklaracyy y Suscesta raz po scymie wypru
 wozenie Weryska. Delecommendowat Woyzsko Litt a zuy
 Ik Moe nuch monorem rationem fundendz quam effusa sangui
 nis meit p pami; przytortyt suppleke za Lig. Liem Pryma
 sem y Smii Panem Brodofkam

Unioyt aby zmayduacye za Granic, ktery nowum statum
 novam formam Respublice formuiz, seruby se potyrygnat
 niedati subeant rigorem legis ex auctoritate Respublice
 ferendz

Wozie Ime Magistrat N Litt statana tot fluctibus luv
 prosperita gely ad Desideratium przychodz portum, neypur
 ucy Regu, petyon WLMs. gliboku skladum podzirowanie
 zuy zastaranem Jago exturbidene enabundis in tempestata
 malis derych czu zastayq Szerysiue wychodziemy. Za
 dang sobie Lasie, Nad Litt na przyzlym Scymu leronayz
 podzirowat

Scym aby in zli byl zterony Securitas interna przy fah
 mycui P P Regimentarow aby opatrzonaby Lo Woy
 Litt rekomendowat Takie aby Liqre Ime Prymas
 zhtayre uwolniony mogt prastare. Officium prioryz
 in Republice Senatary, Sclaukariar.

Ad Thronu ulteriozem Tractum presentis Consilij Ik
 myu P M Miteuiy kultu apodye naputro nagodz
 ne 9

Respons na Manifest X. Jozefa Smii Prymasa

Domniomy zpod Gdanys prasy substitute X. Joz Prymasa
 niefert arazy wply skub fahzou y kalumny Summayusz
 kardego indubium vocat aby ta Liqa poy ktory Regim en
 stante inter Regne pub. lorne, perye Intereru y honoru
 Rzeczy pospolitay dostatacy cateji, tem od wply skub repoc
 lum approbare miata, Styt te wum taki od ktorego wytu
 abhorret Summeue et iustam ukardego mayduie repn
 henlionem. A lubo take Krypt non ineruit gypsonu, poze
 cieps damactenstibilias newmnoyes consentire ne potuak
 aby kactowet Ia tym uiaowat pazykusiom dalszey ne
 curpluwyet maritam ne uerut polnam, ainterum ne klypne

kiedzi jawne ywidomo catemu chwaleci osobliwie das Synon-
 ty Gycy zmy. Matke swie prauiszwie. kot prywatnego sadne
 go Interesu kochaszym aby porzycz tenyzy Manifest. Ime
 Prymasa, ze Danila dzie se elris Reduferazny y zego wygony
 reflektowalb sie y upatrywalb. a tum pod wyberem y tazyne
 licy stow, venenum aspidum pod Synnergzauyams, cencinatus
 doles, aby uwarzy li dobre rzaly relauya zgadiazu cum Actis
 et Attentates su de nurotays y Eleky, y ualy godzile sy pier
 wipemu in Republica Ary kaptunowsi na Curaditus Przed:
 wsermny Preuidy uzywal, prauiszwie Gycy wyty prauiszwie
 Upreszamy kadoego y mitejre Gycy zmy oboueznyony, aby
 nietylko ucha, ale y Serca tej nazyz przesty aproudziny
 nazyz porzycz, y ucyzuz elytny q, inter lepram et
 lepram. Przyte Interregnum zyte ciire y Spokoinie ztash
 Boskiey zystaransum S. P. Pub. Droda Imes Augusta !!
 Ktery rodu muezge dobrze ngendi et bellandi artes, uideat
 nuczyn sie honor, y bypicienstwo Panytwa Zasadi na
 przed na Prawach y Excluyi onych, polym naukajnet
 ztash regularney Uoylsku Placy to utreamey, przytym
 1717 ustanowit y ugrontowat Dabby to kyt Bog, zelytze
 Ime Prymas, niemaseg zuzgolew Uoylskoych ztyd nazy
 ure. Kiego ktopetu y zetrudnienia garyt byt tej nadobre
 malicy: gdyby sie byt trzymat, iako byt powsemien, we
 wyzelszy indyferency, cpiuszazase sie na wolcy, Boske
 armii potes zycy, wolcy, Szlachceky, zely byt nieprzys-
 gny, Sercem de Stanslawu, potenyom wrole nas ob-
 taczaszym dawno nicnawismye, gdyby byt nie uideat
 mitejre dobrospolitego, nie zereshey prywatne neomy
 na krezkwalby byt Dzieci spopolita. Za kage Prymasofna
 ale ze sie udat y sam przez te y przez swie. Instrumenta
 de Prawney y infasy nazy. wryszkuch Uoylskowszty, wli-
 saise kadoemu wyteue, poroznems apoznems reprezen-
 tacyams honestum et utile. Dzieci spopolitey, gdy pomie-
 nie nazy Stanslawu za Droda obiora, y to prawenya
 nie tylko zartuoye bez roztropnosci, ale tez anawos itat-
 bez refkays roznazyt w sercach niewinnych, nieprzetuz
 wpry im y nie uapyskowawozym ocyurystych nubespu
 eandiu y tych itore teraz cierpiemy nie zeres luyey.
 Tym Conuocationis nie tak sie doprawit, statonim relauya
 w Manifeste albo wsem u Droda Poselskiey polbranu
 Manifesta, mied Posture libertatem sentiendi et docendi...

mowili w dlużę Instrukcyi sobie danych clare et secure,
 przeciwnie do dlużę wywodzący z nich operatur ponieważ
 ani woli, y ochoty kondurowania ani pinigów, ani wojsk
 Concurrents niebierając, ani ad optemperandum Nijm
 Prawu żadnego obliżować nie może. Mowili y przeciwnie
 przyrzekli podlegać ante Actis, y juramentum Nijm
 trzymać wane do tej Nafrey pamięci Nijm Nijm Nijm
 dyktat Nijm Nijm Nijm Nijm Nijm Nijm Nijm Nijm
 belskiem in Anno 1703 wydaną, do wazy zaur pcurro
 ciuży ztamat y lubo dyty pro et contra Corne Sententiam
 przeuży wykrył miedzi respect, y obserwaneyq Stanopos-
 tuiy wolnojs, alie gdy się złożyli z Senatorem obecnie
 lubo curia Patres conscriptos y przy ich powadze wykrył
 gtoż wolnojs zaferyt alie si nad wyśkie sprowadzanie
 użnali, inuolida legum auidia, kiedy naprzód rugowauy
 z Seymu tegoż konwokacyjnego presidium Libertatis
 to jest liberum veto, lednym postem gtoż użnali
 drugiem dany tłumie no oppunuczym się przeuży
 juramentum, gualtowie ut sterpano ztamatane,
 od em wyrzucac chciame Senatorem nawet Duche
 wzych y Purcebieli hukano capti użnali użnali
 momentu deliberacyi nupozwolono alie rotę juramenta
 wprzód anużył projekt Seymu Convocationis
 napisany super non existentes et incognitum
 tanquam ovis ad occisionem pectore. Po rakeronowych juramon-
 tach gtoż projekt użnali byty cyrtani onych fortiter promo-
 uowane, pod czas cyrtania cher dety postet alla przy mowianu
 prosit cyrtos ta muge użnali y lubo Inuolida Masabols Mar-
 szatek Convocationis przez publiczną deklaracyą upewnił
 postem, y poprzeczytanu wpryżłkich Projektow, gtoż rotę
 użnali gtoż tym wszyskim dety się dety hedy chiedi
 przy mowie w tym użnali cum in iura publica pides Postem
 clusi, y raperdrens' raptali ponieważ parj preventa od
 dety Inuolida Masabols użnali użnali użnali użnali
 z gtoż nazytey, do po zegnaniy podpisowanaiscy co pre-
 potenter es imperiose popisane, przy nazyta y użnali
 to wpryżłke znach y leniem y obarczym użnali ożego
 y dety dety de użnali postadane przy podpisach raptali
 dety. Ze zas dety Inuolida Masabols opuścił użnali użnali
 majus essentiali, użnali użnali dety, y przy dety dety

Izby Rycerskiej i Senatorskiej, gdy przysiędo do Słowa Króla, Imie
 Króla i wiceksi kaptellan królewski, Łowczy Praw Rycerskiej
 asserter użyczy publiczną Słobę prawniczą, aby przysiędo
 Elekcyj, była bez naruszenia Starych owarunków wolnej Elekcyj
 za Zygmunta III i za Michała postanowionych i multo
 reasumowanych quantur resiste te pudenti et infascinati
 apprehendowali, bynajmniej, owym kulum zultumieki, po
 Słobę królewską. Tymczasem należałoby, wznieść podobnych
 Województwach do prawdy, i niedziw ponieważ Listem
 Imie Prymasa do Synodusu Ewangelijskiego pisanym, przezwany
 był Konstytucyj i królewską, a nie miał wotum plen
 nych nadzry, które teraz takto eventus probat, dusejczy
 nie zawiedły et has calamitates przysiędy. Ten użyczył
 oras który był między królewską, Synodusami i Elekcyj
 nemi i Elekcyj, gdyby był Listem Imie Prymasa racyt empon
 dem Dobro Popolitum nie przysiędo, byłaby Słobę, Słobę
 Rzeczpospolitą, aliego tożyt prokuranda popularitate dla
 Stanisława, i pokazał w tej mierze. magnam suam cap
 citatem, majorem auctoritatem magnam temeritatem
 użyczył owego iae et eduya co z Manifestu Regopater Napro
 casjonalibus ani edeo królewskiemu affectu nie idę, bom
 Tyżyt krola Imie terazniejszy Stanisława i magni cap
 citatem auctoritatem et validitatem chę. nad innymi
 Polakow Supersorem czy nie jest zite zastępowe, i repe
 de Stanisława przysiędanie, widnie, upodobanie, dobre,
 widnie użyczył, auctorystich mate albo ni użyczył
 sam użyczył, ale ni użyczył, wstanie takby to tyłko abar
 tnie et judius id nego Prymasa ani od użyczył, Fors
 regnandi dependowala, gdyby tak kto desinteressowany
 nie affectate użyczył, wbyczył, naszey komparacye,
 Magistrum virorum i okum multarationum uniet
 ię rozpatrzył pokaratobył, i z seden podobne Stanisława
 in statem iustitiae przeważyt dawnoję, famelij Splendo
 ribus procedonę, i użyczył, zastug. Poym od Synodusu
 iustitienę.

Kopia Listu Leia Mei Prymasa do Wroclawu na Sejmie L.

Jasnie Wielmozni Wielmozni

Moji Wielce Mjosi Panowie y Bracia

Nietrzeba ani wypraszani ani wyliczani dotychczasowych czasów naszych. Iestesmy wstępy intra continuas Laeny mas et querelas ze nam dormiunt co rar cięzcy aptus et furor belli który tym bardziej wgorę dżię y gośnie Im Zrozwabla Per y myśli naszych Paniora y dla niego alimenta czego la tenar penetrationi animo dobiekły y pranie co dżięny expensy oney do: swiad osypły statem się wstęptum Wroclawu Panom Braci moim z których Naraż Nasz Polski y Jego honor gignitur et Compotitur Edem: plum et pro to typen wżęwły przed się mo ony y Staty rosluży pusi do tego Para y krola który aktu alnem i Cnotami wpiern y utry mi: ie Ante Secula pranie obicany Sobie desuper korony y którego capidem Sam Bocz Largitor Mancrum et Repremus Krolow Elektor Edm: się tak bezdziej ze Leuie palcem Namgo nie wytyka esse Alegem ab nim aduato rium Et Amorum Obiectum Nostro rum. Posredtem tedy nie ob: tadia aliqua lub ob amora wdeterney Mniej momenta letore pro: Rok caty sum pafus ale ob ratio nem Status ze stworze moie Cui: ctatio nis byty byto ruina non meduena Szepity Poniewaz illo ab Austro zkeg Nam affulgebant nad tierie weale mepo karowat się y dotyd mepo ka rat Propitius D. U. B. Przepredtę zas in plena liber: tate z Łaski Najjaśnieyszy Monarchi ni Szepity za Szekutuday Legie Intercessio nis inter pręczyj rekognosko watem Najjaśnieyszy zrego Augusta Wsieszy z krola y Pana w którym Łaskatem Cardinem Lei et Legni vere Polidam Lex Catholicus esto do Religione Pietate et caritate iereli non Superat innych Monar: chow pewnie ich adaguat dotęgo Prawom y Swobodom Naszym tak acchivem et Propensum saho per Diplomata Publica deklarowat y iako mi się Sam ustnie osuadcyt ze wstęptne tenar suer: dni letore między nami trawi in Medra mine justo sale byto uęta dżię y tagodzie co mogło się stać z niezmakim Pessoso: nej Naszym wolności ka co wydat pro Regia sua providentia et Cura Sejm walny wędęgi vi urazach takowych zakuk iestesmy z niego tytko sumuntur remedia ad Publicam Sa: lutem et Consolatio nem przed którym ogłasza się y nazna: craiz Uniwersyata mi Sworimi Sejmik. Ożylost uprarniez Intencye Krole Anglobline y dobrothiwe in Lem et favorem

Nostri

56
nuestri z tego niechybnie rośnie powiecha w kardego Peru WUWMPanow
y spramiedliwa nadzieia przykryj zamiany ferrei in Aureum seculi iako
y La Pam Paternus tego krola ku krolestwu Rownu asse tu wany asse
ctibus obiecywać się może WUWMPanom byle by się żył iednode y
prawdziwy sine minimo decessu mitose ku niemue colere racbyfi y te
raz na swoim kongresie na który m kardego z WUWMPanow inteme
et submisie venerat pokazali się in affectu do Ozeu per amorem o
byrny inter orumnas et cruciatus latipiorey wdy wam et obtester WU
WMPanow Wiedzieli Go meim osypusie In te rasse oglądania się y ka
dzieie saho oż offer siorens vicinorum prociem ku nam fomites Bello
rum. Przysięka nam Potok y taskawo swoj dekla racz Hayisnie
za Menaschini Dopeyska woysh swoich Prauationem Liberi veto
Praw tuitionem Przysięka Miniam do nas y do kera eis naszyh
me miei ani niho mu dopysie protestionem byle by u nas y w nas
obasyta internam Paupcationem krola teraz y prowadzi nas de
gips viis do serowowania Inhabitans z Potok y z Pansky swoimi
za znak iż mta Ley nasza Dypia y mte sygnalectwo. Zacz
by teraz niewiezi się za Rocz y Onych niespodziewi do Boga na
podziślowanie iż ukara wsty nas otwiera nam znoun dobro
thime pole ad elutathones dołszo gniem suego. Reflektuy się
tędy WUWMPanowie y w ktorych Los tale Gentis Legata deus
nad tym defudetis usilnie y mocno ut bene det Patris ktory do
bro y Przysięk nose saho Drednoli velut ex Pamine in agrum proci
cto uynika y rośnie Tak pokaz ci się teraz w obwodach swoich Ley
niho uych y wstramni na scym Postow aby y Recognitionem Hay
iasnieyszego krola Jmli Augusta wa in ante expletam poparli
grotopnie pokoi Universalny sobieli na ktory robotę ostatnie wureku
Prany y Imarturionym Lety mae ofpanie sepe de y In osypusie
molez zty cheg do Grobu pasc konsolacy Haypro igdarszy. Pacem
relinquo vobis wsty aby nam Bóg wstego Dobra Auther poplo
gostavit y dypomagat modli się byde usta uicidnie ateraz Pra
terseim WUWMPanow La lei wsty się affektom Los ta wande
WUWMPanow 27 Julij 1735.

Copia Literarum Celsissimi Primates Regni
Primiz Principes ad Summum Papam

Post oscula pedum Sanctitatis vestrae meae humillimam Comendatio
nem Comperit michi est de Paterna erga me memoria et cura Sancti
tatis

tatis vestrae tunc cum fato Re imperante per totum Annum in Detentione
et arrestu exstebam pro qua Liales Sanctiones vestrae referri gratiorum aut
eres Legi Doctores Literas cum pleno animi affectu et solatio quas
ad augustissimum Imperatorem Regnum pro Impetrando ad libera-
tionem meam Medys Sanctiones vestrae gratias referre debere digna
ta est. Legi in illis et effusus ex Paterno Sancti tatis vestrae corde affi-
ctus et solidissima argumenta pro Archiepiscopali habetere et Prima
tali munere meo capere. In quibus prout integer Orbis Sancti tatem vestra
spectat vigilem et sollicitum pro ore sua ita adorat Bonum Patrem et
Pastorem suum. Tamen vox Paterna taliter emissa a Sancti tate vestra
ut aliquid operata fuisset Nisi Primus Rex Augustus III suas inter-
ceptiones Intentioni Sancti tatis vestrae correspondentes interposuisset
post quas interpositas postus in Libertate accepit ad hunc Regem
Deus mirabilis in operibus suis ipsi assistere videtur Princeps illi O.
mnibus ad id quod Thronum eius promovere posset medijs et modis. Et
omnibus enim Provincijs Palatinatibus et Districtibus Regni per lega-
tos facta recognitio Omnia Subsellia sub Nomine eius Legali celebra-
tur Exercitus in Unum convenit ego adhuc relictus diu me tenui Ar-
ca Peripulos meos iam in ante Sancti tate vestrae delatos Unde Procerum ac
totius Populi gementis in Regno nostro Lacryma et querela in me Conver-
tebantur Desponsio, Airum a quibus pro exemplo habebat Contra me Cul-
pa habebatur Noctas tanti plandus universalis sem obiectum et ad Ru-
spicio nes fraternas velut meta ad Sagittam debui pervenire ad Ami-
lem alijs resolutionem prout iam perveni in vim satisfactionis Sancti
tatis vestrae Ille vero Perenissimus Rex Augustus Princeps est in quo
Religio, Pietas, Exemplum Sancti Pedis reverentia in Sancti tate
vestra summi Ecclesiae Pastoris et Capitis cultus et Respektus An-
gulus Regias virtutes complet et ornat Signetur itaqz Sancti tatis
vestra Benedictionem Paternam Legi, Regno, Statibus ac toti Rei-
publicae Sancti Ledi devotissime impeturi supplico et ad ultimum
plantis me substerno.

Wierze na tera z niy sze wojny w Polsce
Vult mater natum vult Patrem Filia Regem
Pugis in Regem tu quoqz Clara Dilem
Vtqz olim ira trium peperit tot bella Deorum.
Sic Reginarum tot pant ira Trium

Solemnissima Confederata Reipublicae Polonae Manife-
statio Patria sua in unu ata et Universis Europa Potentibz pro
informatione presentis Status sui exhibita 20 Julij 1735 Anno.
w krolewie

38° Nos Status et Ordines Regni Poloniae et M^o D^o Lith^{ae} Pa^ono unionis vin-
culo pro tutione Majestatis Peregrinissimi Stanislas Primi Regis et Domini
nostri Clementissimi ac simul manutentione acute Libertatis Nostrae
congregati. Actum testatumque facimus.

Quod prout in Nostris utriusque Gentis Considerationum Generalium Con-
silio ~~mutua~~ correspondentia et inextinguibili animorum harmonia conspi-
ritum est ut ad visionem Majestatis Peregrinissimi Stanislas Primi
S. M. Clementissimi Patris sui nati eidem ~~amand~~ singulari Dei proprio
conservati Nos conformemus ita ineffabili animorum affectu scopum de-
sideriorum Nostrorum attingamus cum et ad adorationem sui Majesta-
tis clementer admissis et exceptato Paternali deatere osculo solati sumus.

Hinc propriis debitas Supremo Numini pro Salute Principis aqua
Reipublicae dependet Salus Litavimus grates deinde ea quae modernum Rei-
publicae Statum afflicte concernunt omnino de praestituendo Unanimi
sensu et assensu faciendum esse duimus ut omnes Reipublicae Pro-
vinciae Palatinatus Terras et districtus ac omnes Cujusvis Status
Dignitates et conditionis Contritus et Concives Nostris tum Peritus
utriusque Gentis et Authoramenti ac partibus quos vis officio aut
Peritus bellis ac cunctis qui aut satis tantisper concedere et meliorem for-
tunam expectare coguntur aut qui turpi se ducti fuero in levolum in-
situtibus Beneficiis collocarunt tum et de inconvulso Nostrum ad tuen-
dam Patriam Jura et Libertates animis et Edo certiores reddimus ac
simul universas et singulas Europa Potentes tam viciniores quam re-
motas Reipublicas Duces ac Principes presertim amicos et fideles No-
stros de statu Reipublicae Nostrae semper alias gloriosa nunc demum per U-
surpatorem Throni suis propriis ac Moschicis armis tumidi oppressa inferimus
Palam est ne explicatio ne indiget Consideratam Compublicam Nostram
non eadem impetu non exotica factio non Stimulo non privatorum Comen-
dorum studio sed firmitate amentali deum Consideratione exultando ex-
terna impetibus ratio ne Boni Publici zelo et jurata fidei pietate O-
mnes actus suos dirigisse. Et prout illi bati fide et jure jurando in vir-
tute Sanctorum generalis convocationis Liberrime et ad vota omnium
Instructionum Nuntij Terrestribus datarum conclusa et definita
et Cujus auctoritate etiam Electio Pragensis seu Sannienensis suos
nuntius fundare actus Regem Natione Polonum utriusque Parentibus
Catholicis Progenitum Domini aut Peritus extra Regnum non ha-
bentem Nos electuros suspendimus eidem suspensioni Liberrima Ase-
nissimi Stanislas Primus Regis Poloniae et Domini S. Clementissimi de-
tione tempore et loco per eandem Generalem Considerationem et Con-
vocationem assignatis Patris facimus ac eandem auctoritatem suam
Considerationis unculo post per actam Electionem reterato manutentionem

Summus

assumpsimus Ita neminem dubitare volumus imo vero Omnes et Regules certifi-
camus Nos in eadem obligatione Nostra infraita erga Peregrinum Legem 59
Stanislaum Primum D. 6. fide constanti pro tuenda libertate Uni-
co tantum Domino Domini nantium Subiecta celo ad ultimum vita mo-
nentum perseverantes. Non deterrebunt nos ab hoc sano proposito
nostro ultima facultatum et fortunarum Nostrarum iam alias per
Moschos et Ladones funditus devolutarum dispendia, non cedet et imi-
manes Concirum Fratrum et Liberos Nostrorum Laniens non erga:
stula vincula, exilia, non stragem mata et infidel tam intra Pa-
triam Nostram quam in Dominijs neutralitatem observantibus tor-
ra maris posita non captivitas quam tanto temporis tractu cessari-
mus Primas Regni alij complures optimi Coniuges pro Patria per-
peti dulci duxerunt Non dediderunt Nos a tramite recti usurpa-
ta per Pseudo Plectum Regni gubernacula Perjurio Scandalis violentijs
et oppressio nibus Pesentia, non presumptiva Comitibus Comitibus Tribunalium
et quavis iniqua Subsellia non proposita proscriptio nes et Honorum Confi-
scationes Supra equidem necessarium esse ut sint quandoq. Scandala sed
credimus eadem nequaquam iniqua relinquere. Nec ignorat Terrarum Orbis
Liberrimum Polonia Regnum eius immunitatem universa Europe tam
Curam quam utilem non posse conferri a Cesare non obtineri a patente non
extorqueri a Reppetiva Exarrantia. Sed Europa per optimi presumpta excludi-
tionis rationes nudas esse Sed aliud Munus Exarrantis aliud mediatoris esse
Patet Tractatu Anno 1727 inter Peregrinum Augustum et Legem Poloniae
ab una et Republicam pro tunc Consideratam ab altera Arca media
Peregrini Petri Moschorum Monarcha non tam libenter quam reveren-
ter Conclusum esse nullam tamen Exarrantia mentionem in eodem repe-
riri. Videt ad Oculum Pseudo Plectionem et subsecutam Coronationem
Plectionis Pacionis in probros a paupertate et quod nationum per Larorum
Partisantrum sub Moschorum armis expeditam nec unicum quidem Soli-
um ac de lege necessarium Solum ac Potentatum habuisse. Patet quas-
cita Resultata Manifestationes, literas universales et alia eiusmodi
pta circumventionem et dementationem populi malitiosum et falsis re-
presentationibus intendere et intendere. Intinet Nec iuste quivis pri-
dens et iustus rerum Arbitr, perpendat et Nossum Domini Lauspa
ad Aulam Moschorticam Pseudo Legati sub Data 2. Januarii anni
Currentis 1735 promulgatum et ad acta Pseudo Tribunalis Vilnensis 2.
Secunda Maii eodem Anno per Oblatam perrectum Specie Literarum Uni-
versalium Scriptum crassissimis mendacijs et Calumnijs repletum et fa-
cile tanquam infamem partem spernet et obijcet Puens Christianis-
simi Regis mercuras et dispositiones altionis Considerationis esse quam
ut Carino dente corrodi queant. Non est orbis universus gloriosus
iste us Monarcha progressus qui alieni Regni auxilij non possunt velle nec
volunt posse hostium mercari amicitiam. Plaminet Literas Pseudo
ctas universales ac si pro Comitibus Pacificationis Anno Currenti emanatas
atro

atro carbine notandas et sine dubio recognoscat toxicum in rectate propinatum.
pro mittitur in illis Pax et tranquillitas Publica sed Lubent elligitur requies Pen:
piterna jugulata Libertatis Polonae. Pimittitur evacuatio Electorum copia
rum sed ad equata ratio dari nequit quo Jure qua authoritate sunt In:
tro ducta. Quid prodesset temporalis evacuatio si authorisaretur perpetua
oppressio. Inhibetur ipsdem Literis Libera et unanimis in omni formalita
te Peregrinorum Regis Stanislas expedita Electio. ex eo principali motivo
quod tota moles Electionis in uno tantum modo Candidato firmaretur
ac si non easteret Patheticum in Contra documentum Pulcet praesumpta
Comitum convocatio nis dispositio ubi videre licet Quem datum Pole:
num ad Regni fasces Candidatum fuisse inter quos Peregrinorum Sta:
nuslaus Primus memorando exa Patnam claudat exemplo Portes
Ruas Libero Congregate Reipublicae Suffragiis plenarie resignans Com:
putabatur. Potest ne ergo redargui Respublica Juriurum suorum Domina
si non ad Placitum Vindobensis et Moschorum Aula Abi Elegit Regem
cum sit independens ab utraque.

Leuit et potuit Respublica in electione iurim congregata non modo interpretari aut
abrogare Leges quae Peregrinorum Regi Stanislas Primo obli duntur verum etiam
antiores in virtute Legum Cardinalium de non prestanda Regi obedientia
Anni 1567. 1576. 1607. 1609. Panutarum factam eisdem Peregrinorum
Regis Electionem reasumere et ratificare quod multo majori posset fieri Au:
thoritate quam in generali consilio varfaviensi post Tractatum Altran:
sebatensem post abdicationem Peregrinorum Augusti 11. post declara:
ta post binos Primates Regni et binas scilicet varfaviensem et Sande:
mircensem Confederationes Interregna a. 1210 celebrata ubi praes:
tus Peregrinorum Augustus 11. post cladem Paltaviensem Moschorum
armis suffultus rursus ad Thronum Polonum est restitutus ubi quoz
Respublica proprijs viribus destituta tales Reges quae modo malitiose citantur
senbere debuit quales Moschorum et Paderum Praeritus dictabat Unde
quam fatales pro Respublica promanarunt Consequentis praesens Domus
Paderica ambitus per quavis extrema Thronum Thronum Poloniae appetens
et nec Religionis vincula per Respublicam provide circumscripta Con:
siderans Sufficenter demonstrat. Et tamen omnia quae mento retifenda
et in futurum cavenda essent conspiratio Pragensis pro gloriosis repudat
ipsdem Respublicam ac mundum universum dementare studet. Allegan:
tur in ipsdem Literis universalibus etiam ante latiores Constitutiones Regni
scilicet Annorum 1593. 1607 et Anno 1670 vere ut in praesenti Patu
revolvantur dignissima. Damnant eadem Constitutiones Usurpatores Thro:
ni etiam si per Potentiam coronati fuissent damnat eorum Asculas
damnant omnes tales actus quales Pragensis actus praestabant Et
in fundamento eandem Legum tam particulares Palatinatum Terrarum
et Districtuum Confederationes quam generaliter utroque Gentis consuetudo solidan:
tur

Solidantur Jam vero Electionem Rami Regis Stanislai Anni 1704 muni
me efficiunt nam si ad anteriorem eisdem Electionem et Coronationem
citantur tunc Rami Libani deberent Leges pro allegata Cardinales de non
profunda Regi obedientia Latere ac Rami Pacta conventa inter Rami
Augustum Quidam et Rempubliam stipulata et peramentum per eundem
Regem Rei publicae propositum tum quod observantia eundem Pactorum et
peramentis perpendi debet. Si vero ad Secundariam reverterentur Electio
nem ubi univ. Orbis Terrarum Constat Pseudo Electionem Pragensem
Pau Kalmonensem Ante jam Permissi Regis Stanislai Legitima electio
ne fabricatam esse quantitatem suffragiorum Electioni Ladislaw in eadem
collatorum Nemo ignorat, Libertatem vero Electionis D. Generalis Laici
Litenis Rus ad aulam Moschoriticam exaratus et per Milites Polonos
interceptis sufficienter explicat referendo R. R. eandem Electionem par
turi perfracturibus partium Minis ad effectum deduxisse. Inurbamus
pro Cernide pro memoratis ceteris R. d. utis univ. salibus ad Patnam
et in funiculis cupisdam Amoris et gratiarum trahimur. R. e. funi
sti sunt quomodo funiculi ut pote libertatem Iura et prerogati
vas Rei publicae stragulares Compacimus tamen Deo dante
in Patna R. b. plenarie restituta ab Periculis P. actio evacuata et
apudsumptiva viciinam Potentiam dependentia immuni Interea
prodicta Comitatus Paup. cationis nullo iure et auctoritate assignata Laque
um pendenda libertatis dolose instructum esse nemo ignorat. Et anted
dentibus metiantur Consequentia ubi R. calamitatis tractu non tam
Litenis univ. salibus quam Moschorum eductis ad Similes conventus
compellatur ubi Electionis Paxonis pro Rege Polonia Recognitione
Summa volentia eatorquebantur ubi ea omnia quaecumque hostilis
dictabat Livor pro Rege reputabantur et tamen ea omnia Periculis
Libertatis adumbrantur et Comitalem auctoritatem R. b. arrogare
presumunt. Unde facile unusquisque R. b. inferre potest Mos Omnes
paucissimis Pragensem factionis motibus exceptis quicunque Partes
Electionis Paxonis Requirunt R. b. p. armorum exolutorum et lon
ga R. b. p. expectatione coactos et nequeutatos esse uti non sumus
in Celsissimo Primate Regni patet Exemplum Nec dubitare potest quon
quam verum Polona aquila Pullum ad libertatem anhelare et pri
mam exortendi Laquei occasionem arrepturum esse. Non defunt viva
generositate Polona argumenta pro presenti calamitate intermeratione
dem et instantiam probantia. Vidit Orbis univ. salibus univ. salibus pro Ro
no Publico Zelum et sollicitudinem cum inchoata feliciter ad mentem Sancto
rum generaliter Convocationis Electione jam vero hostili Potentia undique vici
pente et Rempubliam impedienda et subvertenda adhibere Electionis gratia inno
dente Urbis Praeiorum Regni Metropoles Tesaurum ibidem asseruari Soliti pri
ma et maxima habebatur Consideratio Et quoniam Praeiora imminente
prodiu furori hostili imper proture resistendo videbatur hinc prodiu Celsi
simi Primates gloriose vice Regia Orbis id tempus dignitate surgentes Illi
nunc ex Senatu Patrum Statusque ac Belli Miniprosum et ex equestri ordine
Curum

Civium quibus Jura immunitates et Libertatis Patria cordi esse maxime videbatur
 Circumscriptione et Salutiferi Consilio futura damna prospiciente ejusdem The-
 sauri Suppellectilibus Semper Reipublice Paene numerum Tradematum et In-
 signium Regni Potentibus (ne alias validis.) Regum Coronationibus Conse-
 cratorum cura et ad Securitas depositorum transportatis Illustrissim. Supremo
 Regni Thesaurario et Perillustri Coronarum Regni Custodi ad id de lege ap-
 prius est precommissa. Quod de Palatinatum Terrarum et Districtuum
 inter innumeros hostium exercitus revolutione diandum non illos exsultantes
 eorundem Phalanges salvanda Libertatis meliora cohibere poterant imo ve-
 ro expeditis particulatibus in locis consuetis Confederationibus pro Constituenda
 generali totius Reipublice Confederatione ad Oppidum Silesiae prope Pandor-
 nam Pittum relictis Sanibus propriis Haecibus Libris et quid quid pretiosius ha-
 bebatur tanquam ad Commune inveniendum restringendum undequeq. cumula-
 batur conculcabat panter Reveris zelo ad Patrum Commune utriusq. Gentis be-
 nignitas qui licet sibi et Reipublice quondam sufficere et universis formi-
 dabilis esse consuevit. Tractatu tamen prealligato Anno 1717 inter Regem
 et Reipublicam circa Praeviationem Padonice Militie factis ad paucas Co-
 pias reductionem pati debuit nec Augmentationem tempore Internegri prop-
 sepeum Generalis Regimentarii immediate preteritis ad Partem ad vestram tra-
 ctas Portem aliquam Regi debuit. Nichilominus tamen illa Pars exercitus
 Regni quo ad officium Regi et Patria debitum sub Regimen Amendantis
 Regimentarii restituta tum M. D. LXX. Exercitus eandem Copiarum Be-
 gni des membratio nem et plane roboris Belli ex aliquot Legionibus Sclope-
 riorum regulati avulsionem minime apprehendendo nulla tenus de rigore
 se demisit. Quin imo tenax recte uter Exercitus vera virtutes specimina
 aliquoties Conflicendo gloriose exhibuit. Nihilque in se Reici probitatis et
 generositatis desiderari permisit nec deinceps cum Supremo Summisque
 desiderari percontaret. Cum tamen toto fere hincis sine hybernis sine
 Stationis sine repperio pondas Dies et aestus tolleraret tam vero Solus
 Stipendiorum fundo per hostiles Copias in dies accrescentes peritus ex-
 hausto frustraretur nec quo famem Solares nec ubi caput reclinaret
 grassantibus Undequaq. hostium Catervis inveniret, hinc proptolata fer-
 ro orationum Potentiarum auxilia omnino expectare necepsit atque
 tantisper vero relictis non nullis circa Illustrissimo utriusq. Gentis
 generales Regimentarios utriusq. Authorem Militibus Penig Regi-
 onum Cohortibus ac veallorum Profectis reliquis alijs Comilitonibus (quos ta-
 men ad primum Classicum reversuros nemo dubitat.) ad propria revocari per-
 missum est. Hoc itaq. calamitoso Lerum Tractu Confederati utriusq. Gen-
 tis Status et ordines nihil consultis esse judicant quam ut utriusq. Corps
 ni membra Syneme Capiti pungere et ad Latas Patrie Panislas Primis Po-
 liciarum Regis P. M. C. permancerent ac Patriam suam etiam extra Patriam
 cum plena Reipublice Confederata Authentate donec Supremus Lerum
 arbiter meliora providere representent et tunc deo iustitia Supremo Un-
 dici oppressorumq. virginis ultori Confidentes nec quidquam de promissis

Federatum Potentia

33
Fœderatarum Potentiarum praeipue Legis Instituantissimi Ruppertus desperantes
Nos brevi tempore Annuum Regem et D. H. C. in Rnum Patre et Thronum
Regni illi soli debitum prout Subiectionis respectu Comutatuos.

Interca vero Contra quovis factionis Inrogantis ac Ipsius Pseudo Re:
cti violentos Actus ut pote Rei publicae exitiosos tum Contra omnia et
singula eorundem Pacta Pactata Resultata Manifestationes Protestatio
nes Literas universales et alia quavis Scripta quocumque titulo evoluta in
Oppressionem Patrie nostra emanata Praecipue vero contra praesumptam
Pseudo Comitum tam generalium quam Particularium ac Ipsorum
Pseudo Comitum de dictorum Paupificationis dispositionem eorundemque
quos no eventus et Successus Potentissime Protestamur et Manifestamur.

Ut vero haec nostra immutabilis circa tutorem Mactatus et
Manutentionem Libertatis intentio et Constantissimus ad quavis eate
ma Lelus ac resolutio tam Patrie nostra quam et univere Europe Po:
tentis innotescat Proinde hanc Publicam Manifestationem et Protestatio
nem Nostram Manibus Proprijs Subscriptam ad Acta Authentica poni
et ingrossari mandamus Q et Anno ut Sup.

Adamus Tarlo Mareschalcus Generalis Statum Reipublicae confe:

deratorum Easteng Drohyeng Bohemeng Lusinem Capneus mffas

Michael Ioannes Lembovior Episcopus Vilmeng mffas

Boguslaus Koron Episcopus Parnogitid mffas

Alexander Lembek Palatinus Pradengis mffas

Joannes Tarlo Palatinus Lublinensis mffas

Martinus de Rozelsko Ozinski Palatinus Vitebsceng Mareschal:

cus Confederationis Generalis M. D. Litt

Franciscus Maximilianus Comes de Zebyn Psolinsles hi:
premius Regni Polonia Thesaurarius

64 Ex Palatinatu Cracoviensi

Stephanus Alexander in Baisborsko Morsetyn Capitaneus Duninoviens Consiliarius et Delegatus ad Latus Regium ex Palatinatu Cracoviensi ^{officiis}
Joannes de Ieremie Borek Dapifer Bractariens delegatus ad Latus S. M.
Michael Szepanowski Delegatus ad Latus Regium

Ex Ducatu Latoriens et Osiecom.

Gaspar in Aene Aenski Venator Aene Regni Consiliarius Eundem

Ex Palatinatu Posnaniensi

Joannes Andreas opatonski Vexillifer Brzgosztiens Posnaniens et Calisiens Palatinatum et Marsch ab eis. ^{officiis}

Stephanus Moszynski Palatinatum Majoris Polonie Confederatorum Consiliarius et Secretarius ^{officiis}

Franciscus Sarszynski Castellanus Gnezniens Delegatus ^{officiis}

Josephus Przyemski Tucamerandes Calisiensis Delegatus ^{officiis}

Vladislaus de Pierzchno Aofnicki Delegatus.

Ex Palatinatu Vitnensi.

Seminicus Wothowicz Referendarius M. D. Litt. Marschalczy Wtorek

Michael Chodenski Tribunus Vitnensis Consiliarius

Joannes Keraim Pocillator et Vice Palatinus Vitnensis
Lidens ad Latus Regium

Ex Districtu Osmianensi

Christopherus Pulistrowski Ductor et vexillifer Districtus Osmianensis

Joannes Brzesowski Notarius M. D. Litt. et Consiliarius episcopi fenfili

Michael Gasimirus Skymunski Pincerna Districtus Osmianensis et Le

Lidens ad Latus S. M. ex eodem Districtu

Josephus Pulistrowski Subjudices Osmianensis Lepidens ad Latus S. M.

Franciscus Pulistrowski Vexilliferens et Lepidens ad Latus S. M.

Ex Districtu Lidensi.

Petrus Pac Capiteus Velocens Consiliarius Confederationis M. D. Litt.

Martinus Marcinius uirz Puder Territoris Lipitens Consiliarius Districtus Lidensis

Ex Districtu Wilkowienski

Martinus Dębrowski Marsch ab eis Consiliarius Districtus Wilkowiensis

Ignatius Dębrowski Capiteus Lickau Lepidens ad Latus Regium

Ex districtu Bractariensi

Ignatius de kowelsko Oginski Castrorum Motator M. D. Litt. Capiteus
et Collorellus Bractariens Lepidens ad Latus Regium

Ex Palatinatu Pandemoniensi

Petrus de Diascesno Diasceki beaulher Norwigen Consiliarij ex Districu 65
Thomas Dziuli Colonelus Legiminis Regni Pol. M. et Imper. Dele-
gatus ex Districu Radomienfi
Alexander Dziuli Subcapit. Rezyne Delegatus ex campo Pletemki
ad Latus Regium
Christophorus Eluchowski Castellanius ex Laurichosteng Consiliarij
ex Districu Wislicienfi
Antonius Podkanski Decurifer Cohortis Loricate Delegatus
ex Districu Radomienfi
Adamus Lawa Lauryski Tribunus Wislicienfi Consiliarij ex
Districu cheing
Ex Palatinatu Calisyensi
Ioannes Comes Lebzyski Capit. Reg. Colonellus Pol. M. Consiliarij
Adalbertus Larnowski Delegatus mpp
Constantinus Borkowski Delegatus mpp
Matthias Radolinski Delegatus mpp
Ex Palatinatu Trocensi Districu Grodnig
Michael Masalski Notarius M. D. Litt. Mareschalcz et Du-
ctor Confederati Districus Grodnig
Ex Districu Kownenfi
Simon Rine Vice Capiteus et Ductor Districus Kownenfi
Secretarius Pol. M. mpp
Ex Districu Upitensi
Casimirus Straszewicz Capit. Colonellus Mareschalcz Capitu-
ralis Dux ex Terestris et Conschianis Upitensis
Thomas Straszewicz Tribunus Upitensis Legatus ad Latus Regium
Ioannes Buchost Capit. Upitens Legatus ad Latus Regium
Antonius Straszewski Prefectus Stabuli Districus Upitens Leg.
Dux ad Latus Regium
Raphael Lantberg Delegatus ex Districu Upitens mpp
Iosephus Goshowski mpp
Ex Palatinatu Kradienfi
Michael Antonius Grymata Dobrichi Delegatus mpp
Nicolaus Stobrichi Delegatus mpp
Thomas Grabowski Delegatus mpp
Ex Terra Trebunensi
Albertus Mysynski Delegatus ad Latus Pol. M. ex Baden Terra

66 Josephus Karfénicki Delegatus mpp
Michael Gostkowski Delegatus mpp
Ex Palatinatu Leuuenſi
Ioannes Matinski Veallifer Terra Gostineng Mareschalcus Confede-
rati Palatinatus Leuuenſis Delegatus ad Latus S. R. M.
Felicianus a Grabi Grabski Succamerarius Delegatus et Consilia-
rius Palatinatus Leuuenſis.

Michael Franciscus Boboga Pydtowski Veallifer Palatinatus Pol-
censis Consiliarius et Delegatus Palatinatus Leuuenſis
Josephus de Demogno Ostrowski Capitaneus Samuensis
Ex Ducatu Samogitia

Casimirus Prator Capitaneus Atracae Mareschalcus Ducatus Samog-
itae et Consiliarius mpp

Antonius Opienski Capiteus Theophylomenſis Residens ad Latus
Regium ex Ducatu Samogitia ex Campo Teuticali

Casimirus Putkamen Colonellus Residens ad Latus S. R. M. mpp
Ex Palatinatu Brzestenski Luyariensi

Antonius de Lubrauei Dybski Capitaneus Brzestenski Luyariensi

Andreas Mosszynski Capitaneus Brzestenski Luyariensi

Josephus Dybski Castellanus Cusariensis Delegatus mpp

Ex Palatinatu Kijourenſi

Nicodemus Asimirus in Sumsko honoris Veallifer omnium Ma-
reschalcus Confederationis Kijourenſis.

Georgius Ursonius Delegatus mpp

Ex Palatinatu Inowladislauensi

Casimirus de Lubrauei Dybski Capiteus Brzestenski Luyariensi

Ioannes Zarobynski Castellanus Inowladislauensis Consiliarius
Ex Terra Dobzynensi.

Josephus Podolski Capitaneus Dobzynensis delegatus ad Latus Regium

Ex Palatinatu Russico

Nicolaus Potycki Castellanus Premislensis Dux Palatinatus Russici

Ioannes Jablonowski Capitaneus Cechanorſis Consiliarius Terra Mahi-

Stanislaus Gabriel Rakowski Veallifer Nowogrodensis delegatus ad Latus Regium

Petrus Dolecan Iwan Delegatus ad Latus Regium

Stephanus Mikulicz Ladewski ad Latus Regium mpp

Jablonowski

Jablonowski Vcaillifendos Tremboviciensis Delegatus ad Lat. Regium
Antonius Ozga Delegatus ad Lat. Regium

Joannes Wolanski Delegatus ad Lat. Regium *in pte*

Joannes Lawyski Pincerna Praclariensis ad Lat. Regium delegatus.

Propozycje do J. M. P. N. M. ... oświadczenia do Rady Państwa
Konfederacyi Rzeczypospolitej daty 22 Marca 1766 poiaru
1 me

Chege repurare casum Teruanego Cymu oświadczenia, lubo Cymu Teruanego
wydany J. M. P. N. M. determinatorem in nio ca traieru non nio
libra 2. J. M. P. N. M. pro convenientia et opportunitate teruanego
rych konjunktur, pragnie miu exploratam mentem J. M. P. N. M.
Rzeczypospolitej wltymby etate mozt narzuciye Cymu prapstego
cudentiam

2 de

Wlturarye zas materas doprzyzlige Cymu teruanego se parna
czona Cymu Anni 1776 konferencya, 2 May 1776 wltymby etate
Inniu J. M. P. N. M. teruanego y 22 Marca 1766 wltymby etate
cyaryusiu May 1776 wltymby etate Monarchia 1776 wltymby etate
oświadczenia napieru J. M. P. N. M. 22 Marca 1766 wltymby etate
Rzeczypospolitej Anni 1776 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate
J. M. P. N. M. 22 Marca 1766 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate

3 de

Poniewaz Indignia Regni in aperiato u. 22 May 1776 wltymby etate
Inniu 22 Marca 1766 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate
Zostajace Depo wltymby etate y 22 Marca 1766 wltymby etate
Deputowanych Senatorem y Ministrow C. M. P. N. M. 22 Marca 1766 wltymby etate
przywotnego 22 Marca 1766 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate
Inniu 22 Marca 1766 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate
Przyznie 22 Marca 1766 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate
Zapieczuwa 22 Marca 1766 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate
gnia 22 Marca 1766 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate

Senatus Consilium

Po wystuchaney Marye na Lamku wltymby etate J. M. P. N. M. Senatorem
preibant Anni 1776 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate
sta Majestatis 22 Marca 1766 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate
Eticy J. M. P. N. M. 22 Marca 1766 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate
formatu wypozet

May 1776 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate
Dobrotu 22 Marca 1766 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate
glitiliu 22 Marca 1766 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate
nam Dona 22 Marca 1766 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate
hietat 22 Marca 1766 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate
okole 22 Marca 1766 wltymby etate 22 Marca 1766 wltymby etate

68

[illegible]

Stłżyc gozubyomy zupetny uoyd wzystkuch smuk twad uoyd Diploma
 Assecuratorius uprosamy aby choz encia nidoysca ceym Uoydharuy chosłaly
 cey uoydharuy tawdłw Moje apokurawa Cencora Lampknyte i Papuryni
 tawdłw nidoysca i mo P. Podkurbiege Wł. Conferantur iustitiam Podkurbiege
 Wł. do dodym iustitiam

Jme P. Wojewoda Trecki Wł. kudy sado Wł. Moje prauy odo Dobra
 Assecuratorius, prauy, ni testis negabit, sado uoyd uoydharuy iustitiam dody
 iustitiam ceym, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam
 Imperium in Censura daturum Signi Pariscatis nro propter euuati
 onem apokuraw oztowu sado nro iustitiam y ruz Wł. Moje dody iustitiam ceym
 iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam
 iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam

Jme P. Wojewoda Bełski Wł. kudy sado Wł. Moje prauy odo Dobra
 Assecuratorius, prauy, ni testis negabit, sado uoyd uoydharuy iustitiam dody
 iustitiam ceym, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam
 Imperium in Censura daturum Signi Pariscatis nro propter euuati
 onem apokuraw oztowu sado nro iustitiam y ruz Wł. Moje dody iustitiam ceym
 iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam
 iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam

Jme P. Wojewoda Wł. kudy sado Wł. Moje prauy odo Dobra
 Assecuratorius, prauy, ni testis negabit, sado uoyd uoydharuy iustitiam dody
 iustitiam ceym, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam
 Imperium in Censura daturum Signi Pariscatis nro propter euuati
 onem apokuraw oztowu sado nro iustitiam y ruz Wł. Moje dody iustitiam ceym
 iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam
 iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam

Jme P. Wojewoda Wł. kudy sado Wł. Moje prauy odo Dobra
 Assecuratorius, prauy, ni testis negabit, sado uoyd uoydharuy iustitiam dody
 iustitiam ceym, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam
 Imperium in Censura daturum Signi Pariscatis nro propter euuati
 onem apokuraw oztowu sado nro iustitiam y ruz Wł. Moje dody iustitiam ceym
 iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam

Jme P. Wojewoda Wł. kudy sado Wł. Moje prauy odo Dobra
 Assecuratorius, prauy, ni testis negabit, sado uoyd uoydharuy iustitiam dody
 iustitiam ceym, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam
 Imperium in Censura daturum Signi Pariscatis nro propter euuati
 onem apokuraw oztowu sado nro iustitiam y ruz Wł. Moje dody iustitiam ceym
 iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam, iustitiam

[illegible]

Memoriale D. Abbatis Langlois Ministri
Legis apud Summum Regem et Statum Confederatos
Regni Poloniae pro ipsis Statibus Confederatis

Primum jam oblatum huius memoriale. Poni Regi Poloniarum et Lithuanie et
16 menses praesentis quo illuc porrectum fuit. Statibus confederatis. Qui
postquam super illud Consilium habuerint suum mihi respondere
tradiderunt, quod iuxta eorum desideria penitus ad Regem Dⁿⁱ m^{ra} transgessit
Statibus confederatis sibi in mentem suam memoriale nec can possunt
et quid tunc tempore circa illud statuerent decreverint. Resolutiones
pensionum simul instrumenta quae illud constabantur et ad eam
relativa erant, quae omnia a D^{no} Orde capotata fuerant sibi
representari praecepit tua majestas, literis quibus me cohonestavit
11. huius menses quod de his omnibus sentiebat mihi. apertum
designata est, iussitq^{ue} in unum ut exstatu eius suas non tantum
notis verum etiam et sensibiles redderem Statibus Confede
ratibus tantum images ac magis pervasam haberent hanc in qua
versantur necessitatem ea omnia indeserent et nulla opposita
omera egerit, quae illis ut eorum et Amicus et Protector et ut
vere eis profutura videret. Spero fore ut Statibus Confederatis hanc
sinceram Regis in illis propensionem perspectam et gratam ha
beant cum sequentia pro in statu praesentia attente perpendant.
Dea perceperit ea omnia et Singula eadem omnia mandari quae
optanda forent secundum leges et Constitutiones Poloniae et Lit
uaniae. P^{re}dictis legibus et constitutionibus se se penitus acce
dere permittent.
Cum autem Majestati non satis sint ea omnia quae in antecessum
egit ut statum Confederatarum firmiter sortem stabiliter nu
per vix Ministerium Unionum delegavit eis indicat ut postulatis
Statuum quantum possibile est praestitio et auctoritatem daret.

Ego et ille Ipse Minister Mandatum expressum accepimus iuncta
directam Negotij Polonicae correspondentiā habere ut istius alteri
documenta ad scopum spectantia accipiat sic perveniat ad optatam
a Deo eventam, eorum omnium quae in preliminariis quae de Polonia
conventa sunt. Huius Directorum preliminariorum Articulum unum
quae ad Poloniam pertinet adfinge.

Item Imperator transmittit ad Regem declarationem quam Cracovia
et Elector Saxoniae expressi dederunt de approbatis et consequentes
omnibus et singulis quae erga Poloniam statuta sunt et tam Cracovia
quam Elector necessarium esse docuit ut consilia in vicem sine mora
conjugantur, demum quae ordinari valeant, ut componere Articuli illi
omnes de quibus jam inter Partes contractantes conventum est
eorum indicunt simul sperare, ut fore ut quam citius perficiatur
Abdicatio negotium, ut uno eodemque tempore omnia constet et in ordi-
nem redigi possint.

Naturali certe est ut Ipsa confederata securitatis suae consilium esse velit
Id oportet, ut ab eis quo tendit objectu non debeat abstinere a felendo obsta-
cula et petendo ut impossibile vel summe disquisitionibus et moribus
necesse nulla etenim in Europa. Potentia consentiat et suspensa desineat
negotia subiacent, ut majore vel minori momenti conditione quar-
datus confederata pro sua privata interesse in medium proferre valeat
prodesse, si expressis et essentialiter conditiones illae nihil conducunt
ad exequam preliminariorum cautionem et certe si sic loqui permi-
tatur, summa sollicitudine et assidua videretur Confederata Ipsa
dum dubitat de certe affectu quam Regem Domini sui et Imperatoris
Concursus formales habebit eis non concursus ipsam principis sub
de adest, putat Cracovia et Elector Saxoniae. Consensus quem ut qui
jam clari repetam jam jam Imperatori & Regi Dni meo notificavi.
Haecenus non aperuit quod status confederata Concursus suum al-
dicatoni reuocant, Id unice optarunt antecedentem huiusmodi
et legiorum Cautionem hanc autem, ac si ea jam forentur, in prodes-
se habent, cum iuxta Majestatis Suae jam modo notificis illis quae
Cracovia et Elector Saxoniae preliminariorum in quibus de abdicatone
agitur assensum, dederunt quam abdicatorem eandem et quod illi
Principum assensus se jam sponsores declaraverit Imperator
quod Statibus Confederatis fuit et tempore quo ad proximum memoriam
meum responsum dederunt nulla ergo difficultate nullo scrupulo
ut mihi videtur de hinc amplius debent.

Quem petierunt Ministrum Rex concedere non potest si eo animo capere-
batur ut cum Statibus Confederatis de propriis eorum negotiis tracta-
ret Rex Dnus meus mihi ad hoc expressam tribuit auctoritatem et
si allegat Ministri huius eo veniebat, ut cum Electore negotia ger-
ret Rex nullum jam Ministrum allegare potest ad Electorem dandum
quidum agnoverit.

Abdicatio Regis Polonie non potest subsequi Compositionem eorum omnium quod ab Status Confederatos spectant quia si abdicatio compositionem hanc insequeretur non appareret vere Actus voluntatis Regis Polonie. Iurandum autem quod Regem oblatum sub his conditionibus Principem Imperare possit quomodo suum abdicatiois Actum Status Confederatos tradat et bona eorum venetia id quoque dicam quod eorum magister tenet, abdicatiois huius dare manus cum hac ipsa abdicatio omnia ipsa quod pro Rege Polonie susceperunt auctoritatem perpetuam tribuit, illo inquam Rege quem Ipse Elector Saxonie in Regem agnoscere se obligavit et cum circa Status Confederatos intento animo perpendere velint statu Actus istius acceptatione interveniente consensu fiet ut cum prospectu Regem ad istius implenda, quia et iusta desideria allaborare possit dum e contra hoc ipso negata consensu Equot quot sunt Electores Saxoniae subgerent et dispari voluntate hanc inprobitum angere conventam abdicatioem renuentis. Rex Deus meus nullum amplius habere quod ad eos futurus qui ipsi favent provisionum articulos Recepta Abdicatione non tenebatur Rex Polonie statim prefensis notis epos in Status Confederatos amex certum ipso debet esse pignus quod Princeps iste presentia sua pondus addere velit ipso omnibus quod pro ipso iuxta Regem Dñi meo Vienna tractantur, et certe maiores Majestas sua in istis Rebus conatus adiciet que melius de illa statu Confederati meriti fuerint in presenti casu si qua non dum si in legibus est? satis perceperant, quantum ille Actus Abdicationis quod fundamentaliter Receptus et inevitabilis sit ad ea omnia quod ipsi favere debent persistens complenda. Rex Deus meus non quam sibi persuasit quod Status Confederati ipsi hanc attentionem et reverentiam negare velint quam ex contrariam iudicatum non moneri desiderio tenetur quam magna exultatione afficitur ob prosperum suorum negotiorum Incepsum pro maius intentione suorum et Immutabilitatem suorum quod illi ad hoc conditum Sed quoque Status Confederatos Rege ut de preteritis temporis cogitans quod ipsi perderi non sum epos. Rex etenim de eadequendis provisionibus monitionem urget ut possit totius Europe pro publicorum negotiorum consummatione differre vota id circa Injunctum fuit ut citius euntem ad metum eum certa circa abdicatioem determinationes remittere. Rege insuper ut Status Confederati clari incerti non sint et obfirmatum et ultimum depositatis suis iudicium suum deint ut quo Vienna residet Reges Minister et facilius et utilius, ad quod magis est negotia Polonica perficiat. Hoc debuit esse epos negotiationis mitti et Ministros Imperatoris ad id mittere ut adducerent Electorem ad abbreviandas ex parte maius formalitates quod nihil ad rem faciunt cum provisionaria suar. mentiam et ad Rege et ab Imperatore re acceptum statim atque Status Confederati ea omnia motiva attentes perpendunt non dubito ipsos gratum Rege Dñi meo omnium ostendunt, eo quod tam argenti

74 quod utrum notitiam submonstrare illis faciat spero quod, ut ipsi
 met ipsam gravis momenti rationibus se se dent. Ceterum Status
 confederati videbunt ipsi quales danda est forma Abdicationis actus
 sine publico sine privato res formatus abdicatio sine acceptatione
 vel simpliciter deliberatione, qua licetum erit Regi Poloniarum et ab
 dicationem et publicationem illius facere quo tempore voluerit
 sed verum atque verum necessitatem prompte illi abdicacionis conse-
 deratis et statibus Nuntio quia hanc ipsa abdicatio multa alia pro-
 cedere debet, quod properare debent et quod renovari et an nihilam
 nullatenus possent, si jam completa essent quorum exemplum gratia
 affertur potest quod Summus Pontifex modo in gratiam fecit

Responsum ad Memorabile Litterarum Dni Abbatis
 Anglorum Monachi Regis Galliarum
 Summi Regem tum Status Confederatos Polonia

Nota est satis ample et statibus Nostri Confederatis magnitudo animi et
 et iustitia Christianissima Regis Galliarum quia a Rege requirit proster-
 dere illud, quod in augmentum glorie eius cum honore et consensu
 dignissimi Soverani Anglorum simul de humbris procedentium Regum Galliarum
 conveniat et non sit consentaneum iuribus Libertatibus Pre-
 rogativis Nostre Reipublice, quod huiusmodi nitelatur tot a securacionibus
 tot promissis per manifestas et publicas declarationes per tractatum
 notissimum factum per Memorabile sumum et. 10. Alno modo per pro-
 pens Memorabile 24. Ianuarij nobis porrectum sperabamus inde pos-
 se promulgata premonstraria nobis vero sumptu in hoc afflictissime
 et nullo temporum curam satis deplorando statu infelicitatis Reipublice
 quod remonstrationes Nostre in hunc Memorabile expresse tum quod
 representationes salvandas honoris Summi Regis Nostri et restauranda
 in aliqua saltem parte leges et libertates suppressas habebant
 quantantiam acceptationem Summi Regis Galliarum eorum etiam manente
 suam earum in aliter mentem afflicto Status Nostri proscare
 tamon taliter non possumus, iustum et benignum in Christianissi-
 mi Regis Galliarum nobis Christianissimum superionter non esse inter-
 matum de essentialibus Reipublice Nostre circa quas et ex natura
 status nos sumus et per tot multiplicata iuramenta tenebamur Et hoc
 est numerum veritudo Actuum nostrorum, hanc rationem honeste et con-
 scientie vitam fortunamque in sacrificium et holocaustum libantur
 quod nos ad hunc infelicitatem fatumque publicum inducere modum
 grate suscipimus animo omnes Christianissimi Regis Galliarum re-
 presentationes nervos statum et situationem nostram et acquirere
 remus omnibus consilio eius sed quoniam consilia et honestas
 intervenit et vetat reflectiones nostras ad exponimus.

Pare patet nobis quod Christianissimi Rex Gallie prospiciat et nobiscum
 ut animi ita sunt quibus leges et usus praevalent. Repudi ad id quod
 eventus rerum deus disponit sortem nostram hoc accipiat et promittit
 senemus, attamen Electio legum per nos met ipsos non debet esse
 fieri. Nemo nobis potest hoc recte tenere. Senem, quod pura honorum et honesta
 reliqua conservamus hoc unica contenta in his amantibus suis dulcedine
 et solatio quos ab ipso promittit conlocationem et tandem Electionem
 usque integri et inviolabiliter, fideliter firmet et in uno eodemque persistet
 omnis animi et propositi et prout tandem uti Speculum fueramus
 exemplorum constantes adherentes legibus prerogativa et libertatibus
 ita vero praesentis abscissionis consensu oppositi. Iuri iudicemus
 ipsa fuit legum constitutiones et libertates et hoc est praeiudicium nobis
 quod quomodo invidiamus sit nobis pars obversa nullum erigere et
 exitum obire et obtinere potest si autem consentiremus accedere ad
 hunc Abdicacionis Actum tot constitutionibus et legibus etiam et pre
 iudicium eius non tantum extra limites exemptionis intra gressu
 Regni est interdictus, haberetur etiam super crimine ad maiorem
 circumstantiarum materiam nostrorum. Carentes a Terris, Dytrichibus
 et Palatinatibus Instrumentis nullam ad has propositas accepta
 tionem habentes facultatem sine in contrarium sacro sanctae con
 siderationis obstricti vinculo ad manutenendum libere electionem
 Stanislaus Christianissimi Electoris quoniam modo convenio
 et fratres nostris nos intueri, et nos sibi coadunare possunt si nos
 ut pote nulli eis resistentes Iuri aut si fuerimus capere hanc
 proposita abdicacionis inde obnoxia et perniciose Abdicacionis
 post eamdem signi Casimiri in fundamentalibus legibus sunt
 opposita et quilibet ex Regibus nostris Iuramentum solenne
 prestare tenetur et non abdicando Regno, et nos omnes supra
 dictentur. Iuramentum ante hanc etiam legem acceptatis Abdicacionis
 Regis Casimiri non potest esse nisi prout assensu univocali
 libertatis praerogativa Universitatibus Comitibus post quam Abdicacione
 Interregnum Convocatio et Electio subsequuta si affectationem
 Christianissimi vellemus facere quot fundamentales leges infringe
 remus quot crimina status proderemus in iudicium et in
 praedictum exemplum induceremus posse abscari. Principes
 extra Regnum qui clausi Abdicacionis est idem qui Electio
 Quousque nihil ad existendum habemus eorum Deo mundo et
 Repetere nihil regimus dignum amicitia. Dona nostra quomodo
 desolata si velis nullo pure poterant animi sui adempta omni
 revertentes in patriam gratissime respiciatur animi amicitia
 Cuntur adhuc venerunt libertas sentiens in praeteritis Comitibus
 putant, si itaque formalem ad Normam Casimiri Regis non propriam
 aequam abdicacionem si in omni memorata proposita modo pro
 impossibili consentur quod itaque et ceteris punctis Praedictis
 Status considerati possunt habere emolumentum quantavere

esset censura et persecutio de Patria revocando leges per contemptum
 earum convulsas redderemus Quod nam tandem Confederati Status
 post peractam Abdicatorem spe et alium representare possint
 Imperfectum etiam statum edisteremus corpus uti possint nos
 religione scire pro contributibus suis et Federatis Statibus Repetere
 extinctum et sublatum nostrum fundamentum. Adhuc iure mentem
 quem potest quomodo haec duo ad mercedem sibi repugnantes possint
 combinari. Recognitum per nos Reges per catholicas Potentias
 cum instantanea et praesentente eius esse necessaria haec subsequens
 ab extraneis recognitione qualiter nobis iam tractare debent iudi-
 cantis nos ipse facto pro extinctis et non edistentibus praeterea quod
 ipse ipsi adherentes adversae parti possint nobis impetare
 pro praesente et semper capere brevis. Quod eadem ista Actus Abdications
 non tantum ad nos sed etiam ad Consensum Universalem Electo-
 ris Populi Partiumque Repetere Coadunatorum pertinere debet et
 huiusmodi illum non advertimus papam qui demonstraret ple-
 nam praedictae parti satisfactionem divulgatas et propositas
 Abdications tam ex latere Curiae quam Electoris Cadonae.
 Et si necessarium ducant ut consilia ad invicem componantur
 quare itaque recusant Curia et Elector Cadonae nos recognoscere
 pro Statibus Confederatis nobis iam tractare de acceptis et abdic-
 tione. Immo a Ministris eorum tot alias habemus resolutiones
 quod nota sunt ipsimet Illmo Rndissimo Dno Abbati Anglorum
 Ministri si itaque negotia totius Europae exposuerint abdicatorem
 indistinctam ut proponendus Elector et illi parti Repetere Tractat
 cum Confederatis Statibus Est Minister Gallicus in Alia Vien-
 nensi sollicitus ita Curiam Viennensem quam Curiam
 et Electorem Cadonae ad compositionis partium inter se de-
 crepantium tam quod ad consensum abdicatores quam et ad soluti-
 tionem, stabilitatem, firmitatem et honestam, pacificationis et conservacionis
 simul Curiam Nostrorum quam circumscriptiois Severitatis
 et in futurum libera Electiones quam evaluationis instantanea
 copiarum externarum et Regno Magnae Ducatus et annexis
 horum Provinciarum quod nobis sunt pro principali objecte resolu-
 tionis a Christianissimo Rege Gallie propositum Abdicatum
 Si vero coadunati per deliberationes super Partis Repetere esse
 omnia obstacula possint resolvere quod videntur impossibilia in
 vias planas transmutare de quibuslibet et moribus obnoxia
 concertari et componi satisfactione partium et Colligatarum
 Potentiarum nemo melius statum nostrum potest noscere
 quam nos ipse sibi et punctis Neuparsam ad Caracensem
 conveniremus sine tali combinatione negotiorum quod honor Gal-
 licae

Hic jacet Eugenius Sojssoniensis
 Primus sua Prosapia et Ultimus
 Hic jacet Columna Austriae
 Qua stante Fortuna sua stetit
 Cadente vero morore occidit
 Qua non nisi cum inimicis Pace adornata fatis occubuit
 Ne Divina manu percussa suos secum obrueret
 O mors implacabilis
 Ab illo tributum exigis
 Qui tot tua Turcarum Gallorumq; milles
 Dormientem Septuagenarium opprimis
 Quia vigilantem vincere desperabas
 Victoriā Clamas
 At intui despectum
 Suorum in pectore, Omnium in memoria vivit
 Aeternumq; triumphat.

Nowa Nigze cia Inci Woiewody Krakow.
 skiego 21 stris in presentia Trium Ordi-
 num na Walnym Sejmie Warszawskim miona
 1740 a.

Najasmięszy Królu Panie moy Młocuiy.
 Jktoż by nie przyzna? lubo przeciw pospolitey
 dawney Politykow opinii, weyrzawszy na tak
 wielkie Koto Dobra pospolitego starania, ustawiczne
 praw, wolności, y swobod naszych utrzymania, y
 na inne tak wspieranie. nascenta tam ab extra
 quam ab intra tranquillitate promovendoq; omni Reipu-
 blicae commodo, Pracy y pieczotowania Pańskiego Trieta
 pochodzące z prawdziwey Króla, y Pana y bycia naszy
 ku wolnym Poddanym, a wieronym Synom swoim Młocui-
 ie już dzisiaj bezpiecznie mówić się może, iż na Tronie
 Polskim pod takawym a sprawiedliwym tak dobrego Kro-
 la panowaniem optime conveniunt, et in una Sede morant,

44
Majestas et Amor. Wzyszy albowiem Jarwnie to wielkiemu, tak
władza y powaga Pańska W.K. Miei za Kochawczy się w wolności,
y równości Panu Rycerskiego, z którego y Senatorzkie osiada:
my Krześta, y wraz z nim Krolowski podpieramy Trony, wybieramy
y przybrać umiata, et inter cuncta Gemiorum tutelarium, Litem,
Woiwodztw, y Powiatow w Izbie Poselskiej virtutes, tam pruden-
ti mediatione Regiū moderamine w godnym Marszałku Seymowym,
Socium Majestatis do dyrekcyi y utrzymania Seymu tego robor,
y ten chyba tylko widzieć tego nie chce, czyli nie może, którego
vitiōsi oculi, dum fronsident lucem, indueri nequeunt virtutis
splendorem. Ja gdy cum voto Senatorio do Tronu Pańskiego z
głęboką reuerencyą przystępuję, otwieram oczy, czerce y usta
moje ad contemplandum adorandum et invocandum Te splen-
didissimum Regni Nostri Solem, supplicując Najjaśniejsze-
mu Majestatowi W.K. Miei przy winnym podziękowaniu, za
oświecenie luce boni Ordinis, pierwszych w rekomendowanych
godnym Marszałku Seymu tego poczytów y o zagranie in
alteriori Seymowania tractu Serce tej Rzeczypospolitey Stanow;
radii przezorności, doskonałości, y szlachawości Pańskiej, nie-
omylną naszą radzie Najjaśniejszy miłosiwą Panię, ze tuo
lamine ducti post dissipatas disordinum tenebras trafiemy
szczęśliwie do tak dawno pożądane go rządu, zgodnie, po-
bożnie y ożyźnie tak potrzebnie Seymowania Terminu, do
którego dostępienia, jeżeli y moja wierna Rada będzie mogła
przystać takie momentum, Ja idąc za światłem, tak jasne
wyrażonych od Majestatu Pańskiego W.K. Miei Propozycyi,
et statlo meo cum deliberatione Senatoria stawam, prezen-
tując zwykłą ku Najjaśniejszemu Panu wierność, y Submi-
syę ku Senatowi, jedności y obserwowany ku Stanowi Rycerskie-
mu Izby Poselskiej z godnym Marszałkiem miłość równości
y estimacyę, usibus nutibus Republice in tribus Ordi-
nibus, plene me totum consecrando. Gdy tedy uszypowin-
si y życzliwości ku Rzeczypospolitey przynowic sigm-
należy do materyi od Tronu podanych ordinibus do deli-
beracyi te Kładę sub mattem cudentarum na tym Seymie
legum, ad publica propositiorum pro munere ac fidelitate
mea refleżye. Porządek Seymowania jako już jest obwa-
rowany, przez trzy Konstytucye, tak u nikogo nie powinien
by być in questione, ale ad mentem legis zawsze od wszystkich
obserwowany, ile kiedy jest ~~ad~~ ~~potrzebny~~ ~~in dispensabilis~~
potrzebny

84
potrzebny do doyscia szczerliwego Seymu, za Ktorych dwu-
żeniem umacniaj się y gruntuj dwa fundamenta, naj-
pryncypalniejszyze catosci Oyczyzny naszej: Pierwszy Conside-
tia Libertatis ad Majestatem et vijsimam fiduciam Majest-
tis in Libertate, sola efficacia remedia, ad manutenen-
dam semper inteream tranquillitatem. Druzgi rozpo-
rządzenie warunkiem Seymu rei Oeconomicae Politicae
ac Militaris, przez obmyślenie sposobow Succurrendi
w podatkowaniu Zdolniejszym Publicae necessitati, przez
postanowienie Aukcyi Wojska, przez reasumpcyę Konfe-
rencyi, z Ludzoziemskimi Ministracjami y wyprawienie
Legacyi do Dworow postronnych a mianowicie Osziedzkich
Od czego wszystkiego dependuje tam ab intra quam ab
extra Regni Nostri Securitas do tego zas latwo przysc bę-
dziemy Mogli, bylesmy tylko chcieli y poczynac rzędne
y konczye zgodne Seymowe Consilia nasze. Za zas jest
najpewniejsza do trafiaania ad terminum Seymu tego dro-
ga, Którą nam ukazuje Primus summus Ordo Majestas
w Propozycjach swoich, Ordo zas intermedius ius iurisy
na torowai, matetis deliberationibus suis, iakom się wia-
ra nauczył et vultis Duchownego Senatu, y zaraz samid-
cum sensu meo za torem Dania, tak doskonale wyrazi-
nego Ichmcion Poznanskiiego y Plockiego Insulator,
nie wątpliwą maie nadzieję, że nym te drogi iestce
lepsiej Equanimitas Rycerskiego Stanu układowai moie,
gdy powrocivszy się ad Officium Legum do Izby swo-
iej, a naradzivszy wprzod y porozumivszy dobrze de
modis et medijs ratowania Oyczyzny, Gmiecie in unione
animorum postpuie przystepowai zechceiaz z nam,
po utatwionych wszelkich trudnościach metam prope-
rando ad unam zgrywaj się z Senator/ky Izby in
termino prawnen prascripto do Zakonczenia teraznieysze-
go Seymu, ten zas sam tylko jeden naytrudniejszy y
prawie niepodobny do utrzymania zdaić mi się byde
na tym Seymie interes, chciwi widziei umocnionę Rzecz
pospolitę Licznieyszą Wojskiem, nie postanovivszy wprzod
Augem Militarium Stipendiorum. Dlatego od Hey Matery
nayıerwey za częby potrzeba, do Ktoey przedkie utacnie

85
nia byłyby najskuteczniejszy Sejcie Prowinyalne Chłabo
zenia ad mentem Woiewodztw fundi securi ac permanentis
in perpetuum. Temu zaś wydzwie się nie mogło, że ia
kom sławnych czasów stychował, y swiecie od J. M. Pana
Marszałka Sejmu terażniejszego został informowany,
Wojsko Rzeczypospolitej ad numerum czterdziestu osmiu
tysięcy przestym extendebatur, a tylko pięć Millionów racii
stament sufficiebat, a teraz y połowy go nie widzimy,
a Solucya onego ma excedere summy siedmiu Millionów,
stufina by rzecz spytać się o racyę tak znaczney lubo przy
większym Rosie Wojska disparitatis. A ta Aukcyja albo
podniesienie większego komputu Wojska, zdaje się być
tak stupnie wryskim Rzeczypospolitej stanom wielce potrze
bna tam quo ad mantentionem Regis Authoritatis quam et
defensionem Legum ac Libertatis fiat, lecz powinniemy
uważać przy erygowaniu onę, ut conservetur antiqua forma
Reipublice, mając iż pro primo objecto przy każdym, czy
to Rządow, czy to sit nowych stanowieniu, która zupełnie
przy terażniejszej Aukcyi Wojska zachowana będzie, kie
dy myśleć o przyczynieniu opuszczonego w Audytemskim
Autoramencie Solucyja y o Pyskim nie zapomniemy. I
taci jest wierna Rada moza ten szczerzego Serca senty
ment który u Tronu Pańskiego W. K. Mui przy Konkla
zji mowy moiej zupełnie składając Submisyj, menta
dobrze zastużonych Toza et Sajo tam Senatorio, quam
Equestri Ordine in hac Republica Civium tace W. K. Mui
przypominam, iako to najprzed. Imi. Biskupa Luckiego
a przeszłego Kamienieckiego, Imi. P. Woiewod. Sando
mirskiego, Imi. P. Wod. Kiejskiego, Hetmana W. K. Imi.
P. Wod. Podolskiego, Imi. P. Wod. Smoleńskiego, któ
rym tu przedemną na wieczyszej Sejcie przestę Imi.
Biskup Kamieniecki do sławnych zastuż w dyż
mie nowe ztęczywszy merita addens aurum auro, reddidit
Iustitiam enarrando przed Majestatem W. K. Mui y Rze
czypospolitej y oraz rekomendando Dobroci Pańskiej pra
ce, Rosła y tak wielkie starania circa mantentionem
tranquillitatis publicae na pograniczu przez zabiegania tu
multum, uspokoienia niespokojnych gton, y nawracania niekła
nych y zjezrikow Status ad Dominum tak skutecznie
y doskonale

56
y doskonałe słowy pomienionego Jmci X. Biskupa mo-
wie, że percutientes pectora sua revertebantur, iam bene
conversi ad propria. Jest za co dziękować pomienio-
nym Jmciom Władom y oraz tymże Jmci X. Bi-
skupem rekomendować Justitiam Distributivam W.K. Ma-
j. P. X. M. ponieważ za tak znaczną Rzeczpospoli-
tej przysługę, godni są y podziękowania naszego y
Pańskiej rekompensy, tych zaś co to turbatam chcieli
widzieć Republicaną przez zto Intencyę y niegodzi-
we Praktyki swoje, godziło by się redarguere de pecca-
tā, gdy by nas był wstydnie zabiegając ośmi im.
portund questionem wzwyż pomienioną pobożny
Biskup y quendam czuły circa ovile suum progra-
miczney Dycezyi Pasterz, lubo sub figura sam nie
informował, że to ci byli, których już nie masz, kie-
dy induendo novos homines conversi od zacych Władom
Ka muriał przynieść pociechę pełnemu Klemency
Dobroci y wspaniałosci Pańskiej W.K. Mei sercu
y oraz Rzeczpospolitej Stanom radość y Konsolacyę
ten już nie raz odesłanie wspomnioty zacy Biskup
gdy w remonstracyach swoich tak iawnie pokazał
ze W.K. Mei Laskawy Pan y Ociec tej Oyczyzny. Nie
masz już żadnego w wolnych Poddanych a wiernych
synach swoich, który by miał być z Filij pendi-
tu das znaydziesz dignos mercede, co u dobrych
Krolow, których wstępkich W.K. Mei superas clemen-
tia ac benignitate zwykło bywać, poczytane za na-
pięwszą w panowaniu szczęśliwość Regum felici-
tas subditorum fidelitate mensuratur, illud feli-
cium elicitur Imperium, ubi potestas Principis so-
lis in cives beneficiis amoremq. populorum exten-
ditur. Litem Władom y Powiatom naszym wierność
Ku Panu swemu, taż wierność y Woytkę utruię ge-
tis gustans dulce Imperium W.K. Mei y pragnę-
wiedzieć zawsze jako najszczęśliwsze W.K. Mei Sukcesor

nie może nigdy pod żadne podpadać cenzury, a wielką ciarą
niewspólnie cierpieć Królowi musi; Kiedy particularium delicta
tychże Władztw lub Wojska generalitati saepe mendent attribui
i fama. Nie powinno to za sobą żadnej ciągłej konsekwencji,
ze który z obywateli jednego albo drugiego Władztwa
chciał popełnić, lub już popełnił, iaki prawa przecisnąć
dostęp, żeby toż Władztwo całe lub Wojsko całe miało
do tego implikować. Wierne Władztwa, wierne Wojska, Pa-
ni y Panu swemu, Apostołowie wierni byli Chrystusowi cho-
ćeden zdradził. Le zawsze są miłosćmi goręcej ludzie ze sto-
sici, ciarą bardziej z umysłu słabości, jednych zbyt ma staro-
senectus ipsa est morbus choragłowa, nie zdrowa y Rada y często
się trafia że delirant senes, druzich młodzie ptocha iuventus
et ventus puste głowy lekkie y Rady, pierwi nie wiedzą,
ci nie rozumieją, co czynią, wołamy za nimi wstępując do Kro-
la, Pana y Ojca Naszego słowy Chrystusa, Pater dimitte il-
lis, non enim sciunt quid faciunt; aia wracam się do sta-
ru Rycerskiego rekomendacji bene meritorum in ordine Cy-
stri, przypominając łascie WK. Mui. Jchmów P. Marszał-
kow przyszłego y teraźniejszego Sejmu, iako też Jchmów P. P.
Przewodniczącego Trybunatu, Jmci P. Oboźnego Litwy, ablegata
do Rosyjskiego Dworu, Jmci P. Stadnickiego quondam do
Ottomanskich Porty ablegata, Jmci P. Starosty Oświęcim-
skiego, Stobnickiego, Jmci P. Starosty Wieluńskiego
y Jmiami Kallejaski Postami Władztwa Krakowskiego
Jmci P. Stoliczka Sanockiego dawnio Joga sągō zastu-
nego, Jmciow P. Postow Władztwa Sandomierskiego, Jmci
P. Postow Generatu Ruskiego, Jmci P. Starosty Kara-
czkowskiego emeriti, Simum in Patria Civem, Jmci P.
Benoezo Instigatora Koronnego. Kiedy zaś N. M. Panie
swierzeł mienią Jmciow odemnie wspomnianych WK. Mui
y nayniższ poważam się insinuare submissy, dawniejszym
Jmci P. Wewłę Poznańskiego zapomnieć nie mogą, sup-
plikując Majestatowi Pańskiemu WK. Mui, ażeby za
skawym okiem wystrawdy y na wielkie zastugi y li-
cine Potomstwo Jego chciał go dobrośliwie posilić przy-
słabości chorzącego zdrowia, pane bene meritorium, Jmci
P. Kuchmistrza Kor. także wielkie mienią przypominam
WK. Mui

W. K. Mi Klemencyi. Samego zaś siebie nie wle-
dząc an vim amore vel odio dignus recommendare
nie smiem, Staję zaś szczerze Ojczyźnie mojej
przy nie naruszonej nigdy ku Panu y Prawu
wierności, iako Dawida zwykłem tak y za-
wsze pragnę nulla dona, nec potius poscens
contentus solo pro Patria probo labore.

Słowa podnoszące Łaskę przy Zagaśnięciu
pierwszej Cęsy J. W. Smi Pasa Czesnika
Koronnego. 1740 a

Opatrzna w Rządach Świata Polskiego J. K. Mi do-
broć dla dobra Pospolitego Konsolidacyi, dla obmyśle-
nia Salusze Ojczyźnie bezpieczeństwa, i nazi z przeko-
noscii Słobicy Pańskiej a longie futura, z przeszłych przy-
sztych rzeczy Konsekwencye, nie mogła doskonalizacy na
utwierdzenie publicznego szczercia wynaleść reperacyi, post-
tantam przeszłego Seynu iacturam, iako przez złożeń-
terazniejszego, podaży całej Rulitey do zbarwiennych
obrad sposoby, które zwykły miły Sprawować y utwierdzać
Narodowi cichosć y bezpieczeństwo, w ozdoby ułożowane pra-
wa utrzymywały posturze: Dać iak mowię czas nowy aby
z ciemnej chmury, y posępnych obrad Seynu przeszle-
go obłądów, na jasny wyszły, Iby naszej terazniejszej Kon-
sultacye widok, czyni sporobno, abysmy przepragnione
Zgódze Ojczyzny, orzekiwany nariciłi pocięch wyprawa-
chraizę na trakt y gościznie właściwych praw, narzecz
Niechże tedy z tej publiczney drogi wszystkie umykaliz-
sę pospolitemu Prawu, Dobru powszechnemu zastępy,
Niech się wesprze Seynu terazniejszego struktura, wziet-
nym iak by hāmieniem, prawe o porządku Seynowania
ciękuacy, zatożmy do tego powinny dla przyszłego pa-
ciech zbioru, z wyboru Ciem y Włotw Wmianow do si-
bie dobrze zkoncentrowany Konfidency, a w Bożu naszym
nadzieia, że przez nierozzerwane ogniewem iednorodności
serc naszych spoienie, przez założenie fundamentu iedno-
trzymizcy, Harmonii, y w opoteczność nierozdzielnych od
siebie sentymentow, Seymora przykładowych wstawione dawno

od Przekonanych naszych wroci się Jmiej Narodowi szlakiem nieregularnym,
rzeczywistego zatarcia przywróceniu y odnowieniem Stawu, z Kotatanką ro-
znych przygod y koniektur obrotom, w szerszym y bezpieczniejszym
ustanowim Oczyszczając stanie, Którym my Sejmanami do tych
czas nie tak wspierali, ale bardziej iak mogli tatali, tla-
go y niedziw, że się Jcy w różne a nowe według przybieraię y
Przestawiać nie raz przychodziło mody, mody ewentualne Sejmy prakty-
kując, Konia czasem rad w początku szukać. Wępie teraz czas
jest nowy ut demus initium consuetudini meliori, filum prio-
ris abrumpendo. Stawmy sobie na Konia świeże Kwaśne Pa-
rzyckie niebezpieczeństwo, przy rozciągającym się od rian poga-
nicznych zapale, zważmy co to będzie bez rady, siły y obrony. Co jest
Dawaj Fortuna publicum na jedną tylko tatorum nostrorum
dyskrety, które padotem placzu Połole założysz, prawie iak
lachrymarum libertatis vallem, nie maie nec in velle nec in po-
posobności żadnej do ratunku, zostało w myślach naszych super-
tatis crudelibus w największej Kossyści samo zadumienie, Kiedy
przez podług Stanu Naszego sytuację, z drugiej strony Kraiu z nie-
matą nie tylko Boga porwijemy, Orob obelg, ale też z poni-
żeniem z niewagą samej Świętoci Boskiej, z Paradyskiego kon-
wentu, ledwie na Ziemi. Polskiego Świata nie stało się w Praktyce
prawie nowe Paradisi inventum. Owo zgola o! wiekami stępcia szere-
siem Kwestia Oczyszczona! a Kiedyś Domina Gentium, Princeps Pro-
vinciarum; staiesz się teraz Legionum Gothicarum, non legum Patriarum
officina, wolnym do przechodu y wychodu Każdemu Domem, słowem
mowięc: Inatorum omnium baratrum, seges turbaram, et Regni
Trajani, vere lamentabilis Jonago, że prawie mowić do Ciebie
mowięc z owym nożem Rzymian z adziwieniem: Vel hinc iam
Roma non est Roma, vel nos Romani non sumus Germani! a
czai by już Kiedyś Kotwick w tym się obaczyć uspięnym niepa-
mici letargu, nie spuszczając się na powód dalszy y dyskrety
szczęścia Naszego. Najobszerniejszym Narodom, a jednak wi-
dziemy z częstą dla siebie praktyką, że Fortuna, bona sua tem-
poranea et successus non prodest mancipio, sed apud quas gentes li-
bet, et quamvis libet illa deponit, gdy zaś widzi, że co data
iak tylko w iaki depozyt, w Driedziwo obraca, y stateczną
zakładając szczęściu y sukcesu Poczesną, czyni zwykła od jednego
do drugich przenosiny, Ktoż wie iezeli, przez tę zachwytę na-
szę w szczęściu przy nieregularnie, a przez Jcy natury niedo-
tek, ostatnie nie Krysli y nie terminuje do upadku, y bliskich
obalin Narodu Naszego domiany, bo cokolwiek sąmsiadom na-
szym, wolnym quondam Narodom się stało y nam stać się może, nam ardua
quamvis Roma fuit, capta est tamen Quirinis. Należało by tedy elali
envis caribus

90
Enni casibus, nostris prudenter cavere, formisq. y
nie przerwane cła Oczymy w tej Jybie na drugi dzi-
siejszym chasto, non plus ultra; Niech się tu ostatni cel
y meta przeszłych stanie y zatamie przez strukturę
teraźniejszą nieszczesliwosci. A teraz za ubezpieczoną do-
tych czas całość Rplitey Naszey, wielowładney Boskiej
nad nami podżykowawşy Prowidencyi et votivas Maie-
statowi Jego zawiesiwşy tabellam, je przy zatomney Chre-
scjanstwu tragedyi, tę od nas dalszą, a nieszczesliwszą
jak pożaru Powiesnego odwróciła y ztrzymała scenę: Oraz
J. K. miś debitem otrzymaney spokojności oddawszy latrām,
ktory wżigwşy na przeczorny ster Oczystą tej Rplitey Nawe-
nie tylko od przykrych burzy y zamachow uczynił bezpieczny,
ale też od wszelkiey przeczornosci swoż wzruszając się
oddalił y umknął nawałności. Na ktory dzień, choć bez-
względnie w rękę smoch znajdując się, bo iuz in arido sta-
rey Łaski radi, radio jednak solis et solis Maiestatu Pa-
skiego Dobrodziejstw tactu, ożywia się y ożywa z powiną Ser-
ca Oycowskiego recognicyą, ktory złączmy wżyszy na od-
wzick tej nad nami Opatrzności. Prezentujemy Serca Na-
sze pełne rewerencyi y uszanowania; utwierdmy niewru-
szone serc libertatis, z sercem Majestatis powinnowactwo,
aby to wpoione od wiekow stało, coraz wiskrze miłosci
Miłosci iedney recognicyi z drugiey strony zawsze zabu-
rac mogło incrementa. A teraz gdy ad electionem przy-
chodzi Nowey Struktury Nowego Architekta, y mocnię się
go do tej Łaski Rzeczy, poki iednak starą tę podnieść
się godzi, chociaż iż in elingrem et passivam cążę, ad voca-
les iednak ozdob Oczymy dignitates, na uszanowanie y po-
winę Wyboru Przewieşt. Wskaz, iem Wmianow adoracyę, nale-
ża godności Jch apprehensio wysłka słowa, y dobyć głosu po-
dżysthin Wm. i sigillatim Kaźdemu obserwowany szczerze
poswiecając ustuz smoch Kaźdemu z nich na Kaźdem miły
sumobowizki. (A te oswiadczywszy, y co prawo powinności
y ludzkosci smei chciato uczyniwszy, teraz co prawo po-
spolite o porządku Ceymowania smei chce y po nas zę-
da postępując robotę naszą a summo sumendo Principe
Principium, in Nomine et individual Triadis z Kaź omnis
perfectio winika powinna, zacynamy.

31

II

Propozycja od Troju, przez J. Mei i L. d. K. n.
Cezara Wielkiego Koronnego, na Sejmie Wal-
nym Warszawskim 26 Jonabris anno 1740 użyciu.

Jako J. K. M. P. N. M. Każdemu Wódzowi w szczególności
buncel deliberatoria podać iur. raczy w Instrukcjach. woli
na przedsejmuwe Sejmiki, tak teraz zgromadzonym Rplitey
Stanom skompendiowane we trzech punktach podać Propozy-
cję, czego za Panowania swego wodzić to Stałone Krole-
stwo, uxorisdictione, Pace, Securitate, Abundantia.
Wkrótce zaś J. K. M. P. N. M. insinuate raczy, że jako wsi-
stkie Partia, servato ordine uigent, tak też jeżeli cięta nie
będzie obserwowana Prawo o porządku Sejmowania C. 1690. 1699.
& 1736. nie będzie można ani Rządem, ani porządkiem ratować
Cykliczny. Zalecać tedy instancjonalnie raczy J. K. M. P. N. M. aby tho-
dzeni Postowie regulam praw tych pro Objecto insinuatam
chcieli mieć dawsze przed Oczyima quod iure statutum est, ne-
cesse ut adimpleatur. Powtórze preliminarze J. K. M. P. N. M. zaleca
Stanom Rplitey, jeżeli które może być większe prejudicium
Wolności, iako gdy na tych miejscach, gdzie najwyższe powin-
no być bezpieczeństwa na Sejmikach y publicznych Obradach,
nie tylko często nulla securitas libere sentiendi, ale też nei tute
comparadi; częstokroć y sama powaga Senatorska będzie zdeptana
wstąpić czy ni, że dawnym y ostrym prawom o bywaniu Senato-
row na Sejmikach, nie stać się zadość; przez co publiczne obra-
dy nie odprawiać się im illa dignitate iako powinni, ale w tu-
multach, hałasach, nieporządku: I iakoże ona tedy miała Mater Konfu-
zya, bonam prolem wydawać Consilium Maturum? Zyczy J. K. M. P. N. M.
iako we wszystkim pragnący dobra pospoliczego, ażeby temu medij obviare sufficientibus.
Przystępując do Punktów Propozycji, co należy do Pokoju utrzymywania
ten zwyczaj z postroinnemi Krolestwami manuteneri przez zgodne
Agreement, dobru Kointelligencyę z ustawiczną Dworow z Coby Kommu-
nikacyę; należy zaś evitare na pograniczu zażargow y naparci y
utawiać indidatę zachodzące ~~Kontrowersye~~ kontrowersye; co utrzy-
mać y ubezpieczaić można, czyli przez Kontynuacyę Konferencyi z
Ministrami Postroinnemi, czyli z negocyami u Dworow przez
Postow swoich, iako też y przez Sędziów pogranicznych: Dla wiel-
kiej okoliczności etiam de novo emergenti wynikających J. K. M. P. N. M.
rad będzie wiedział Zdania El. M. i. ażeby z Ministrami postroinnymi

Monarchii

Monarchii realsumowane były kontynency według Kon: 1726 1736.
 A że cześć o sobie mówić możemy *par, par, et non est*
par, więc Republika w podobnej zostaje sytuacji, gdy od
 nie których przegrody jeno, a Wojny nie chce, trzeba żeby
 zgromadzone Stany *deliberent subter modis et medijs* jako byśmy
 nie przymy Pokoju tylko jmięciem, ale i rzetelnemi po-
 koiu tegoż mogli się cieszyć zawsze skutkami.

Do drugiego punktu *securitatis* przychodzi, jako ge-
 neralne jest Wzrost *Votum*, podniesienie Komputu Woj-
 ska, tak najpierwej należy obmyślić punktualne
 płacy nie zawodny sposób, bez którego ciężko zo-
 nierza in *disciplina militari* utrzymać: nie tylko zaś
 myśli należy o Wojsku propter *securitatem* Republiki
 ale pograniczne Łamki y Fortece, Cerkazy, Armaty,
 amunicyje, wykupienie pogranicznej y najlepszej
 Fortecy, którą ma Republika Elblęga, zabieranie uko-
 nienia poddaństwa na Wotowszczyźnie y Ukrainie
 potrzebują *attentionem* Republiki Stanow, et *prompta* misie.

A tak gdy Królestwo ab extra spokojne, gdy w Królestwie
 będzie każdemu ab extra bezpieczeństwo, nadzieia w Bogu,
 który jest Dominus *Consolationis*, że to Królestwo przy-
 chodzi będzie do kwitnącej pory, y złote przegrodzi
 wieki za Panowania J. K. Mei Pana W. Miłostwego.

Do czego gdy jest *Spiritus Principalis* handlu, Com-
 mercia y ustawiczne monety, więc J. K. Mei P. W. M. jako na wszyst-
 kie okoliczności względem maszy, zaleca usilnie Stanom
 Republiki, ażeby na to wszystko co wypadło z Klubu da-
 wnego porządku, *provideant* najprzód medelam, a potem co
 by zbawionego mogło *imaginari* do tego końca *provideant*
 medla. Do handlu potrzeba Kupców, temi potrzeba osadzać
 miasta, ale gdy te coraz to bardziej *vergunt in ruinam*,
 zaczęły należy y od ubezpieczenia miast. tam *deposita* tow-
 rów, tam różne manufaktury, tam konsumpcja *Victualium*
 tam Kapitałów y kredytu centrum, a śmiało się mówić może
 najgrantszyjsze Republiki y w Pokoju y w Wojnie *Præs-*
idium. Te miasta że y w Pokoju nie przychodzą do siebie,

dwójsta jest rana, nie maiz zgody y porządku wewnętrznezo, ab extra zaś przez depaktacye, przez odbierania sposobu do życia żydowskiemu wynalazkami, przez protekcyę, przez ino nerowane dżugami kamienie, przez lichwy, które insensibi liter jako piliawki wysysaiz do ostatniej krwi krople, przez niebezpieczeństwo przejazdow dla wygnanych Celi y mył, musi szę co raz bardziej upadać, czemu wtyżkiemu zabiezeć nunc tempus acceptabile.

Najpierwszy strumyk tego wielkiego niby morza publici Commer cii; o które to inżel Państwa tak wielkie prowadz wyży, jest moneta tanquam mutandarum rerum ad aequatissimum adinventum; Ta już w Polsce zagineta, na Złocie strata y niewygoda wielka, srebra arcy mało, y to nie dobre: bo na po granicach często przez żydow ad ulteratur moneta. Mamy skarb nieprzebrany, którym Bog y natura Polskę opatrzyta, ale huius Thesauri absconditi nulla est utilitas. Więć na otworzenie Otkuskich gor na weyżnienie penitus. Dlaczego za ginety? y jak ie do dawnego przyprowadzić porządku? po trzeba Stanom Rzplitey providas przed się wzięć Mensuram. Jako też na otworzenie kniecy, bez ktorey żadne nie iest w Europie Państwo, tylko sama Polska na swoim nie chce się znać pożytku; co iest et contra Regulas Regnandi et con tra auctoritatem Regnantis.

Drugi Commerciorum Strumien consistit na bezpieczeństwie za granice przeiezdżających kupcow, należy nie tylko Secu ritate na gościncach obmyślić, ale też same wolne go: scince prawem opisać, tudzież y Depositoria Towarow wyznaczyć.

Trzeci Commerciorum Strumien, sz manufaktury, Których ie w Polsce nie mamy, więc też wszystkie Pieniądze za granice wychodzą, gdy niżka Ładzei na sobie nie no: siemy, która by w Polsce była fabrykowana; a tak qui quid acquiritur non retinetur, y nasze Intryty do cudzych krajow wychodzą, sziadow bogacz.

A że iest o Summy Neapolitańskie zagraniczna Preten: sya, więc sz J. K. M. P. Mory szlowski Stanom Rzeczy pospolitey takkowie przypomina.

W tych tedy wyrażonych Prokazyi Materiyach wyg. 9
Dziękuję

25

H

Mowa Jmci Pana Kasztelana Betskiego
Miana w Schowie na Senatus Consiliu 27 au-
gusti 1739. do

Pod Tatarskie kopyta y Moskieskie stopy porzuciwszy Fortunę
na zawołanie Wkmsi z postuszenstwem ochotnym, na ratunek
Oczywisty z wrodzoną y z przysięgą powinności na podziękowa-
nie za Łaski Wkmsi z powinną wdzięcznością pospieszam.
Za które gdy mi ^{dawniej} pomyślny Seymu przeszłego sukces podzię-
kował Wkmsi nie pozwólił, na tym teraz miejscu, na którym
przed dwiema laty, smie na ten czas nad granicami Tatarskie
mi uganiającemu się z atakami krzesło wakujące Wkmsi
P. M. Mitosuiwy dał raczyć, z najsłodsza dziękując adoracyą, y lu-
bo nie chęć stownym podziękowaniem Łasce Pańskiej wyśłownywać,
so raz więcej dziękować Panu zawsze miło, zawsze oddzieliwać, ni-
gdy dożyć, ten sam prędkie niedostatek, nad który śmię więcej
nie może, wiernie y szczerwie Wkmsi na całe sakryfikując
życie. Dziękując zaś Mitosuiwy Panie za honor mińdany niemożę
w hieruszej mowie zamierzyć, zadłużonego u siebie Wkmsi po-
dziękowania, za godność Kardynałską Xciu Jmci Biskupowi
Krakowskiemu konterowaną y całemu Królestwu przywróconą ordo-
za co uniwersalne dzięki jako Polak, partykularne jako Lipki
z dewocją Rzymską, z wiernością staropolską, z obliawą nad pro-
moy obituigając do moich Pańskich składam, ażeby Ktos nie prozny
honoru w Augurcie miałem, o ziarno z Chleba Rzeczypospolitej
Sposobowi nayszczerniejszemu supplicując, wszak nie odstępności,
Kiedy Sa na wyraźne etatów Koronnych y Wł. Litgo rozka-
zanie jako Regent Koronny Panu na Królestwo podpisaniem Diplo-
ma, aby y Jmci P. M. Mitosuiwy na Królewczyny dobre pod-
pisat Przywilej, y na to z nayspokorniejszą Suppliką do moich
Pańskich idąc o dalsze proszę. X. Muiwy Panie ztożyciły
lub nie równe podziękowanie za Dobrodziejstwa Wkmsi w
szczegulności oświadczono w prospołitości cionąc się Łaski Wkmsi
nie Krotkiej mowy, lecz dzięków rocznych materiją dając, ale żeby
nie przedstąpił publicznego oczekiwania z naysłodszej Rady Kra-
cam mowę y słow do Kształtu nie dobieram, w dodatku ze wszystkich
praw y orzodok Rzeklitęj, Konjunktura terażniejsza, zelaznego stylu
potrzebniejsza, w próstwie słow powiem, co wrodzona wierność y
Sumnienie przysięg obowiążane dyktuję. Nie pozbędzie Replika obywateli
u siebie Rządów, nie pozbędzie Woysh potrojných gosciny y Pa-

nowanie

90
nowanie W.K. Musi być niebezpieczne byz nie może, jeżeli Wojska
nie będzie, a Wojska byz nie może bez Seymu, więc o Sejm
iż napredley potrzebny do szeregowności tylko Aukcyi Wojska
W.K. Musi uprzedzam; Ale o iżki Sejm W.K. Musi prosić, iż
Ka o Seymach opinia, iżal y wstyd słuchać, nie tylko mówić,
żę, Sejm w Poliszce nie stanie dla potrzeb Domowych, chy-
ba dla interesow postronnych. Ja temu nie wierzę, potrzebne
są jednak ostrożność iż dowierżanie, rozumiejąc, że dale by
mi się ^{przez} takowy Sejm przyczynie Wojska, przez iżkowy iest
umniejszone, nie wiem domowic, przez niemy Sejm, iżby
nie uraził wolności, ale zdaniem moim nie urazi się Wolność prze-
to, na co sama pozwoli, szczerliwsza będzie Wolność, gdy się
dla niej wiele uczyni nie nie mówię, jeżeli wiele mówię
nie nie czynię. Wycey rzekę w ten czas dopiero poznam wol-
ność (ktorey ja nie wiem gdzie teraz szukać chyba u
gosu w Poliszce) Kiedy nie będę miał przed kim o sto mi-
do schowy schować się, ale z kim za granice Polskie naie-
znikow gonić, Kiedy Wolność mochniejsza będzie, od swey
woli domowey y od obcey potencji, Kiedy równość y spra-
wiedliwość postanowienia Seymowe obserwancę swoją y de-
kacyę mieć będą. Ale gdy teraz Wolność nie z tego dla
siebie mienna, toć y wolności nie marzę, tylko na tym
miał Potencya swy wolna, opresya y chłamba Synow
Wolności, nie urażam tedy Wolności, y owszem czynię wdrę-
czną przysługę, gdy na ożyczenie Sejm przez się własne,
nie przez cudze opieki, dla pewniejszey aukcyi Wojska
Seymu nie mego życzę. A czego dla Wolności, tego dla honoru
y bezpieczeństwa Panowania W.K. Musi życzę, bo czy przystoi
żebyśmy smagc W.K. Musi za Pana, miewali nad sobą Łada Dru-
ga lub Ordynca Tyranna, czy bezpieczne Panowanie, gdy Pa-
ństwo zniszczone zostanie, a ztym dla ubezpieczenia Miasztu
y wolności Panowania y Państwa W.K. Musi. Dla obrony całego
Chrześcianstwa, dla utrzymania nienaruszoney zgromadzi-
sazni, y dla ukontentowania samych ze wojujących Zgromad-
przez zdolną medycę Sejm y na nim Aukcyę Wojska iest po-
trzebna, o to na pierwszy Punkt W.K. Musi prosić. Na drugę
pozycę W.K. Musi chyba nie palak, y nie poddany by W.K. Musi
żeby nad nie dotrzymaniem dawnych W.K. Musi deklaracyi, y nad

97

rogim zniszczeniem wielkiego Kraini Polskiej nie zabolał, gdy iednak
Chrześcianskich racye progresow y sił niedostatek gniew temperuie,
y zemstę, tamci, abiegay e tym czarem a racye nie ustaję Rery:
denye do Potencyi Samsiedzkich, abyś WKmci ekspedycowat suppli:
Kusz, Ktoży rezydenci o Krzywd y szkod uczynionych naterzyt, Rety:
takęg upomnieć się, o dalszą powagę WKmci zabiegai maiz.
Na zuchwały zaś proceder Samsiedzki pierwszy sposob Rzymu y na
nim Auksyi Woytki do iak nayprzedszego rekomendacę skutku.
Na wszystkie zaś Propozycye od Tronu WKmci podane, nayosobli:
wstę y uniwersalny do nos WKmci daj sposob, przytomności WKmci
w Krolestwie swoim, będziemy z częstego widzenia WKmci zasobie we:
seti, z Respektow Pańskich nasyceni, z Majestatu bezpieczni, stan
Szlachecki będzie miał nie przerwane zmiwo honorow, mieyski, ku:
kiecki pożytkow, pomoze Rerydencya Pańska, upadłym miastom,
Raturcom, y Zamkom do Reparaacyi, Wsiom do zarobku, Poddani
Kochac, Wreprzyiaciele baci się kogo będą mieli, Stowem wiele do:
bra przyczyni Krolestwu Krolewiska prezencya, y o to iako nay:
wipkose Dobro, bezpieczeństwo, y uszczesliwienie Rbly, z zdania
mezo a z zdania serca prawdziwego naypokorniey WKmci
upraszam. A żeby Bog to dobro nasze WKmci y z Naysiamiey
szę Krolowę Jeymoscię z całą Naysiamieyszą Familię w nie:
przeliczone lata konserwował, nie ustajędo Boży miłosz prozby.

Declaratio Federis in Sacram Caraream

Mttm Sacram totius Rusiæ Mttm in altu Permuta
tionis ratificationem a Dno Oratore Se Ræ Christiani
ssimæ Mttis Conciliatoris Vicerebeunte Præfulgidæ

6 Portæ consignandas.

Quam si aliunde notum sit et Præfulgidam Portam nequaqu
lateat Fædus perpetuum indissolubile et tale inter Sacram
Caraream Regiam Mttm et Sacram totius Rusiæ Mttm in:
tercedere, et si unus ex Federatis v alibi simul ab Imperio
Othomano quocumq modo ac tempore bello petiti aut lacer
sati fuerint pro communi tutela v in partem belli alteri
Federato illati veniendum v ita impedito aut lacerato Federato
triginta Auxilianum militum Militia submitenda sint, ere tam en
visum est id ipsum in solenni permutationis Ratificationum actu
presenti

98.
prijenti Instrumento Declarare. Hac disertum. adiecta
clausula quod licet conclusa & ipso anni huius anni inter
atrumq; Imperium pat ad certos annos restricta, inita
verum eodem die cum sacra totius Russiæ M^{te} pal^{te} per
petua sit. Non ideo minus tamen firmum perenne
manere debeat p^{re}stati f^{ide}ris in nullius offensam
sed unica in propria tutela magis robur collimantis
ligamen toties quoties p^{re}ter spem carus evenerit ab
uno alterove f^{ide}derato æque Religiose exhibendum. In
cujus rei fidem Nos Infrascriptus S^{an}cti P^{etr}i & M^{te}lis
primus alia Cancellarius p^{re}sens declarationis Instru-
mentum in eum qui super memoratus est p^{re}sentem D^{omi}no
Oratori S^{an}cti P^{etr}i & M^{te}lis Christianissime M^{te}lis apud P^{re}-
sidentem Portam existenti transmittendum propria
manu subscripsimus et sigillo N^{ost}ro munivimus D^{omi}no
Vindobonæ d^{ie} 3^{to}bris 1739 A^{no}

Prawdziwie rzetelna y dowodna relacya
o gwałtownym najeździe y grabowaniu Opatwa
y Klasztoru Paradyjskiego przez ludzi Brande-
burskich popełnionym dnia 21 Marca 1740 Roku.

Po tylu rozpustnie y zuchwale praktykowanych w Kró-
lestwie Polskim od zadney obcey Potencyi nie dependujących
Państwie na wielu miejscach przez cięścictwo Brande-
burskie gwałtownych zabieraniu ludzi, tak dalece, że
pays wulla Regni immensis exitio vacabat, partykular-
nie w Wsiach Opatwa y Klasztoru Paradyjskiego, kiedy
za prawo sobie wzięta Szymiedzka zuchwatość y własności
cudzych brać, czysci ~~spas~~ wynysłmami, czescią gwałtownymi
sposobami ludzi; do tego wcale przyszło: że obwarowa-
nym prawem Narodow Domy, ani Pleban'skie Rezydencye sta-
nowionym y obserwancyi podległym zastanaić się nie mogły

bezpieczeństwem. Na rescie rozumieci swoicy na tytu dobroci tancy.
 atk nie zatamowawszy, Sottysa Roku niniejszego 1740. Dnia 24 Sy-
 cernia wewsi Wybranowie Dom Szatecki gwałtem zkołatawszy od-
 Lony y Dzieci zkrępowanego w więzach wzięli, którego Sottys
 trzymają. Potym występek w taki nie sprawiedliwym y publiczne-
 mu przeciwniającym się procederę, z tym wszystkim Gmied. Opas-
 towski stanowi swemu przywołany pokazując dowód mode-
 sty, umyslnego postat Zakonnika do Dworu Benj. Kiego, expo-
 stulując nie tylko od Regnanta Nieboszczyka, ale też y od Li-
 zena Karola w którego Regimentcie Sottys zabrany zostac Sottysa,
 przez memoryaty podane o wydanie zabranego gwałtem Sottysa,
 z kąd od pierwszego żadney resolucyi, od Alca Lai Karola respos-
 odebrawszy, zwrócić napelnioną, żeby mu dwóch podobnych za wła-
 snego Sottysa dać ludzi, szukać u Wasyjasnego Krola Mi-
 Polskiego iako Pana swego y Ministrów Jego rebus auxilium
 lapia, gdzie przez godną osobę wzięli, resolucyę, żeby ju re-
 sentwni dążył wolne w podobnych przypadkach ludzi z Bran-
 debur. Kiego Marchionatu, zacyń to do exekucyi przywiodł.
 Brat wdrożony zabranego Sottysa zebrawszy ludzi z Opactwa Para-
 dyckiego przywołaną ścisłością do windykacyi ustawicznych gwał-
 tow y krzywd, skłomnych, zabraw dwóch Kramarzy Lublouskich
 na granicy Opactwa w Polznie do Brodicy Mianicki przeciw-
 idlać, Dnia 28 Lutego w Roku 1740. Który od Brata
 Sottyskiego y ludzi wspomnianych do Kłasztora przyprowa-
 dzeni z zupełną uciążliwością, przycięci y akkommodowani
 byli z należytą wygodą motivo przszego Sottysa powstanie,
 zamiast Sottysa, Dnia 21 Marca w Dzien S. B. E. Kł. Kł.
 Kampania Husaryi Węgierskiej, Kampania Druha Muskie-
 tyerow y trzecia Granatyerow rano siwandrani na szostę, cie-
 śli dwunastu Regimentowych z oszardami y siekierami, dzia-
 łalne, lonty zapalone y inrze amunicye z należą do szturmu
 gotowoscia marze, więcej iak Nieprzyjacielowi przywołany ma-
 nierę, bo ~~Kł. Kł.~~ żadney o sobie obwieszczenia ani rekwizycyi
 o Kramarzy nie uczyniwszy, z niewypowiedzianym iadem, na Opa-
 ctwo y Kł. Kł. szturmem bramę y inrze zawarsia wy cisnęli
 y wybiwszy, wpadli, gdzie badając się siebie Kł. Kł. tam e-
 cznego o przycięny gwałtu tego z kilku Zakonnikami bagnetami y
 paterami zramkli, drugich zbili y pozabijawali, potym drzwi
 z dachem y okna

Dalsze y okna zupełnie powycisawszy, Opactwo, Kłasy,
 Aptekę y inne Officyny sromotnie grabowali. Argente-
 ryż, pieniądze, zegarki, brązy z Łancuzkiem, Ełtyne,
 y co kosztowniejsze ruchomości, świeckim y zakonnikom
 tam odzieniu, w nie się potroiwszy na zhanbienie Re-
 ligii, pozabierali, do Karcioła wpadli tam zakonników
 kłęczących y świeckie osoby się modlące bagnietami kła-
 patającami ranili, tłóczyli, dobili, kielich wzięwszy pro-
 brzy poztocisty gorzałkę z niego pili, świece z Altarzy
 pozabierali, polwarki zplądrowawszy budła nie mało za-
 brali. Osoby świeckie goście y klasztorowi służące pora-
 nili o czym susiū acta Regni obloquuntur. Tym się
 nie kontentując się pimarunt sceleris, kiedy wreszcie Drugi
 Katarz o Cwierć mili od Klasztoru leżący y do tego nale-
 żący podobnie gwałtownym narzędziami sposobem, w nocy
 Drugiego Czerwca Kmiecia tam wzięli z krepkowanego.
 Z tej tak krótko zebranej relacji każdy widzieć może
 oczywiste zhanbienie powagi Najświątszego Króla
 y Rysliwej Polskiej, którym należy wszelkie obserwaney
 a Tributario Principe gwałtujący tak rzucać do tożsamo-
 ści, mniej uważając na poproszoną wierność swo-
 cto Domino; Nad to każdy widzieć może aurum solo factu ma-
 jorem nie tylko w party Katarnej tyłu ukrywanych
 oppressji, nie tylko in violatione sacrorum bo osob ymienne
 Regu poświęconych bezbożnej profanacji, ale też y od
 Pogan'skich Narodów obserwowanych mało bezpieczeństwa
 sąsiedzkich granic, każdy widzieć może violationem tam

Instruicja Króla na Sejmik przed symo-
 wy Sejmu Extraordinarynego Dwunastego Wierca

Od początku ufundowania tej samej Rysliwej, y w
 samych ze wolności y swobod pierwszych, któremi te-
 raz cały naród zaszczyca, Sejmy ważne bywały zawsze zwanem
 się Rad y utrzymania Praw Jdundi Parentes, y choć się

odbrauiaty, ale dla publicznego Dobra zawsze się zbawienne
w zgodzie iedności y rozdzielnych Stanow współczynnici konkludowały
niezwykły się były (iako świeżo dolendo Jato, et per alijum introducto
exemplo) instructuore rozkładać bo cum zelo boni Publici agitowane od
świeżych c'entimentow nie dependujące prywatnych Interesow pod sta:
dyskusem publicznych promouując, a co najwyższemu ogólnemu Mitoi
Oczywisty bywały złączone, y cwa Porządkow następujących za grunt y fundament
obserwowana była maxima, omne quod est, tandem est quoddam unum est.
Kazda rzecz potę trwała pożyteczna cała. Upada Dom rozstrzygać się na
dwie strony, to nie okrył spadają, integrum statat diuim mergitur,
unięta cięła zdużę rozdzielone, zgoda według samego Bożego wyro:
kon, Najgruntowniejsze Panstwa gdy się stać in se diuisa, irolan:
tur et ruant. Ale nie trzeba się z tym rozwódzić, co nam nie tyko
widoczne, ale et sensibile, ^{kiędy} po mitym Panowaniu y sposobnym, Najci
wniejszej K'roci Augusta II wszystkie stały się yciąg, niecierpli
wości, nie inna była okaza, tylko niecierpna dwójka, y niecier
ne ono brato. Nic Apollinis de vero Capt. Ażby tedy iak na
przedej przysię do tej zjednoczonej współczynnici, y to uleczyc cym
ptoma Status, ktore potrzebuie inde curationis initium, unde mali
apparerebat initium. J'K'roci P. M'wy. Sejm niniejszy C'atracordynary
ni Pacificationis za zdaniem przy boku swoim przytomney Rady
Stanow R'plitey składać raizy, y żeby R'plite in statu dubioso
funktuare przestala, velis remissę prowadzić się do pożytecznego Portu
praw, swobod, et antiquam Poloniae formam, nie chce diuidere et
imperare tej swojej szlachy chęci, dat in J'K'roci P. M'wy niepton
ne dowody na trziesiętorozeszytny Sejmie, na którym się intensatu
reliquit, a żeby był Stan R'plitey do swojej przyprawadit
harmonii y Konfideny. Co że się stać nie stało, nie w'p'ci J'K'roci
ze przynajmniej teraz peraget wszystkie stanow unie Potestas
quod separata nequirit. Oświadczę do tego końca zmienną Pro
dhi, ktorych J'K'roci P. M'wy tak przez ostatni Radę
iako też y w Uniwersatach swoich Pradecymowych zarywa y od sa
mego szlachy, Plebisy, teni regnando manu, continuare nie prze
stawa, tak delikatnie wolny Panstwo swoich piastując Prawa,
ze se aniżeli nie naruszane y daley podobnie utrzymać p
Coż mówić o pilności y pieczętowaniu J'K'roci P. M'wy a żeby od
c'asidkich Potency ucalong utrzymać Obyczaj, iak w tym w'zider egit
exubies J'K'roci P. M'wy chęć ci mogą dać vretelub Alacretion
ktory nieprzestannay D'nskiey Jego aplikacyi, wdzięczni się na
patruie, Rządka bowiem kiędy w Policie resoluca były, ktory
iakiękolwiek po sobie nie zostawia kraini uspok, y koniec se zamieszka
nie pewnie by było do tej krętozney przyprawadit R'plite pożytecz
zeby się

Jure disciplinae militaris, tak dawnej, a rzymskiej żołnierskiej, jako y nowella lege 1717 opisanej. Kopy zas swy wolne, extra Computum Militie inaybuzia sig. a' Kray ru nuzie, podobnych y Domu szlacheckiego saizdajce, tak sig po te czasy namnozyla, aby takto gwałtowny Potroci, y bezpieczestwa publicznego, rigor Penarum na takowem py latarum, oraz y znosiemi per legitimas Potestates — compescantur, Jmci P. M. M. Wyj. pilnie zaleca.

Wzrostająca Konstytucja Grodzinskiej na Seymie A. 1718 postanowionej, azaby ad satisfactionem Oyca Ch. mogła na terozniejszym Seymie subsegu, y difference. Ge. Jure Patronatus Regio, jako tez inze interweniency, aby jako nayprzedzy cum aucta Romana z intendentem waniem najzym y Rzp. R. per concordata finaliter za konczone y wypokione byty, Jmci P. M. M. provide zaleca, raz. Actus wszelkie scripta, et sanata praeiuncte Doztoieni: stwa Jmci P. M. M. R. R. y Prawom Jey, tudziez y Honorow partykularnych tykajcie, azaby z tamymi mogly aboleri y niezostawily zadnego sladu. Do zemsty y Polozego zamierzania eliminari wszedzieby powinny, przez Seymow, uchwaly.

A kiedy zachodzi Deklaracya tak od Jmci P. M. M. jako od Najjasniejszej Monarchini Rossyjskiej Czarownicy, Woysh. Ludzoziemskich, tud Jmci provide, nom. teze R. R. de liberationi zaleca, obmysh nie securitatis, placetatoru Jeyo Panxiemu, oraz et Manuteniendori Pokosu, tak aby tranquillitas publica zadnym jakusi przeciwnych fomentem upruszona byc nie mogła.

A lubo ad casus similes praeiorum obrzadzita R. R. per legem A. 1717 kiedy nie tylko na tych sig. R. R. ry by co contra Majestatem moliri albo in Jis Majestaticum involare wazyli sig. naznaczyla, ale tez sub vigore legum wszelkie z Gostronnemi korrepondencye, Wyziedy za granice in damnum et prejudicium Regis y R. R. zabronita, iednak zeby to y na te kazdy

z wyro. Seymie

Wym. Sejmie' reasumowano y obstrżono byto JKM. P. D. S.
za rzecz potrzebną uanail dia utrzymania Lepetnego Pokoju.
Zaczęta z Mayiapi. anow. Jydniz przez Panowanie nie raz
ad mentem Konstytucyi 1726 z Ministrami Gnabney Konfe-
deracyi negocyacya, usztydem ułatwienia ei si Traktatorow
ciuszow, iako tez za occasione rozmach koniunktur wygnitai-
ach interwenieneyi aby ad effectum przyprowadzona byda
mogła z utwierdzeniem cagnisiozhicy Prusazni JKM. non
kostremi Stanow Rzplitey de liberationi Zalecai racy, aby
przez renowacya dazney z ty Potency, iako z inimi pogra-
nicznymi z ktoremi feliciter zakonczono y Konfederacye
cointelligeneyi, non involuendo w zadny Wojny Rzplite ab
intra ~~grata~~ prwata et ab extra byda mogła secura.

Jako zas JKM. P. D. S. uoilnie stamoz zeby a corpon
Respub. Ładna nie odpadala Prowincya tak y dystryktow
Kurlandkie, y Semigalskie, secundum facta subiectionis ei
Jura et formam regiminis, aby in posterum zostawaly et
ne a corpore Respub. avestant JKM. P. D. S. w
Woiwojewództwo Zalecai racy.

Chyba takze aby celerior cursus byt Institid w C. S. J.
JKM. zadawnych Koronnych skrocenie Procepu et Reap-
sumptionem Ordynacyi takze Sadow JKM. P. D. S. w
by. z. potrzebny.

Juznionum Regni w Warszawie ad Jrens in custodia uro-
dzynego Podskarbiego Koronnego z adw. et rezultato JKM. i
przytomny ora. teh czas Rady dispositionem iakie dalze ma
byda obrzadzanie JKM. P. D. S. che miei explicitum sandom
Stanow Rzplitey.

Naznaczenie Komisji do z gnuwentowania Archivum y me-
tryk utruzy Gentis et ad repetitionem rozynek publicznych
skryptow Wyptrzebnych Rzplitey, a w Part. kularnych Do-
mich konserwowanych, tudziez obmyślenie certi fundi na be-
speczny y prazdny Actum Publicorum konserwacy JKM.
P. D. S. Stanow Rzplitey insynowai racy.

Juzt Koronnych y Woi. Litt. abominabilis Desolatus aby resta-
nari mogła, tudziez catego Prolectura Commercii JKM. nie ty-
ko Paternam do tego che adhibere Sollicitudinem, ale tez mo-
tot et media ad eum finem Stanow Rzeczypospolitey edquiril.

Dezolaacya d. 1726

102
Kiedy porządek Symowania Konstytucy utwierdzony Al.
1699, ad amicum obserwowai beda obligowani.

A tak *HM* *P* *A* *N* *S* *W* *S* *Y* *C* *I* *G* *E* *P* *R* *O* *S* *P* *E* *R* *O* *S*
cepus Abadom przy sztytn, sam też, ze swej strony wszel
kie aplikacy y ułożoniam Krolewskim do tegoż kom
ca concurrere nie omieszka.

Kopia z listu J. A. J. J. Prymasa na C. E. ym
pisanego.

Jako tenet ty R. P. lity niebezpieczeństwo y jak w gory
funesta rescentia wewnętrznego naturalu, dozwadziły
smutneki probami braci ten czas który nam kłopotli
wie zniknął niechętnie bez wawy y bez skutku Intency
tych Ktoro dla dobra propositego ekwilibant et alternaban
tur smutno y zatorno wprostnie kłopotli ordynaryjne
now grandem iasum a dyckaznie perniciosum; gdy b. tak
skoro postępowata zawa iak na sigiaworancie iatality w
przeclownych sercach intensa. Dawno z dykazy naszy In ferd
videretur Tora ale Bog zastopow w wielu razach y orzwy
niebezpieczeństwach cudownie utrzymuicy Jcy dobro y calosc
salwue Jy y teraz gdy in l'icaria tu u Was sua Potestate
postanowit takieja zastopow dla Ktorogo Wielkiego knienia
walecznych cnót y dzieł przykładney y ledwie w innych
lask pamietney ku temu Krolewstwu Jatosci cuncta nostra
tatuwiniko recedunt y choc sami vehimur et ducimur ku
upadkowi upać nie możemy, sic tempore Augusti Augusti tem
pora nostra. Probowat ten zaskawy Pan rolnych sporobowal
bene faciendum R. P. lity, nie unikat nigdy tego to co dla
niey nalezalo, pokazuicy ze tak smile dla dykazy Regis unus
iak Regis honor wydarowat wedlug obisu Prawa Ordynaryjne
C. E. ym, ziezdzat nie uwazaike rda delikatne Litowie swoje do
Grova, choc ei aetle tam adverso chorobami znacznemi zra sine
ca gdy z Lawodem publicitnym in vanum laborabat. Na osta
tek wymyslit Jure sibi concessio y postanowit C. E. ym, Litaw
yiny przestę, tentuicy media Ktoroemi by mozt iak nas
niey Krolewe R. P. lity, velut optimus medicus z wielkimi
formant et constituent Pharmacia. Ciesze Jymu sigi generalu
wazy sigi z tego nayprzod ze tak vigilat Princeps pro do his
a potym rolnu

a potym rozumieć ze iui efficiemur Beati w swobodach
 deszcz tutej et immobiles wronęte deuri et considerabiles pro
 cioko Przywidyum nas samiadom u iezrze kinywidzi chęty
 w tym Naszym z naydowaniem się bez sit u wszelkiej Opatrzności
 ci quod sunt secuta miasto wspomozenia tej Opatrzności dese
 padstabiacy u sita san w Nawach swoich cniacy pokazy
 się peioda peionibus gwy oblita cymowania po dawnemu pro
 maitate postposito glosu wolnego Authoritate ca ca ku Dobu
 wlamemu swojemu Opicite chędno ten ze Sem traktowai
 y iui go zaczynano illicitis po Kontradyskuz Preliminaribus
 nie rozwożę się z moją własną Deviorum Treacy, bo iako te
 buti razdemu iawnie, tak Wolnomowdaniem przez Jhmewi
 P.D. Postow donierione na samirach Petationum iezeli im
 gzie nie stawał et veritate in Ore metus bo sita Jch
 in Congregatione sua byto pro Iustitia et Iure nie mator
 et Contra Iustitiam albowiem po uharakey innocenter a bu
 des crudeliter wolności po miatyel w brew Blackeckiemu
 nie porwałam Prokach adwazali się nie Ktory Deptai Pra
 wo Anni 1717 z iaki Krwi i Fortun Naszych stracy
 wiadomo kazdemu postanowione y importunowai Majestat
 arymyslong od Dłtety Ktorym dula sunt Jura mocą częty
 Mysteria Paui et Belli wakuie rozdane byty sub agita
 tione cymu, choc nim zaraz zwai się nie mogt, ani po
 wasi miei zadne iak mgiko przeciwko niemu licie ca
 le illicite Bog sadze bęzie pozwolc niechcieli in equali
 zasladatycym wrystkim Characterem. Czynt to aclus an
 bientium Ktorych Serce y myśli dla Rzeczypospolitey na
 Rocy velat in cydio lapide Ktaci się troba powinna, czynt
 iezrze y wiecey gdy aby importunat wprzod instantias nie
 nie skorat Proponowal pluralitatem iromadzat do niego volen
 tes y nolentes na spisek y miq na odtetek chesat lucrari
 y w zgdach swoich coronari przeciwko wszelkiej tuseno
 ses wzor co unosił formam Nowi w Rypity et de spotis
 similis regiminis znosił za primum statum, przy Ktorym
 iezrze Prawata Bogu duli serwivimus unquam ale pokazy
 się y tu quod Desideratissimum erat Dobro Jhmui P.D. Jhm
 uznat swigto bliwie ze wystuchania tych Proiektow jedni ty
 ka Projectores latarentur wrystek za Populus Ktory bez
 interesu zygi koncent, swojej tytko miety Wolności
 ( )

contristaretur. Invenit et uspaniate tentationes super
 stragmat dicitur iustitiam Regis, y me mienit na
 co sarkai y plakat moglibymy, dlaczego viva do iessze
 za taskę jego libera voce wołae ad Superos powinnimy
 o uśmierzenie gdy by można było jego. Lecz po
 danym tak straszkwie y nieprzekłócanie nigdy tym
 Sejmie, widział iż Respublica quo non consultior, eo
 deterior wydać rażyt powtorzy c eym extraordinary
 y przed nim more solito Sejmiki przedsejmowe na
 które gdy mi iessze pisze do WWSnei Panow po
 swata Bog Nadwzłone mu w zdrowiu y wiekiem y po
 ceni y Cmoż troskliwoscią ażebyśmy przez takie raż
 dybny y praw kardynałnych vilipensy nie przysz
 ad casum gravissimum, wyciągam Regę ad intimos Ka
 dero z Duch ampieris et cultus y zaraz pro mun
 do et Primatiali et c enatorio przestrzegam iż iessze
 nie użycie WWSnei Panowis tych statutowi Kto
 mę Wolność y równość na przeciwn Sejmie użyc
 ram y zagroźcie ostre Instrukcjami suowai na t
 różnięty ad similia drugi nie ochybnie wyuciemy się
 Kłopotu Wolności y żyć będzie musieli velut nova Roma
 solum respiciens Imperium. Nie polecam tych
 oktorych na przeczte Sejmiki pisalem Longiori Gladi
 do WWSnei Panow potrzeb to wiem że ie maie w dobrej
 Pamięci, ponieważ się jako regente przydo po nich do
 gie następna, nie przepostna też y ich Instrukcj
 J.K. P.M. zawsze provide pisane cło tylko Kład
 ro necessaria nayprzod poprawie ugaci y utwierd
 sam Sejmowania w wolnych Postach formam przeciwn
 niey odważałym się in post postanowie formidinem
 ad, ażebyśmy Republika Krwią Przekroś naszych partan
 et defensam nie utracili ad e canalum et opprobrium
 Antium. Ja pokrywę się z tym o nie zatowa nie bę
 ciebi WWSnei Panow przy których nazywamy y naye
 spaniecy powinien być zelus nie uznaw pomocy
 cy nie utrzymam cyklicy przeciwko Wolności ślaskiej
 ledwie wołae nie bę do Boga tylko salva Populam tu
 Domine a omni dāy nie widem mala Lentis med. Niek

wy Dostacie

się dostaję Komu Bogu y Państwu cnie honor, niech się cięższe Kło-
 ry sperant et desiderant ale drogę wędług Prawa non per
 obliqua studia niekć pewnie ludzkie nie będie uowiem
 usłysy letabimur gdy to co jest hamieniem na Sejmie toż
 być na Sejmie porządny, bo inaczej i szkodliwy nie
 szkodliwy gdy się dociekamy Pieczętarzow y Hetmanow
 nieprawnych. Potym cogitandum et laborandum ażebyśmy
 ubezpieczyli się tak interne mogli co uczynić pro uti-
 tate et gloria etiam alterna z niektórymi Samowład-
 mi Potencyami uczyniliśmy in Ordine do Approbowania
 od całej Rzeszły Traktat z niektórymi Łas anisomy
 wkraczałi nie widząc nie pożądanego pro Dobro. Spół-
 landzo nas terret et agitat w granice Spółce wpała w
 landyż, mocno się w Kręca et videtur inhiare na szczyt
 nas pramoment aiane Memoraty ad status Rej do 200
 wey łmci, należało nam tedy Koniecznie postawić się w
 takiej Dobro zka videmur podobni ad resistendum
 Siej imprezie, nie możemy zaś do tego przystać chyba prze-
 utrzymanie Rejmu przyszłego y przez uchwalenie na nim
 sporobow ad augendas et congregandas vires, do czego po-
 nij nie przystaniemy rotę postponemur et obprimemur
 Niech tedy szępi de Sede alta Duch. S. Wł. Przemysła
 y napełnij się prudentia et perspicacia do zwołania
 przyszłym Synion danum Postem gubant. Szlaci ażeby
 ta Rzeszła servatis prius mogła novas regere leges
 z pożytkiem ozdoby y zasczytem Woim. O co gdy mogła
 czynam y czynię Modlitwy, Zostawam z nieśkonczoną pro-
 benyż. w Łowiczu 22 cla die Novembrii 1732.

Mircera oblonga Francouz. Roku 1742 w Trade od
Astryakow. genuine opisana

O Obsterzeniu Drugi y Mierzei Francuzow tam sie znajdujących ogółem
sie namienia, to jest re gdy więcej niż 50000 wazy do Miasta zaszła
zito y na 8000 bomb wrzucono drogość y głód nęgięsiemi było przegoni
Pierwszą przyczyną drogości było ukierzenie Francuzow do Miasta w 20000
konii, z kogo naprzed na furach schodziło zbożo, y wszędy obywatele na furach
z 24 gderin własnych konii porbywać musieli z Miasta, gdzie Francuzi same
wyrzutek furami zabrali, lecz gdy te na dłuży wystarczyc nie mogły, do bicia
konii na mierz przystąpiono, y zaczęli a dłu do dłu: codziennie kilka set
rabito. Każdy Officer koni swoich używał, prze co u szarżateli znow y wojni
konia choć by najpiękniejszego za jeden braycar mógł nabyc, y w Miastu pozo
bny nie znalazł się przystał, aby 72 konii załozec Siekbi szawanołoby

1. Złoty cesarski y 22 krajcarow kontowat. Złaru Mijso karskie między
Łotnierow wydzielono, a przenie prieta miedzy ludie usogie dano, lecz
a 2 złoty, gdy niedostatek y gład coraz się zwiększył, iur kening przedawano
ktoreg fiant daley na 30 krajcarow podwyspiono, y podług pró poracy cna
wzrostek Ływnoni dągebał. Nawierzni był defectus łot, ktorey na
poćrątku oblerenia tylko 22 9 2 (etnaron w Magaronie było y tak
wzrost karar Francuzi zagarneli, nie bynajmniej ofiicerom
zostawiały. A reszta wylętkę pod karą kubienny kadem uodebra
no, y miedzy łacie wyspłkie za biletami pod podobny kar do Merinicy
oddac karano, a gdy potym była rewirya y iaka w tym pokazata się kon
frawencya, kaminię lub dom z miedziarow. Sie 2 złoty kado pod karą ob
lerenia in spatio z goorin musiał podac konrolary wyspłkich ływnoni
legumini y liłworow, a gdy ridz nęgo, nie spodziewał się oblerenia
tak dżugo trwac młato, obaniatę się aldo Magaronow one odda
nie karano (iako: y stato iz wiele zboru młki wina y dres y biles
mi wymagano) do kado usietowat z bytniq prowizyą przedac, lecz
potym tam największ biędo cierpieć musiał. Wzyspłkie drzewo pto
drnu Mieszczeranom odebrano y na palłjadę obrocone były, a pzo
to w krotkijm czasie Miasta Pragkie tak ufortyfikowano iako a
sco lat nie pamistaię. Na ostatek wyspłki otow y tery łotie odda
karali y ledwie 3000 funtow onych ukontentowano. Z niepowetowa
nq śikodq Winnice y drzewa Urodzayne powycinani na fasygny, bi
dyaki y domy w koto Miasta palił, albo ter wzwalili. Złaru in na drwa
Legitale Łotnierskie y in ne potrzeby wyspłcono 325000 złotych
potym ad rationem pretendowanych 6. Millionow na rok po 232000
złot. Na sustentacya garnizonu p Merse Febr. 240000 złt. Mar
24000 y April: 20000 p Mai 25000 ptacie musiano. Na edukacye
wiecey wypeto niz 30000 y gotowienie, y gdy by w krotkijm kado sa
chopano, wiecey niz na 22 Millionow złt. cesarskich mogło być
quidani. Sukowicstwo oprocz spólnego przykstadania się do zaru
namieniarowich summ z osobna 2270000 złt. Francuzom płać
Do tego wielkim y to było uciemieniem ludzi z nowo Talery Fran
skie na 2 złote 22 krajcarow podwyspiono, przez co drobna moneta cal
ygneta, gani za co chleba kupic, ani one mieniac nie mogła być. In
tów Ływnoni pod karą oblerenia tu się przedacie fiant Mijso kotowego
2 złoty cesarskie y 22 krajcarow, fiant śielpny 2 złote, fiant Mijso
wiewrowego 1 złoty 12 krajcarow. Baran 24 funty wargy 29 złt: 98 kraj
carow, Baranek 22 złt: kaptan 3 złt: 30 krajcarow, Śura Stara 2
złoty 30 krajcarow, tyłoz młoda Prosz 29 złt: Ges 9. złt: Łaigc 29 kraj
9 złt: mnieryy ieden złoty 12 krajcarow, Darn gęłbi 2 złt: Wibel 3
krajcarow fiant tryaki 1 złoty 3 kraj: fiant Stoning 2 złoty fiant Ma
sta 1 złoty 22 krajcarow fiant cliry 1 złoty 020 wędzony 4 złoty
karp 6 funtow wargy 10 złt: Śurapab 2 funtow 10 złt: 44 krajcarow
Śaltho 3 kraj: grutka 4 krajcarow fiant drobnych ryb 1 złt: 35 kraj
ieden śledz 20 krajcarow fiant Śera prosnego 1 złoty, korec Mijso

Wstarczy 20 etot. Przenney 60 etot. koniec grochu 25 etot. kopa Jaiac 15 etot.
 Jajko swiera 22 krajca: krowa 200 etot. Wot Węgierski 200 etot. Maszpatk
 de Belleisle kupit wota za 500 etot. Jelo 20 etot. głowa jelsca 9 etot. kupa
 la Mieda 30 kraj. Indyk 30 etot. Maieysy 15 etot. koniec. Iedki 1 etoty
 kraj. 15 koniec. Stodzin 2 etot 22 krajcarow, funt koniny 15 ar do
 30 krajcarow y tam daley.

13. Etoty czyni 4 etot. krajcar 2 grosze Dolskie.

Inwentarz rzeczy od Francuzow u Pradze zostawionych między in-
 szemi continet. Artyleryi 114 armat spirovych ruci, relaznych dwie
 flaubijce spirowe 11 organowych spirovych 6. Mordieru spirovych 9
 y relaznych 221 hakownic, 17253. Muszketow y karabinow 2630 sztuk
 torney broni 3950. Tadownic 3080. pasow od karabinow 260. siodeł 54. be-
 dnow 800. relaznych szepkow 1634. szetnarow prochu 1115. szetnarow otowin
 2769. Tadownikow lub naboion do armat 73260. do Muszketow 52022. rela-
 znych 840. kamiennych kul armatnych 399. nabitych y 8919. proraznych
 bomb 15959. granatow 229. kul ogniistych 3000. smolanych znowu 16450
 kremieni 40. miedzianych y 54. drewnianych Mostow na statki. Prowiante
 920 korcy lyta 607. korcy roznoego zboza w kupie 303. szetnarow Myki pizenney
 2669. szetnarow zytny y Przenney maki w kupie 1445. porzyci chleba y
 19035. Porzyci. Sucharow 6. relaznych pilion do chleba 59. mitynow re-
 cznych 16. szetlow miedzianych etc.

